

D I L I A
DIVADELNÍ A LITERÁRNÍ AGENTURA
Vyšehradská 28, Praha 2, NOVÉ MĚSTO

Žádost o povolení pořádat divadelní představení

II.

Pořadatel	Název pořadatele	Vysokoškolský klub				
	Přesná adresa	Gorkého 43 ^{pošta} 602 00 Brno okres				
	Jméno a adresa	předsedy	Otakar Kluch, Jedlová 19, Brno			
		jednatele	Květa Arcanidu, Hrnčířská 39, Brno			
Jméno a sídlo hrajícího souboru		Div. studio Jos. Skřivana, Krokova 2, Brno ODYSSEA				
Hra	Název	Činohra se zpěvy				
	Druh, [činohra, loutková hra, opereta, opera, estráda, verše, balet, pásma atd.]	Homér				
	autor	Vlad. Šrámek, Ferd. Stiebitz				
	překladatel	Zdeněk Pospíšil				
	upravovatel	Oldřich Veselý				
	skladatel hudby	Evropský literární klub, Praha 1940				
Představení bude uspořádáno	Hráno z knih DILIA nebo jiných [vydání - rok]		Evropský literární klub, Praha 1940			
	Dat.	Hodina	Místo	Místnost	Počet míst celkem	Ceny vstupenek od do
	22. 4. 19, 30		Vysokošk. klub Brno	velký sál	150	5,- 10,-
v Brně dne 15. 3. 19 79						
Razítko pořadatele a podpisy funkcionářů						

Homér: Odysseia

Premiéra divadelního představení podle starořeckého eposu, jak jej nastudovalo Divadelní studio Josefa Skřivana se Zdenkem Pospíšilem

CO ZPŮSOBIL
NAHATÝ
ŘEK

ŘEKOVÉ NEMĚLI RÁDI RYBY

Je to sice neuvěřitelné, ale je tomu tak. Staří Řekové neměli rádi ryby, i když valná část jejich země je obklopena mořem. Měli dokonce k tomu, co jim moře poskytovalo, odpor, zatímco například Féničané a Egypťané darů moře bohatě využívali. V dobách Homérových považovala žena za urážku, když jí muž přinesl k večeři rybu, neboť ryba byla jídlem nejchudších vrstev. Homér považoval dokonce rybu za tvora nečistého, vhodné tak nejvýš pro ztroskotance. A Odysseus se prý raději sáhl hladu, než aby vrhl do moře síť. Naopak si staří Řekové velmi vážili rolnického povolání a také Homéroví hrdinové jsou vesměs rolníci. Tak například píše o tom, že když jeden z přítelů Penelope, Eurymachos, nazval Odyssea lenochem, ten jej vyzval k souboji — v kosení obilí. A vyhrál to.

Είναι δύσκολο μανείς να συγκεντρώει και να φέρει έστω και ζήα ζήα για το θεατρικό συγκρότημα JOSEFA SCRIVANA του BRNO όταν βρισκείται μότω ενώ την είσοδισή μιας άωεραι της εΐφροσινς πω του δημιουργών οι άναμνίσεις της απαρσίας του στο δεύτερο συνέδριο ΟΔΥΣΣΙΑΚΩΝ ΕΠΩΔΩΝ στο Νησί της Ομηρικης Ίθάκης. του Σεπτεμβρίου του 1979. Οι εύχαριστιες μου για τη την απαρσία την τόσο, άνδρώωιν, τα συχαρητηρια μου για την αΐδωρη Τέχνη, δέν είτα μόρα φτωχά ζήα ως δέν μωορουν να άπο. δώσουν μία ωραγματικότητα ποζιτιστικου μεγαζει. -ω, δώως αΐτο πως μως χάρισαν στο θιάκι τοι

ωαίδια του BRNO. - Γιαυτό μόνο με την αηαία ζέζη "Εΐγρωμσΐ. -νη" θα αποσαδίσω να άωοδίσω τ'άΐτα τα έζαίρετα ωαίδια, το αΐδωματα ως και. BRNO 12 Νοεμβρίου 1979
τακίζω την καρδια μου.

Αΐτωμς Σεβερετμ

Πρόεδρος

του ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΕΐΥΩΝ ΜΟΡΦΟΤΙΚΩΝ ΕΧΕΞΕΩΝ

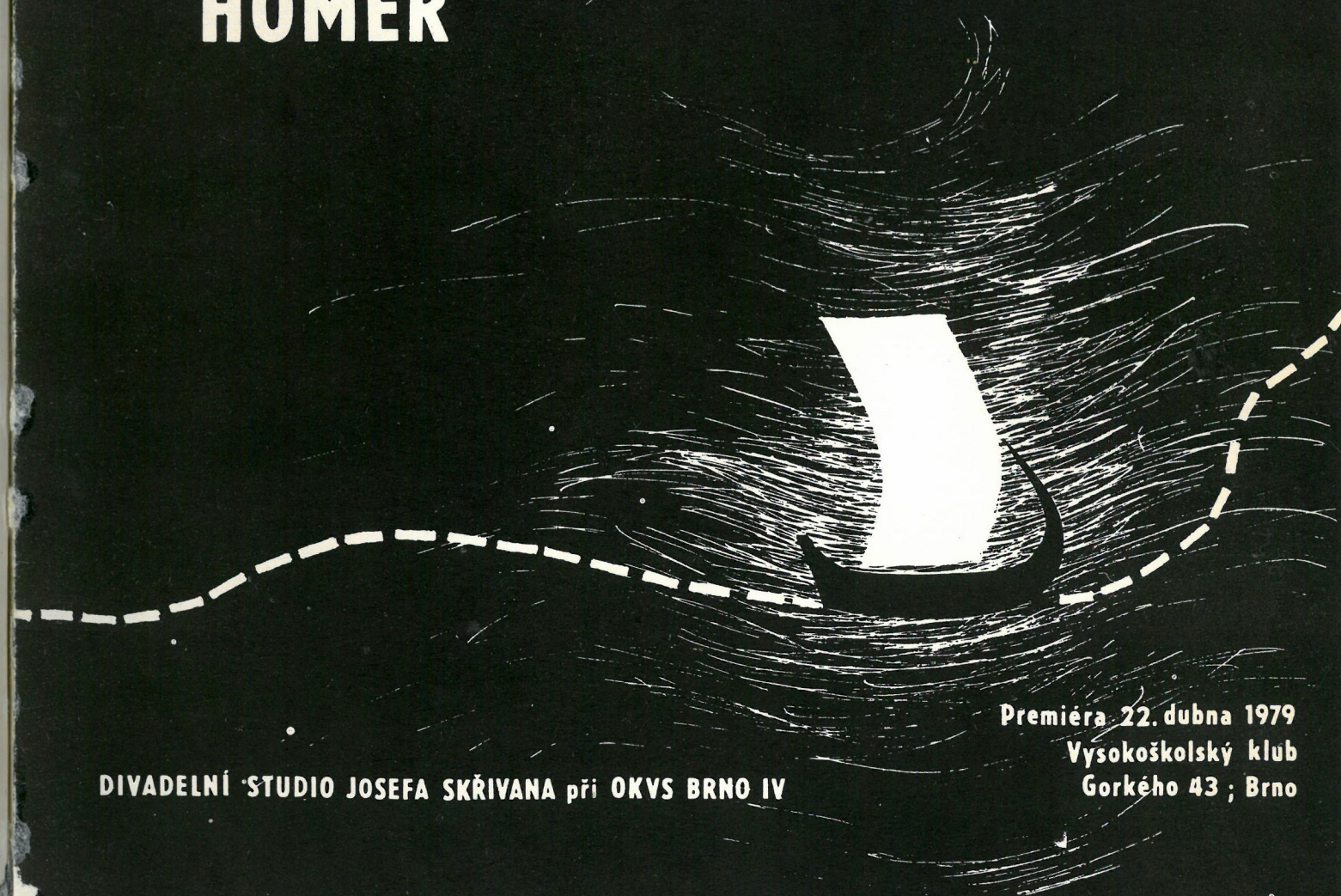
της ΑΘΗΝΑΣ

δδη ΠΑΤΗΣΙΩΝ 339Α/54

ΑΘΗΝΑ Τ905 - GREECE

ODYSSEIA

HOMÉR

DIVADELNÍ STUDIO JOSEFA SKŘIVANA při OKVS BRNO IV

Premiéra 22. dubna 1979
Vysokoškolský klub
Gorkého 43 ; Brno

Režie: Zdeněk Pospíšil
Dramatická úprava: Zdeněk Pospíšil a Jarmila Veselá
Hudba: Oldřich Veselý
Písňe Démodokovy
O. Veselý, V. Lukáš, P. Veselý

Výprava: Kolektiv DSJS
Návrh plakátu a program: Radek Veselý

OSOBY A OBSAZENÍ

Odysseus, jeho duše
Penelopé
Pallas Athéné
Matka Odysseova
Nymfa
Zeus
Antinoos, ženich
Euryalos, faiácký jinoch
Kyklop Polyfémos
Teiresiás, věštec
Plavec

Solon Arcanidis
Zdeněk Klos

Květa
Arcanidu

Jan
Fiala

Poseidon
Alkinoos, vládce Faiáků
Iros, tulák
Plavec

Zdeněk
Ševčík

Hermés
Elatos, ženich
Plavec

Lubomír
Arnošt
Křižan

Eurylochos, plavec
Melanthéos, ženich

Mírek
Toman

Kirké, vědma
Kalypsó
Nymfa

Jarmila
Veselá

Árété, žena Alkinoova
Eurynomé, chůva
Nymfa

Eva
Pištorová

Melanthó, služka
Nymfa

Naďa
Wernerová

Nausikaa, dcera Alkinoova
Nymfa

Eva
Moravcová

Télemachos
Plavec

Milan
Hloušek

Nymfa
Nymfa
Nymfa

Jana Hořčicová
Ivana Zhořová
Božka Policarová

Eurymachos, ženich
Démodokos
Plavec

Petr
Veselý

Láodamás
Amfinomos
Plavec

Luděk
Velan

Eumaios, pastýř
Plavec

Kája
Češka

Hudbu nahráli:

O. Veselý — ARP-OMNI synthesizer,
MOOG synthesizer piano

V. Lukáš — violoncello

P. Veselý — kytara

J. Rybář — percussions

V. Peška — housle

Technická spolupráce:

Ing. Jan Přikryl

Jindřich Stožický

Nahráno v březnu 1979

v audovizuálním studiu JAMU Brno

Světla: J. Dressler, V. Sedláček, M. Dulkeridis, L. Machala, S. Lukašík

Zvuk: Tomáš Zlámal

KDO TO BYL ODYSSEUS ?

Nesnažíme se o svérázný výklad Homéra, i když používáme běžných, někdy až kuriózních rekvizit. Konečně, proč by talíře, sendviče a přístroje nemohly přispět k tomu, abychom Odyssea a vše kolem něj viděli očima dnešního člověka? A co tak podívat se jednou na bohy a hrdiny antických bájí z povinné školní četby bez básnických příkras a hrdinského patosu jako na jedny z nás, kteří měli taky své vášně, starosti i radosti? A pozvat je třeba na večírek...

KDO TO BYL ODYSSEUS ? ?

— Odysseova plavba a to? ... a jedná se tam i o trojskýho koně? ... jestli si to tak trochu pamatuju ze školy, to už je dávno, to bych si vymýšlel, to nemá cenu ...
technik, 26 let

— děláte nějakou relaci? ... já vám teďka nebudu, já teďka jím, najděte si někoho jinýho, jo?
asi 25letá dívka konzumující trubičky se šlehačkou

— z řeckých bájí ... myslím bůh na Olympu ...
prodavač, 18 let

— ježíš, to teda nevím, Odysseus ... to byl nějaký film v televizi, Odysseus a hvězdy ...
úřednice, 46 let

— ithacký král, devět let putující po Egejském moři, bloudící vlastně — jo počkej, tak di do hajzlu, ty mě natáčíš, nebo co? — jak se jmenovala ta manželka ... jo, Penelope, jak tam párala furt ten svůj, tu svoji róbu ... nakonec vyvraždil všechny její ženichy, prostřelil dvanáct seker a žil si spokojeně zase až do smrti ...
konstruktér, 26 let

— nějaký vědec, ne?
žákyně ZDŠ, 13 let

— z dějepisu si pamatuju něco, to už je hodně hodně dávno
důchodce, 72 let

KDO TO BYL ODYSSEUS ? ? ?

- bájný vojevůdce, cestovatel, vybájená postava, přirozeně před naším letopočtem...
student gymnázia, 17 let
- něco z římských nebo řeckých dějin, nevím...
studentka gymnázia, 18 let
- jako myslíte římský básník?... postava z mytologie, myslím... nic bližšího nevím, tím jsem se nezabýval...
student stroj. fakulty, 24 let
- nějaký řecký bůh nebo takového něco...
učeň, 18 let
- jo, Odysseus a Euridika, to je z historie...
studentka konzervatoře, 17 let
- nějakéj ten bůh nebo něco takovýho v tom Římu...
žákyně ZDŠ, 14 let
- nějakéj řeckej hrdina... tak tři tisíce let před Kristem, asi... vypravil se do války proti Tróji a zůstal tam deset let, než se vrátil, tak přišel vo ženu, jako tam, von tu ženu zabil nebo co, anebo jeho syn a mělo by to skončit dobře...
student průmyslovky, 18 let
- přesně to nevím, je to spojený s nějakou takovou cestou, cesta Odysseova a tak dále...
soustružník, 46 let
- jo, já vím, už jsem si vzpomněl, vedl v Tróji bitvu, deset let tam bojoval a zase deset let cestovali zpátky, nakonec se vrátil a přestrojil se v nějakýho žebráka a uzvedl ten luk a prostřelil ty prstýnky nebo co, co mu tam nachystali a nějaká bohyně jemu a jeho ženě zase vrátila mládí, jak to bylo před dvaceti letama.
žák ZDŠ, 12 let
- postava z řeckých dějin, zvláštní postava fyzicky, rozumově vyspělá... na tu dobu, samozřejmě... víc nevím...
podplukovník, 50 let
- nějaký mýtický hrdina, no...
student práv. fak., 22 let
- z řeckých bájí a pověstí, Homér popisuje jeho cesty, bloudil deset roků než našel svou manželku, která byla věrná po deset roků, jmenovala se Penelopa, dopadlo to tak, že ženichové měli prokázat co umí a neumí a manželka dávala takový úkoly, že věděla, že jedině Odysseus to splní a tím prakticky ukázal, že on je ten pravý muž, že manželka je věrná, vzala si ho a měli se rádi...
studentka gymnázia, 19 let
- něco sem vo něm četl, von někam plul, moře let byl pryč a žena byla sama doma, bojoval v trojské válce třeba a nakonec se vrátil... dopadlo to dobře...
student průmyslovky, 19 let

A to je několik odpovědí na naši otázku, položenou náhodným chodcům brněnských ulic jednoho krásného jarního dne. Možná, že jsou dnes mezi námi. Pozvali jsme je.

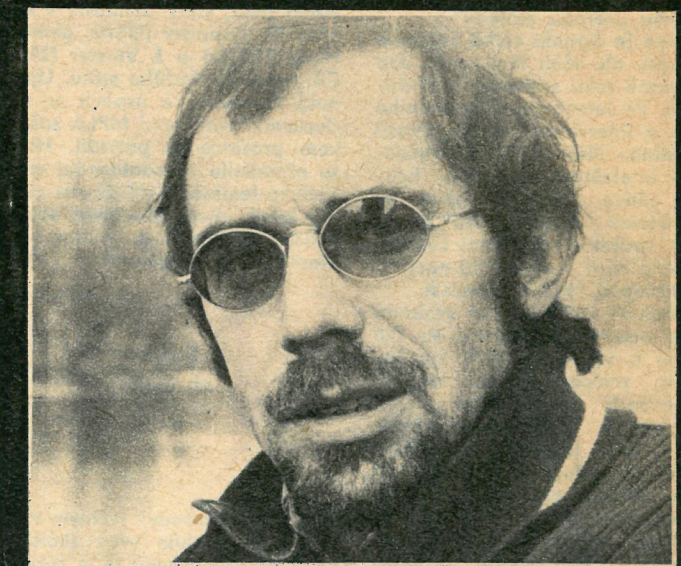
Takže příjemný večer. A propos

kdo to byl Odysseus?

ZDENĚK POSPÍŠIL

Je režisér brněnského Divadla Na provázku. Sledoval jsem ho v divadle. Neustále se kolem něho něco dělo. Připomínal kamaráda, který rád větrá. * * * „Na provázku chápeme divadlo jako hru. Herec si hraje s rekvizitou, třeba s židlí, která se v jeho rukách může proměnit v cokoli. V auto, letadlo, trůn... Hraje si s ní jako s hračkou, společně s diváky. Spolu s nimi se chceme učit vnímat věci, ale zároveň chceme, aby připustili, že mohou mít více významů. Snažíme se, aby nacházeli jakousi radost a rovnováhu pomocí hry. * * * I v dětském studiu učíme mrňata hrát si. Dnešní děti totiž ztrácejí hravost. Když jim například zadám improvizaci, předvedou mi nejčastěji manželský trojúhelník. Na otázku: „Odkud to znáte?“ odpovídají: „Z televize.“ Příběh z vlastního života nejsou schopny zpočátku zahrát, ale ani vyprávět. Jejich odpověď na to, co jsem o prázdninách prožil je: „Nic.“ Teprve po dlouhém vyptávání vám řeknou, že se potkaly s tím a tím člověkem, že se málem nabouraly, že se převrhly na lodičce... * * * Mít zážitky, to je to, co v životě hledám. Proto létám s akrobaty a plachtaři. Když jsem ve vzduchu, tak něco cítím. Chci to prožít a ne vidět pouze ve filmu. Proto si na malé plachetnici vyrazím ještě s několika přáteli na moře. Zažiju při tom největší kamarádství, protože nám jde o život. Proto tak rád cestuji, proto vyhledávám lidi, kteří příhody nejen vyprávějí, ale také zažívají. * * * I na jevišti se snažím vyprávět příběhy a ne pouze demonstrovat holé ideje. Příběhy o tom, co nám právě připadá důležité. Nejčastěji formou zpívaného divadla. Chceme publikum zatáhnout do hry. Člověk, kterého na jevišti zatáhneme doslova, se obvykle smrtelně vyděsí. Ale ještě dva roky o tom vypráví svým kamarádům a známým. * * * Co je smyslem divadla? Zbytečně diváky nepoučovat, necpat do nich moudra, ale spíš je pohladit. Měli by odcházet s pocitem malého štěstí. Ne proto, že viděli, ale proto, že zažili něco krásného, něco neopakovatelného.“

Petr Veselý

MS 1/78

Nutrie

... společně s »provázkovým« režisérem Zdeňkem Pospíšilem. Jmenovaný se k nim hodí, není typem zasněného bohéma. Donedávna létal s letadlem a teď se zase vrhl na karate. Při jeho prudké povaze je to asi nejnebezpečnější divadelní režisér ve střední Evropě.

MLADÍ BRNĚNŠTÍ TVŮRCI A INTERPRETI ● MLADÍ BRNĚNŠTÍ TVŮRCI A INTERPRETI

Divadlo velkých vyprávění

Don Quijot, Profesionální žena, Balada pro banditu, Pohádka máje a Bramborový don — tyto tituly mají dva společné jmenovatele — Divadlo na provázku a režiséra ZDENKA POSPIŠILA.

Je absolventem brněnské JAMU, má 35 let a tři děti (z toho jedny dvojčata). První angažmá nastoupil ve Slováckém divadle v Uherském Hradišti, kde založil také dětské herecké studio, a podobně v Brně před čtyřmi lety. Je jedním ze zakládajících členů Divadla na provázku, hostoval v pražském divadle Atelier, spolupracoval s brněnským rozhlasem. V Praze s ochotnickým souborem Lucerna v Malostranské besedě inscenoval

Baladu pro banditu a Sukšínovy charaktery. V Brně s Divadelním studiem Josefa Skřivana inscenoval Odysseu, která vzbudila značný ohlas v kruzích laických i odborných... „Zajímá mě práce s amatéry, je to součást mého usilování. Ochotníci hrají skutečně s ohtou a nadšením. Kromě toho mají často lepší pracovní podmínky než jsou v profesionálních divadlech. Realizace inscenace u nás trvá rok a půl, kdežto v amatérském divadle nás od nápadu k premiéře dělí pouze doba zkoušek...“

Již od podzimu minulého roku pilně cvičí s „provázky“ karate. Přípravuje inscenaci Dlouhá cesta, která bude mít v říjnu premiéru... „Je to příběh hocha, (situovaný do 6. století), který od svého dětství začal trénovat své tělo i ducha a v mužném věku se stává mistrem karate. Proč zrovna takový příběh? Zajímají mne výjimečné lidské osobnosti (uvážuji také o uvedení Othella v Divadle na provázku). Snažím se vždy udělat inscenaci příběhovou, postavenou na nějakém velkém tématu a tomu podřizují inscenační postupy. Velký příběh povyšuje smysl života, velké osobnosti umocňují naši existenci...“

S dětským studiem inscenoval nyní Lišku Bystroušku, která měla v pondělí premiéru. Dětským hereckým studiem už prošlo za čtyři roky asi 160 dětí. Na výchově mladého herce se podílí 10 lidí, tedy jakási malá herecká škola... „Dnešní děti ztrácejí schopnost hry. Při etudě jak si tatí-

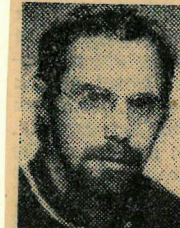
nek se mnou hraje, předváděly děti většinou tatínky, kteří si lehnou s novinami na kanape a dítě odeženou — dej mi pokoj. Děti jsou odsouzeny k samotě již v útlém věku. Přitom velikost lidských přátelských vztahů vyrůstá na společných zážitcích, společných činech. To je smysl, ke kterému se snažíme děti vést. Kromě toho jim umožňujeme hluboký prožitek zahraničního. A také jejich divákům...“

Přípravila JITKA WALTEROVÁ

BV 14.6.79

»MOJE VÁNOCE«

Režisér ZDENĚK POSPIŠIL, člen Divadla na provázku:

„Vánoce jsou pro mne takovým slavnostním zastavením během života, které dává tušit let času. Ve starých žabovřeskách jsem nechal své dětství v době, kdy byly spíš venkovem a babičky s pohádkami střežily tajemství starých zvyků. A tak i u nás se nad štědrovečerním kaprem setkávala celá rodina. Všichni se převlékli do svátečního a sesedli kolem stolu. V čele tatínek, vždy ve fialovém proužkovaném županu, který po léta oblékal jen na Štědrý den. Popřáli jsme si vše dobré, vše zlé si odpustili. Pak přišly vá-

noce a chyběla babička. Otec vstal a požádal nás o minutu ticha. Tehdy jako by mi skončilo dětství. A letos poprvé nikdo neoblékne ten fialový župan. Asi je na mně, abych požádal o minutu ticha. Tak ztrácíme poslední ze zbytků dětství a čas vánoce nám to tvrdě připomíná. Máme však útěchu. Na místech babiček a otců sedí malé holčičky a pro ně je rodina celá. A tak jen my dospělí říkáme — škoda, že babička ty malé nedočkala a dědeček se s nimi tak málo potěšil.“

BV 22.12.79

DIVADLO NEJSOU SMĚŠNÉ OBLIČEJE

„Asi bych si zrovna nevzpomněla na žádné jméno, ale slyšela jsem už určitě o lidech, kteří se stali slavnými fyziky, botaniky, prostě tím, čím jsou, díky někomu, koho slyšeli vyprávět o atomech, nebo fotosyntéze. Pak už stačilo objevit v sobě kousek talentu... Byla jsem nedávno v nebezpečí stát se takhle herečkou. Objevit v sobě ovšem ten kousek talentu. Slyšela jsem totiž povídat režiséra Divadla na provázku Zdeňka Pospíšila o divadle.“

Členové dětského studia „Provázku“ dělali postupové zkoušky a jeden z lektorů malých herců, Richard Klauza, mě pozval dál. Je zajímavé vidět čtrnáctileté, patnáctileté děti předvádět pantomimu, scénku, tancovat, baletit, zpívat, přednášet, pokoušet se o sportovní výkon. A je ještě mnohem zajímavější poslouchat pak povídání pro kluka, kterému už ždíhl hlas, pro slečnu, co trochu přehrává, nebo pro všechny, pro něž je přemet stranou španělskou vesnicí. Tak tedy Zdeněk Pospíšil:

„Když jsem chodil do školy, měli jsme ve třídě jednu dívku, co ji učitelé předváděli jako bombonek inspektorovi a takovým návštěvám. Ta dívka, když recitovala, vždycky najednou hrozně zvýšila nebo zase snížila hlas, a já nikdy nepochopil, proč zrovna v tomhle místě křičí a jinde šeptá. A tehdy jsem také zažil ten pocit, jestli to znáte, kdy je vám trapné za herce na jevišti. Mně bylo. No, a vlastně kvůli téhle spolužačce jsem se dal k divadlu. Víte, děvka, nikdy nepředvádíte sebe. Divadlo, to je služba autorovi. Divák nechce vnímat vaše koukání, já přednáším básničku, ale její obsah.“

Příhoda ze života číslo 2: „To už jsem hrál divadlo. Jeden z kolegů se právě na scéně po svém, jako obvykle, předváděl. Křičel, gestikuloval. A kamarád, stojící se mnou trochu bokem, najednou směrem k němu zaseptal: „Přidej, kašpare!“ Proč jsem si na to vzpomněl? Chodí za mnou rodiče a říkají, vemte toho našeho, on

vám dělá takové směšné obličejy. Jenže divadlo, to nejsou směšné obličejy!“

„Silná gesta a mohutný hlasový projev, to nás moc nezajímá. Dětské studio potřebuje Provázek proto, že má jiný projev než třeba herci Mahenova divadla. Ti musejí počítat s příkopem mezi hledištem a jevištěm. Vy ale nemůžete stát dva metry od diváka a křičet na něj. Dnešní divák žádá od herce pravdu, bez mávání rukama.“

„Síla řetězu odpovídá síle nejslabšího článku. U někoho z vás je to intonace, o někoho pohyb. No tak si kupte foukačky, opakujte si tóny. A cvičte, sportujte! Všechno se dá naučit. Tělo a hlasivky, to je základní výrobní nástroj herce. Vás musí organismus poslouchat, musí vypadat jak vy budete chtít. Vždyť jste ve věku, kdy byste měli být nejpružnější. Děvčata, která mně po prázdninách neuděláte provaz...!“

Udělají. Myslim, že udělají. Objevily v sobě kousek talentu a vedle sebe někoho, kdo dovede nádherně vykládat o divadle. Pro tuhle šťastnou kombinaci stojí za to leccos podniknout. Třeba se naučit špagát. (mav)

BV 17.7.79

— VEČERNÍK SE PTA —

Středisko tvořivosti

V poslední době je růst zájmové umělecké činnosti v našem státě stále znatelnější. V roce 1961 bylo v soustředěných kolektivech ČSSR přes 311 000 účastníků. Tento počet se do pololetí 1978 zvýšil na 521 tisíc osob. Zájmová umělecká činnost podporuje zvyšovat ideovou úroveň, společenskou uplatnění, lidovou uměleckou výrobu. Je důležitým článkem v ukázkách umění našeho lidu nejrozličnějších žánrů, je důkazem ušlechtilých zájmů lidí v čase, kterého je možno využít pro kulturní vyžití a zábavu po vykonané práci.

Důležitou působnost v oboru zájmové umělecké tvořivosti zaujímají obvodní kulturní a vzdělávací střediska, jichž je v současné době v Brně pět. Ředitelem OKVS Brno IV na Krokově ulici je **OLDŘICH MÜLLER**. Při návštěvě střediska jsme jej zastihli při popisování vysvětlění žákům nejrozličnějších kursů.

Můžete nám něco říci o působení střediska?

„Úvodem bych chtěl vysvětlit, že v roce 1964 došlo ke sloučení ONV Brno 4 a ONV Brno 6 a současně došlo i k sloučení obou osvětových besed v jeden celek pod názvem Obvodní kulturní a vzdělávací středisko Brno IV. V letech 1975 až 1976 vznikly další integrace, které měly přímý vliv na rozsah činnosti kulturně-výchovné, na mimoškolní vzdělávání a zájmovou uměleckou činnost. Zdůrazňuji, že u nás je značná pozornost věnována

Pokračování na str. 3

Pokračování ze str. 1

na mimoškolnímu vzdělávání, které je zaměřeno na mládež na ZŠ a na učňovskou a na úseku zájmové činnosti plníme funkci zřizovatele pro některé amatérské soubory. V našem obvodu spravujeme 13 souborů, z čehož jsou dva dramatické a 11 souborů hudebních, různých žánrů.“

Který ze souborů považujete za nejvýznamnější?

„Potvrdím vám to i naši spolupracovníci, řeknu-li, že vysoce hodnotíme činnost divadelního studia Josefa Skřivana. Všichni členové tohoto souboru vyvíjejí mimořádnou aktivitu zejména v období od října do prosince 1977. Divadelní studio nastudovalo pod vedením Květoslavy Reichlové jednoaktovku A. P. Čechova Starostlivý otec. Také k 30. výročí Vítězného února bylo uspořádáno několik úspěšných kulturních akcí v 15 kulturních domech, které jsou v naší správě. Letos byl na Charbulově ulici v Nových Černovicích otevřen nový kulturní dům.“

S kým spolupracujete?

„Máme dlouhodobé dohody s obvodními výbory společenských organizací (SCSP, Český svaz žen, SSM) a s dalšími institucemi. V rámci politickovýchovné činnosti jsme během roku 1977 a v prvním pololetí 1978 uspořádali kursy, cykly, besedy, tribuny otázek a odpovědí a jednotlivé přednášky. Přednáškové cykly na rozličná témata pořádáme za spolupráce se Sociálnětiskovou akademií.“

Jaké dráhy zájmových kursů pořádáte?

„Jsou u nás dva druhy kursů. Kursy přípravné a kvalifikační (přípravný kurs na střední školu, přípravný kurs k externí a učňovské zkoušce obor automechanik, kvalifikační kurs řidičů — opravářů). Ze zájmových kursů jsou to kursy jazykové, kurs oprav a údržby motorových vozidel, cyklus přednášek „psychologie řidiče“, kurs promítání filmů, kursy šití a stříhání, pohybové kursy, výtvarná výchova a hudební kursy, individuální výuka na klavír, housle, kytaru, bicí nástroje a harmoniku.“

Zaznamenal: JTH

BV

78

Kubov:
A. P. Čechov
Starostlivý otec

Kluby pro volný čas

Charakterizovat poslání klubů mládeže by bylo nesmírně rozsáhlé. Rozsáhlá a všestranná je i jejich činnost. A mohla by být ještě bohatší a plnější, kdyby všechny měly k dispozici to základní, totiž vhodné a prostorné místnosti, vybavení. Protože se snahou klubových pracovníků o naplnění vytvářeného programu se setkáváme běžně. Ale k věci. Kluby mládeže a zájmová umělecká činnost. Obě si navzájem velmi úzce souvisí. Kluby dnes již nejsou zdaleka jen místem tanečních diskoték, ale místem tvořivé amatérské práce. Kolektivní zájmová umělecká činnost, která působí při každém z dvanácti klubů na území Jihomoravského kraje, je bohatá. Jihomoravský podnik služeb mládeže, jejich provozovatel, se přitom nesnaží ani tak o kvantitu, jako o maximální kvalitu. Účast v okresních kolech je v podstatě pravidelnou záležitostí. Kolektivy především slovesných a hudebních oborů se zúčastňují krajských, národních a celostátních soutěží a přehlídek. V této souvislosti jmenujme kromě třířšího jazzbaletu Soudmířského, brněnského Divadla J. Skřivana (které má za sebou i zahraniční repr. zentací), ivančickou hudební skupinu Bílá ráže atd.

Kluby mohou zahrát — a v mnoha případech skutečně zahrávají — důležitou úlohu ve využití volného času mladými lidmi. Ti, kteří bezprostředně odpovídají za činnost těchto zařízení, i dobrovolní aktiv, který s nimi spolupracuje, přicházejí neustále na nové nápady, podněty. Jako příklad uvedme novou úlohu provozovatele: návštěvníci všech dvanácti klubů se jejím prostřednictvím vyjadřují, jak

jsou spokojeni se skladbou programu, na kolik jim vyhovuje tematika jednotlivých klubových dnů apod.

Zájmová umělecká činnost v klubech je dvojího druhu. Vlastní a dovážená. Při výměně amatérských kolektivů se výborně osvědčují již několik let tzv. týden ZUC. Z popudu Jihomoravského podniku služeb mládeže se koná pravidelně v brněnském Vysokoškolském klubu. Představují se zde soubory se svými nejlepšími programy ze všech oborů ZUC, jsou zde ukázky klubových večerů. Pro zodpovědné pracovníky je tento týden jakousi burzou nabídek.

Kluby dávají své prostory nejen vlastním souborům, ale i souborům, pracujícím při základních organizacích SSM (příkladem mohou sloužit v Kuřimi, Znojme, Novém Městě na Moravě, Gottwaldově, Brně — Křenově). Nově se tato spolupráce již zcela konkrétně zaskotňuje v písemných dohodách (Gottwaldov, Prostějov, Kuřim, Brno — Křenová). Se zájmovou uměleckou činností je úzce spojena metodická pomoc, poskytovaná okresními kulturními středisky. Po chvalu si zaslouží Prostějovští, jinde zatím není na potřebné úrovni.

Kdybychom si chtěli udělat přehled nejrozšířenějších oborů ZUC, zjistili bychom, že nejpoběžnější jsou zastoupeny hudební a slovesné obory, četní jsou fotografové. Hodnotit práci klubů v tomto směru znamená vycházet z místních podmínek, tedy vyloučit si všeobecných možností kulturního a sportovního využití, dojiždění do zaměstnání a škol, atd. To už je ovšem námět pro další zamyšlení.

(avl)

Posled 28.9.79

HOVOŘÍME S OTAKAREM KLUCHEM, VEDOUČÍM VYSOKOŠKOLSKÉHO KLUBU NA GORKÉHO ULICI V BRNĚ

• Co připravuje Vysokoškolský klub na sezónu 1979–1980?

Nebude to nic převratného. V podstatě chceme navázat na dobré tradice a udržet úroveň práce, kterou jsme získali v předchozích letech. Přitom chceme vycházet z možností, které nám poskytuje náš statut profesionálního klubu, to znamená zařízení, pro jehož zaměstnance je tato práce koníčkem i povoláním.

V činnosti vysokoškolských klubů v naší republice se v současné době projevuje snaha stále zvyšovat podíl zájmové umělecké činnosti na úkor profesionálních programů. I my se budeme v příští sezóně o takovouto skladbu programu snažit a vzhledem k tomu, že naše prostory poskytují ze všech vysokoškolských klubů nejvhodnější podmínky pro rozvoj divadelní činnosti, budeme navíc klást důraz především na tuto uměleckou oblast. Dobrý základ pro toto zaměření představuje Národní festival studentských divadel, který je součástí Národního festivalu zájmové umělecké činnosti vysokoškoláků. V letošním roce proběhl již třetí ročník a mohu říci, že dopadl pro brněnské vysokoškoláky úspěšně. Ze tří vítězných souborů byly dva z Brna: Malé divadélko z pedagogické fakulty a Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno 4. I mimo festival má v programu své pravidelné místo několik vysokoškolských amatérských divadelních souborů. Je to např. Divadlo a Gypsywood Players z filozofické fakulty, už zmíněné Malé divadélko z pedagogické fakulty a v současné době se s naší pomocí formují dva nové soubory na strojní a na stavební fakultě. Kromě těchto specificky vysokoškolských souborů pravidelně spolupracujeme s brněnským Divadlem X, s pražským Divadlem na okraji, s Divadlem Jára Cimrmana, s Ypsilonkou. Podařilo se nám navázat kontakt i s pozoruhodným Radešinským návním divadlem.

Část svého programu věnujeme hudbě; zájmové kapely, které hrají country music a jazz rock mají u nás dvě tři vystoupení do měsíce. Navíc samozřejmě zveme i špičkové profesionální soubory a sólisty. Trvalou součástí programu jsou diskotéky, které se konají čtyřikrát až šestkrát do měsíce.

Jeden večer v týdnu věnujeme filmovému představení a sobotní dopoledne v zimním období jsou vyhrazena filmům pro děti.

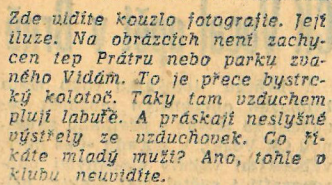

Foto: Jef Kratochvíl

klubová tvorba 79

plzeň 21.-25.11.

Záběr z představení divadla VŠ klubu Brno.

Takhle asi zazněl můj pozdrav, když jsem se seznámil s Ludkem Horáčkem, jinak vedoucím klubů v Jihomoravském podniku služeb mládeže a jeho přáteli z Jižní Moravy. Odpověď na otázku "co přivezli z Jižní Moravy" byla trochu rozpačitá. Není divu, vždyť u stolu seděla také hezká děvčata a z této části naší vlasti obvykle pochází dobré víno a s ním i dobrá nálada. Jenže důvody se poněkud lišily od mých unáhlených představ. Především nemohli přijet s tím nejlepším. Na poslední chvíli odvolávali autobus určený pro divadlo VŠ klubu v Brně. Bohužel jsme jim v Plzni nemohli nabídnout

pro jejich vystoupení odpovídající prostory. Mají tedy jen dva vystupující, kteří dělají pravidelně svojí folkmuziku v jihomoravských klubech. V pátek přijede ještě Pepa Prokeš, vítěz krajského kola politické písně. Celkem do Plzně přijelo sedm zastupců klubů z Jižní Moravy. A co od této přehlídky očekávají? Především, že se bude hovořit o nových zásadách klubové činnosti, že zde uvidí něco ne snad úplně nového, ale přece jen inspirujícího, naváží nové kontakty, utuží stará přátelství - no prostě se těší.

Celostátní přehlídka klubové tvorby proběhne od středy do neděle v píseňských klubových a kulturních zařízeních. Předsední pracovní forum, jehož organizátorem je ústřední výbor Socialistického svazu mládeže, nabídne přehled úspěšných klubových pořadů z celé republiky. Jižní Moravu budou na přehlídce reprezentovat Brňané — Divadelní studio Josefa Skřivana, Folk Team a zpěvák Josef Prokeš. [tsk]

BV 20.11.79

KAM ZA INSPIRACÍ? - DO BRNA!

Kulturně výchovná činnost mezi mladou generací zaujímá v práci a plánech naší mládežnické organizace místo dost podstatné. Ovšem samotný Socialistický svaz mládeže na ni v celé její šíři nestací, potřebuje pomoc kulturních institucí a profesionálních kulturních pracovníků. Jak tato spolupráce vypadá v Brně a okolí, na to jsem se do Jihomoravského kraje jela nedávno podívat.

lů, neboť to do značné míry zaručuje i kvalitu amatérských představení a inspiruje další mladé lidi k zájmové umělecké činnosti. Je to velká pomoc naší kulturně politické práci."

Takže tohle je inspirace pro všechny, kde mají amatérského divadla jako šafránu.

Předsedou literárního klubu při krajské pobožce Svazu českých spisovatelů je literární kritik, redaktor brněnské Rovnosti Jiří Kříž. Stačí s ním prohodit prvních pár zdvořilostních vět a hned se pochlubí, že klub byl při zdejší pobožce SGS založen už před sed-

Na balkóně zvyšného přízemí
okněné do výtu, z něhož se valil
dým. "Vždyť ho to mžee abít,"
nápado Josefka. Když odhalil dům,
aby se dostal do sklepa k po-
jistkám, dříve než zanechal zače-
stavitel podzámek: "Ten ale d-
bá, aby dal díle ať podobeček
snozečatí podivnou. Člověk ve
složích a nahých situacích vě-
stí moc nepřemýšlí o tom, co
a jak je třeba udělat. I Josef-
ka spíše instinktivně. Ale udělá
přesně to, co se v takových chv-
lích udělá má.

Bylo úterý 2. října ko-
 lem čtvrté hodiny. Dvoule-
 tá Evčíka spala v ložnici,
 šestiletý Vladík si hrál s
 v kuchyni. V kouzku malí hráček
 tolik, že hned nevěděl, kterou si
 vybrat. Většina z nich byla
 z umělé hmoty. Pak ho zaujal pla-
 mínek v kamenném, stálie více ho
 přitahoval. Vzal lopatku, otevře-
 l dvířka a začal nabírat. Težavě
 ubíhly...
 O tom všem nadstrážmistři SNB
 čiadvacetiiletý Josef Komáček a
 dvacetiletý zedněk Frolík sa-
 mozejmě nic nevěděli. Před nimi
 byla celá dlouhá noc slůžby. Josef
 právě scházel ze schodu, když na
 ulici před budovou Obvodního
 oddělení Vězeňské bezpečnosti ve
 Stochově u Kladsna uslyšel volání:
 Hoří! Schody nahoru bral po

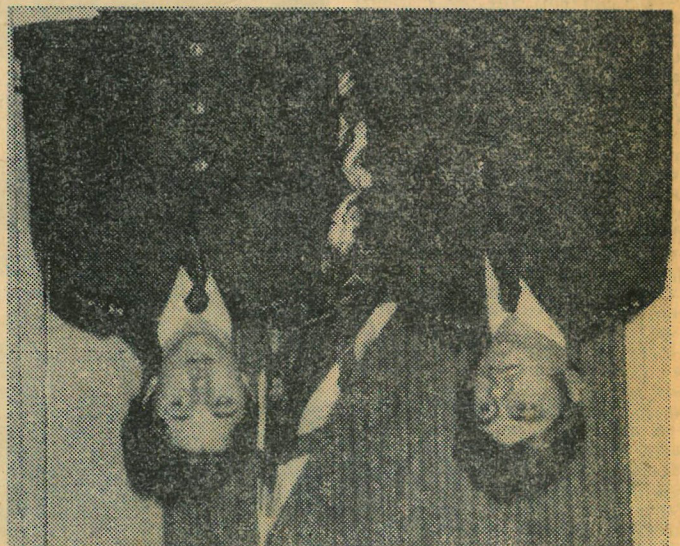
mladá srdce

v pozoru. Poslouchají slova uzná-
ní a poděkování: "Nevěhali jste
ani okamžik a oběavě jste zasáh-
li a přispěli k rychlé a úspěšné
kolikalizaci požáru. Nedbajíc ne-
bezpečí a vlastního ohrožení, pro-
kázali jste svým skutkem, že jste
přistupili k tomu, k čemu z lidu
vyšli a lidu neochvějně slouží."

red nedávám se sešla us-
luvíci konference Českého svazu
ochrany přírody. Její delegáti
zvolili ústřední výbor, v jehož če-
le je pedagog z Vysoké školy
zemědělské, prof. ing. František
Hron, ČSC. Jemu také patří
mnohá otázky týkající se hlavně
kultury, cíle a prvních problémů
nové organizace.

Nástaraznístvi Ubovodního oddelení Věřejné bezpečnosti Státního SNB, kterým byla v šesti letech SNB v Kladně udělena pochvala, jejíž jména jsou zapsána v pamětní knize. FOTO: Z. ŠKUBAL.

o plánoch naší mládežnické organizace místo dost podstatné. Ovšem samotný Socialistický svaz mládeže na ni v celé její šíři nestačí, potřebuje pomoc kulturních institucí a profesionálních kulturních pracovníků. Jak tato spolupráce vypadá v Brně a okolí, na to jsem se do Jihomoravského kraje jela nedávno podívat.

KDE DIVADLO ROSTE DO KRÁSY

V brněnském Domě umění, kde má stálou scénu Divadlo na provázku, jsem si poprvé uvědomila, jak silně může na dětského diváka zapůsobit divadlo, které hrají zase děti. Ty na jevišti si se svým stejně starým publikem náramně porozuměly už v prvních minutách bláznivé komedie Bramborový den. Nastudoval ji se svým Dětským divadelním studiem, v němž je dnes dvě stě mladých lidí, režisér Divadla na provázku Zdeněk Pospíšil. „S dětmi pracuji už dvacet let, od samého začátku své profesionální dráhy. Věnuji se dětskému divadlu nejen proto, že mě baví, ale je to i součást výzkumu, který s psychology provádíme. Prostřednictvím divadla se snažím zjistit možnosti rozvoje osobnosti pomocí hry.“

Zdeněk Pospíšil však nevede jen Dětské studio. S mladým amatérským souborem Josefa Skřivana, který patří pod Obvodní kulturně vzdělávací středisko v Brně 4 a hraje a zkouší ve vysokoškolském klubu SSM, nastudoval Homérovu Odysseu. Reprezentovala naše amatérské divadelnictví v létě v Recku na homeristickém sympoziu. „S překvapivě velkým úspěchem“, říká vedoucí souboru, jinak programová pracovnice vysokoškolského klubu Květa Aramidisová. „Nezapomenu na stačítkého profesora z Atén, který se nám po představení světlil, že celý život přednáší Homéra. Ale vaši hru bych určil studentům namísto svých přednášek, říkal tehdy.“

Když budete mít takové štěstí jako já, zastihnete v některém z podzimních podvečerů Irenu Hýskovou, Ivanu Kovalčuka, Milana Maršálka a další členy prostějovského Hanáckého divadla společně s režisérem Svatoplukem Václavem při čtených zkouškách. Bude-li tiše sedět a pozorně poslouchat, můžete v útulném prostředí zkušebny, šatny a dílny zároveň, vyslechnout kus Balady o poručíkovi a Marjutce. Hanácké divadlo hraje pátou sezónu, a přesto ho zná snad už celá republika. Jeho někteří členové vyšli z neprofesionálního divadel a dnes se mnozí z nich zase do amatérských souborů vrací — ovšem už jako profesionální spolupracovníci. Pomáhají brněnskému Divadlu X, Divadlu na dílně při místní LŠU — to je mimochodem vítěz posledního Wolkrova Prostějova — metodicky vedou řadu recitátorů a recitačních kolektivů v kraji, podílejí se na tvorbě pořadů v Okresním klubu mládeže SSM v Prostějově, připravují divadelní semináře, zasedají v porotách nejrozličnějších přehlídek. I těch, které zdeleka přesahují rámec kraje — jako je například Wolkrov Prostějov nebo Šrámkův Písek.

Chcete-li se zasmát, a třeba i zamyslet sami nad sebou, jedte do Znojma. Uvidíte představení Automat na štěstí, které se svazáckým Divadlem v kočichu nastudoval pracovník Jihomoravského divadla Václav Beran. Pokud budete soubor hledat, podívejte se nejdříve do zdejšího mládežnického klubu, neboť právě sem patří.

Proč uvádím tyto čtyři příklady? Protože na nich chci ukázat, že mladá amatérská divadla rostou do krásy především tam, kde mu pomáhají profesionální umělci. „Máme v kraji na čtyřicet svazáckých divadelních souborů“, říká pracovník KV SSM Zdeněk Hons, „a s většinou z nich spolupracují profesionálové. Podporujeme sepětí amatérů a profesionálů,

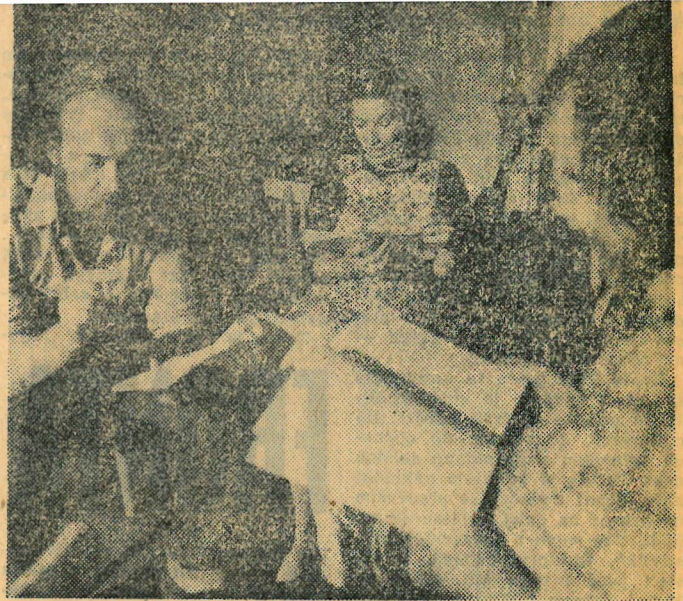
neboť to do značné míry zaručuje i kvalitu amatérských představení a inspiruje další mladé lidi k zájmové umělecké činnosti. Je to velká pomoc naší kulturně politické práci.“

Takže tohle je inspirace pro všechny, kde mají amatérského divadla jako Šafránu.

NEJDE JENOM O ČTENÁŘE

Předsedou literárního klubu při krajské pobočce Svazu českých spisovatelů je literární kritik, redaktor brněnské Rovnosti Jiří Kříž. Stačí s ním prohodit prvních pár zdvořilostních vět a hned se pochlubí, že klub byl při zdejší pobočce SCS založen už před sedmi lety jako vůbec první v republice. Tvoří ho 14 mladých adeptů literární tvorby, jeho členy jsou například talentovaný prozaik Ludvík Němec, autor knihy Nejhlásitější srdce ve městě, nebo nadaná básnička Jiřina Kalabisová-Salaquardová, která chystá provotinu k vydání v Mladé frontě. Kolem klubu se soustřeďuje dalších dvacet mladých autorů, což jsou převážně vítězové literárních soutěží, na jejichž přípravě klub spolupracuje s mládežnickou organizací — ať už to je Strážnice Marušky Kudeřkové nebo Mladé literární Louny. Mimo to svazáci a mladí literáti společně sestavují večery poezie pro ZO SSM v kraji. Klub a KV SSM čtyřikrát do roka pořádají besedy na závodech a v zemědělských družstvech. Se svazáky Státního Janáčkova divadla připravují členové klubu večery poezie, podobná autorská poetická pásma chystají se svazáky Divadla na provázku, které pod Státní divadlo spadá.

„Myslím si však, že by se mohla naše spolupráce se Svazem mládeže ještě rozšířit“, říká Jiří Kříž. „SSM by měl v daleko větší

Handácké divadlo zkouší Baladu o poručíkovi a Marjutce

míře podchycovat a organizovat mladé autory už při okresních výbořech — tam by mohly vznikat mladé literární kluby. Svaz spisovatelů by s nimi zas mohl intenzivněji spolupracovat a v daleko větší míře na ně působit. Zatím se mi někdy zdá, že pracujeme s bezstarostnou hmotou lidí, a to je mnohdy obtížné. A pak — mladí autoři mají málo možnosti a prostoru k publikování. Ovšem to je stará známá bolest, která netrápí jenom náš kraj.“

Každá hodnotná knížka by měla najít svého čtenáře. A aby se to skutečně stalo, aby se kvalitní literatura dostala v první řadě k mladému člověku, o to se tady stará aktiv pro práci s knihou, který vznikl při KV SSM v Brně. Jeho členkou je i Jana Jahodová, vedoucí oddělení knih pro děti a mládež knihovny Jiřího Mahena. Metodicky vede okresní aktivy v Brně-městě a v Brně-venkově,

pomáhá připravovat čtenářské konference apod. „Kdo čte? Především ty děti a ti mladí lidé, kteří k tomu byli vedeni už z domova. Pěkný vztah ke knížkám si však může vytvořit i ten, kdo takové zájem nemá, ale zato měl štěstí na učitele ve škole nebo právě na čtenářský kroužek SSM.“

V tomhle kraji málokoho takové štěstí mine. Vždyť tu pracuje 540 čtenářských kroužků a s velice pěknými výsledky. Jihomoravský kraj se tak řadí mezi nejlepší v republice. Mládežnické organizace se tu tedy práce se čtenářem daří, lépe než s mladými autory. Jím by v daných podmínkách mohl Svaz mládeže pomáhat ještě více. A je pro to tom přemýšlet, vždyť kolem devadesáti mladých lidí se tu každoročně hlásí jen do krajských kol Mladých literárních Loun. A to je úctyhodný počet.

ZPĚVÁCI TOULAVI

Tentokrát nezpívali Hana a Petr Ulrychovi v mládežnickém klubu, ale pro vysílání rozhlasového Studia mladých. Přesto se tu ve Znojmě sešli hlavně ti, kteří je z klubů a kluboven znají především. „Objel jsem už všechny mládežnické kluby v kraji“, říká Petr, „a je to pro mne báječná příležitost konfrontovat svou tvorbu s názorem mladého publika. Mám vždy i dobrý pocit, že mohu nenásilnou formou přiblížit folklor mládeži, která mnohokrát ani neví, jak je to pěkná muzika.“ I na festivalech politické písně vystupují Hana a Petr Ulrychovi a skupina Javorý především s touto oblastí hudby. Nejen na festivalech, soutěžích a přehlídkách, ale i při ostatních kulturních akcích v Jihomoravském kraji spolupracují s KV SSM. Když nevystupují na pódiu, zasedají v porotách, anebo pomáhají vést a často i usměrňovat amatéry — samozřejmě že ne všechny, vždyť v kraji vystupuje na 275 mládežnických hudebních kolektivů. Ale jsou tu i další umělci, hlavně muzikanti, zpěváci, kteří KV SSM v metodické práci pomáhají. Krajský výbor SSM totiž přímo řídí svazáky v Krajské organizaci pro film, estrádu a koncerty. Každý hudební soubor v agentuře má svou vlastní svazáckou skupinu, takže práce svazáků neustává ani v okamžiku, kdy jedni jezdí po světě a druzí třeba točí v pražské televizi.

Dětské studio Divadla na provázku hraje FOTO: MF — P. MOLT

Krajský výbor Socialistického svazu mládeže Jihomoravského kraje sám řídí i ZO SSM Státního Janáčkova divadla, Československé televize a Československého rozhlasu. Velmi úzce spolupracuje s dalšími kulturními institucemi — např. se svazáky v Moravské galerii, s nimiž chystá za podpory národního výboru otevření galerie mladých KV SSM a jako jediný kraj v republice i vybudování muzea dětského a mládežnického pokrokového hnutí. K tomu patří i založení klubu mladých umělců, v němž by se mohli soustřeďovat mladí tvůrci všech uměleckých oborů. Podle zkušeností tajemníka KV SSM pro ideologickou práci Lubomíra Turka se tahle těsná spolupráce s kulturními institucemi a svazáky pracujícími v oblasti kultury nejen daří, ale i vyplácí. Vždyť jejím prostřednictvím lze prosazovat zájmy SSM v celé široké oblasti naší kultury. Jihomoravský kraj tedy může být dobrým příkladem pro všechny, kde tato tak potřebná spolupráce ještě vázne.

zve

všechny zájemce o amatérské divadlo

na **KONKURS**

který se koná dne 9. prosince 1975 v 18.00 hodin v sále Kulturního domu,
na Klášterského ulici v Brně - Komárově / tramvaj číslo 4 a 9 /

Jméno, příjmení, zaměstnání, praxe v oboru, všechno nám to řekněte, ale řekněte nám to tak, jako byste recitoval. Nebo čti zprávy v televizi. No a potom si vylezte na pódium a udelejte nám třeba rozvíjející se poupě. Ne, nikoliv, to není svévolné špádování, ale seriózní odhad talentu a schopnosti adepta řekněme zrovna herectví.

FOTO: FEDOR SKOTAL

BV 22. 12. 75

KONKURS

Satna vypadá jako by sousedila fotbalovému hřišti a na rozdíl od venku je v ní docela teplo. Přicházejí mladíci a mladice, dýchají si na ruce a za nic na světě by nepřipustili, že třeba mají třemu. Odpovědně se tvářící komise se shromažďuje, třepe si pravicemi a potom odchází do divadelního sálu. Jsou v ní — ředitel OKVS, režisérka, vedoucí souboru, teatrolog, hudební vědec, odborná pracovnice OKVS...

Divadelní studio Josefa Skřivana je soubor amatérský, nicméně se slavnou minulostí. Jenže léta tučná vystrídala léta hubená. Dokonce se uvažovalo o rozpuštění souboru... Potřebují doplnit herecký kádr. Potřebují techniky, výtvarníky, režiséry, dramaturgy. Moc by chtěli profesionálního režiséra, ale, prosím vás, kde dnes takového najdete... A jedna z možných cest zpátky k úspěchům vede možná právě tudy. Nám se ovšem v tomto materiálu nejedná o potíže jednoho divadelního souboru, ale o záznam z akce,

která byla vyhlášena tiskem a jmenuje se konkurs. Shromážděným adeptům z řad techniků a výtvarníků je předneseno vysvětlující, přičemž i přivítací slovo. Před komisí předstoupí první z nich. Příležitostný výtvarník, který vystavoval ve studentském klubu, občas namaluje plakát. Odpovídá na otázky komise a připadá si jako u maturity. Mlčí, nedoplní své odpovědi, nevysvětluje. Prostě má zájem a dost. Sál čekajících adeptů se vyprazdňuje. Takhle si to asi nepředstavo-

vali. Přichází nakrátko ostříhaný muž — technik. »Jo, už jsem to dělal u nás ve fabrice, v divadelním kroužku, ale potom mi zemřel kamarád, tak jsem se dal na ryby.« Je skromný, prostý, hodný. Bude-li přijat, bude šťasten a soubor s ním určitě spokojen. Není z řady nebezpečných techniků, kteří na vše mají vlastní názor a proto ho říká.

Další výtvarník. Suverén. Usedne a řekne — »o co tady prosím vás vlastně jde? Co že to vlastně děláte? Víte, já taky píšu. Teď si asi porota připadá jako před maturitní komisí. Tak prosím vás znovu. Jméno, vzdělání, praxe. Říkal jste, že taky filmujete. Už dlouho? — »Ale ne, teď jsem se vrátil z vojny... tak trochu, víte... vlastně začínám.« — Je to sněhulák, když na něho zasvítlí slunko.

A konečně adepti herectví. Přicházejí zrovna dva, aby se nebáli. Řídič, vyučen, čte s hroznou brněnskou dikcí povídku. Na požádání předvádí scénky, neříkejme tomu etudy. Představuje situaci, kdy mu listonoš přinese dopis od milé. Potom je jako v obrazárně a nakonec se vžívá do role krále. Porota se baví.

Druhý je rovněž řidič, nevyučen. Je bystrý, hezký, inteligentní. Čte úryvek z Čapky, který si sám vybral. Až bude vycházet ze sálu, zvolá — kluci, řval jsem tam jako lev! Hudební vědec usedá ke klavíru a nabízí doprovod libovolné písně. Zajímavé, žádný z adeptů herectví neumí zpívat a se sluchem je to nevalné. Jenže tomuto mladíkovi fandím. A od stolu komise je vznesena moudrá poznámka — neměli bychom se nechat splést dosaženým vzděláním.

Ta dívka, co vtrhla na pódium, je jako bouře. Jenže ve sklenici vody. Zpívá, podupává si do taktu, dokonce tančí. Je uvolněná. Asi bude mít šanci.

Večer mezitím pokročil, a to ještě nevíme, že komise se rozejde někdy kolem půl druhé příštího rána. Při odchodu se podíváme do fotbalové kabiny. Adepti se zde mezitím skamarádili, popovídají si, hodně kouří, a jsou docela veselí. Nepřál bych jim, aby jejich sen o hvězdné dráze se zborčil příliš drasticky.

FEDOR SKOTAL

Obnovovaná tradice

Divadelní studio Josefa Skřivana vypisuje konkurs na herce, hudebníky, výtvarníky a techniky. Konkurs se koná 23. září v 17 hodin ve Vysokoškolském klubu, Gorkého 43, Brno. Zájemci o herectví si mohou připravit libovolný text a doporučuje se vzít si s sebou pracovní oděv. Hudebníci, vezměte si hudební nástroje, výtvarníci ukázkou své práce.

BV 8.9.77

[več]

Thalia volá

Pokud jste milovníky divadla a chtěli byste se také na něm sami podílet, to jest hrát, psát, navrhovat scénu apod., máme pro vás nabídku — Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV pořádá konkurs. Bude ve čtvrtek 10. 9. 1981 v 19.30 ve Vysokoškolském klubu na Gorkého. Takže pokud máte zájem o práci v amatérském divadelním souboru, neleňte a přijďte. [več]

BV 9.9.81

DIVADELNÍ STUDIO JOSEFA SKŘIVANA

vyhlašuje

KONKURS

na
HERCE
HUDEBNÍKY
VÝTVARNÍKY
TECHNIKY

KONKURS SE BUDE KONAT 23.9.1977 V 17 HODIN
VE VYSOKOŠKOLSKÉM KLUBU, GORKÉHO 43, BRNO

Zájemci o herectví si mohou připravit libovolný text a doporučujeme vzít s sebou pracovní oděv. Hudebníci, vezměte s sebou hudební nástroje. Výtvarníci ukázkou své práce.

Kolektiv DSJS se těší na shledanou

Pro děvčata s talentem

Jste-li dívkou a cítíte v sobě nesporný dramatický talent, nabízáme vám jednu z možností sebe-realizace. Divadelní studio Josefa Skřivana vás zve na pracovní schůzku v pátek v 18 hodin do Vysokoškolského klubu na Gorkého ulici 43. Máte-li zájem pracovat s partou mladých lidí a dělat amatérsky divadlo, bude vás to zajímat. [isk]

BV 25.1.79

DIVADELNÍ studio Josefa Skřivana vyhlašuje konkurs na dny 12. a 24. října (v 17 hodin ve Vysokoškolském klubu na Gorkého ulici). Studio hledá herce a herečky nad 18 let, zájem je i o osvětlovače a techniky. [rt]

RT 10.10.79

Nový Menšík a Janžurová?

Možná, že zrovna ve vás je skrytý nový Vladimír Menšík nebo Jaromír Hanzlík, že slečna, co se tak trochu nudí, má v sobě nadání Ivy Janžurové či Daněly Kolářové. Chce to odložit dne 24. října v 17 hodin v šatně Vysokoškolského klubu rozpaky a vejít pracou nehou do klubovny, kde se bude konat druhé kolo konkursu, hledajícího nové herce a herečky ve věku nad osmnáct let do Divadelního studia Josefa Skřivana. Vítání budou i osvětlovači, stavěči kulís, zkrátka technika. [mír]

BV 22.10.79

Konkurs do Skřivanů

Divadelní studio Josefa Skřivana, jehož zřizovatelem je OKVS Brno IV, vyhlašuje konkurs na herce a herečky i technický personál. Zájemci starší sedmnácti let se mohou dostavit tuto neděli v 17 hodin do Vysokoškolského klubu na Gorkého 43. [več]

BV 13.11.80

Skřivani volají

Zítřka v osmnáct hodin se z vás mohou stát herci Divadelního studia Josefa Skřivana. Samozřejmě jen tehdy, když vám budou přiznány ty nejlepší kvality při konkursu ve Vysokoškolském klubu na Gorkého ulici 43 v Brně. Prvním předpokladem k tomu, abyste se stali »skřivany« je věk od sedmnácti do třiceti let, druhý je přijít a třetí je zvítězit. [mír]

BV 21.6.79

krátce z KULTURY

Výstava fotografií Aktualita '78 byla v pondělí otevřena v pražské výstavní síni Květy. • Divadelní studio Josefa Skřivana pořádá tento pátek v 18 hodin ve Vysokoškolském klubu na Gorkého ulici v Brně pracovní schůzku, na kterou zve všechny dívky mající zájem zahrát si v nově divadelní inscenaci studia. • Klub přátel sovětského filmu ve Velkých Pavlovicích dosáhl již 275 členů. •

RT 24.1.79

DIVADLOVOLÁ

Je-li vám aspoň osmnáct let, máte-li chuť a čas hrát s amatéry divadlo, soustředte se na tato dvě data: 12. a 24. říjen. V 17 hodin můžete předvést na konkursu ve Vysokoškolském klubu na Gorkého ulici 43 co umíte. A když vám to hraní půjde, navíc zapřeludujte na nějaký hudební nástroj a třeba ještě ukážete své pěvecké kvality, vezmou vás možná holky a kluci z Divadelního studia Josefa Skřivana mezi sebe. Jakož i ty, kteří by chtěli posílit partu zvanou »technika«, bez níž se žádné divadlo neobejde. [mír]

BV 9.10.79

kulturní mozaika

MLADÉ LIDI od 17 do 30 let, mající zájem o herectví, zve Divadelní studio Josefa Skřivana na konkurs, který se uskuteční v pátek 22. června v 18 hodin ve Vysokoškolském klubu v Brně. [el]

MF 21.6.79

Režisérská hostina

V pořadí třetí a nutno říci, že nejzdařilejší inscenací renovovaného Divadelního studia Josefa Skřivana, jehož zřizovatelem je OKVS Brno IV, a které má svůj stánek v sále Vysokoškolského klubu, je scénická úprava snad nejznámějšího starořeckého eposu — Odyssey. Tentokrát došlo popr-

vě ke změně režiséra — Miroslava Donutla vystřídá další »provázkař« Zdeněk Pospíšil, který také spolu s Jarmilou Veselou dramaticky upravil neveršovaný Sránkův překlad. Výborný scénický nápad — obrovský kruhový stůl — mu umožňuje zvýraznit motivy tří základních hostin: počáteční božské hostiny u Fajáků (kde se v restrospektivě odvíjí část Odysseových dobrodružství) a závěrečného masakru Penelopiných ženichů. Dále

naš úsudek

pak použít jako jediných téměř reálných rekvizit různých požívatin, se kterými — a nejen s nimi — rozehrává nepřehernou škálu intelektuálně jiskrných nápadů.

Dalším kladem inscenace je »rozdělení« titulní postavy na složku tělesnou (perfektně typově odpovídající, soustředěný a hercky ukázněný Solon Arcanidis) a duševní (Zdeněk Klos, který se této nelehké role zhostil zvláště po gestové stránce s téměř profesionální suverenitou). Třetím skutečným aktérem je pak Květa Arcanidu jako Penelopé, Pallas Athéna (které propůjčila až nebožský humor) a milující matka Odysseova. V epizodních rolích zaujali Zdeněk Ševčík a Jarmila Veselá. Ostatní pak většinou tvořili komentující antický chór, na který místy doléhala pochopitelná premiérová nervozita.

Celkové gradaci představení pomohla i sugestivní studiová hudba Oldřicha Veselého. (jak)

BV 24.4.79

V uplynulém víkendu se čtyři brněnské divadelní soubory — Divadlo X, Divadelní studio Josefa Skřivana, Malé divadélko a Kolektiv — zúčastnily výběrového předkola letošního přehlídky amatérských divadel malých jevištních jorem Sránkův Písek 79. Naš snímek je ze »soutěžní« inscenace »Skřivanů« Odysseu, kterou můžete vidět tuto středu v 19.30 ve Vysokoškolském klubu na Gorkého. Její Kratochvíl na něm zachytil představitele titulní role Solona Arcanidis a Zdeňka Klose.

BV 21.5.79

HRA NA DIVADLO

Divadelní studio Josefa Skřivana (zřizovatel OKVS Brno IV) uvedlo v úpravě Z. Pospíšila a J. Veselého Homérovu Odysseu. Autoři úpravy vyšli z moderního přebásnění V. Šrámka, který v tomto »prvním dobrodružném románu evropské literatury«, jak bývá Odyssea označována, zvýrazňuje dějovost, dynamičnost, prostou lidskost, životní strážně a radosti. Už antický autor pojal Odysseu střídavěji oproti Iliadě, dal jí kouzlo životního díla, které je dodnes svou poetickou krásou náčasovou slovesnou hodnotou.

ZDENĚK POSPÍŠIL je režisérem nevšední fantazie a invence. Kypění nápadů však dovede krotit a vázat cílevědomým směřováním k jevištnímu tvaru. Po svém opět využil minimální scénografických prostředků a rekvizit. Základním předmětem, proměňovaným hned v hodovní tabuli, hned v koráb, moře či jiná prostředí, se stal velký kulatý stůl. Aktualizace spočívá už v soudobé povaze hostin, v kostýmování, které je současné i stylizované antické. Publikum je kruhem rozmístěno kolem středu se stolem — vlastního dějiště Odysseova desetiletého putování s jednou touhou: domů, k věrné Penelopě a synu Télemachovi.

Režisér umožnil mladým aktérům »hru na divadlo«; rozhodujícím hybným a zdivadelňujícím prvkem je chór, v němž zhusta figurují i protagonisté: Odysseus, Penelopa, Alkinoos aj. Velmi šťastné bylo obsazení Odyssea asimilovaným Rekem Solonem Arcanidisem, který už svým exteriérem vzbuzoval asociace antických zjevů, lidí i soch. Projevil i herceřský talent. Z. Pospíšil ve velmi emotivním pojetí oddělil Odysseovo duševno — ztělesnil takto vnitřní monology — což s prožitkem, sugestivně ztvárňoval Z. Klos. Talentů jsme postřehli víc: K. Arcanidu, J. Flala, Z. Ševčík, J. Veselá aj. Působivé vyznění jednotlivých sekvencí podporovaly pantomimické kreace, funkční a sdělná choreografie, ale v neposlední řadě i citlivě volená a užitá hudba (O. Veselý).

Bylo by omylem domnívat se, že šlo

o představení bez obligátních nedostatků amatérského divadla, jak se projevovaly v jevištní mluvě, v gestice, v pohybové souhře se slovem, v interpretaci rytmického, básnivého textu, v tom, jak režijní nápady předbíhaly možnosti jednotlivců i celku. A přesto šlo o představení neběžné. Působilo velmi emocionálně.

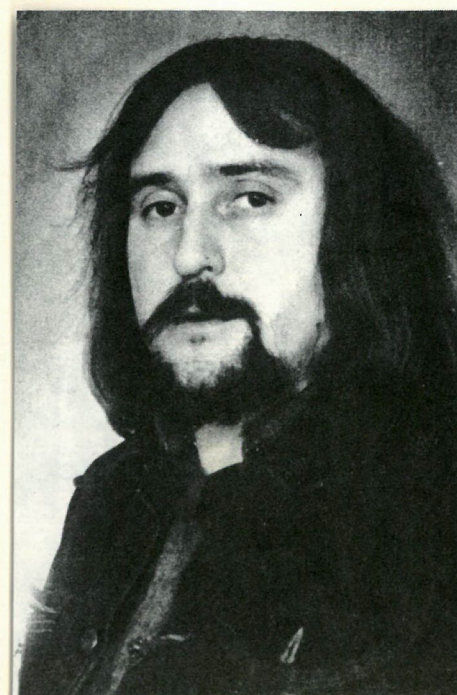
Mimoděk tu vyvstala otázka směřování současného divadla, vědomí toho, že z podobných fundovaných experimentů vyrostly profesionální scény typu Divadla na provázku, pražského Divadla Na okraji aj. A tato otázka nabývá stále na aktuálnosti. mt

Svoboduš' dílo 13.6.79

ZDENĚK POSPÍŠIL z brněnského Divadla na provázku připravil s amatérským divadelním souborem Josefa Skřivana v Brně scénické provedení Homérovy Odyssey. Mladý divadelní soubor uvádí tento epos ve Vysokoškolském klubu na Gorkého ulici v Brně. Na snímku je Kratochvíl představitel hlavní role Solon Arcanidis, Kirké představuje Jarmila Veselá

Svoboduš' dílo 15.6.79

**oldřich
veselý** klávesové nástroje

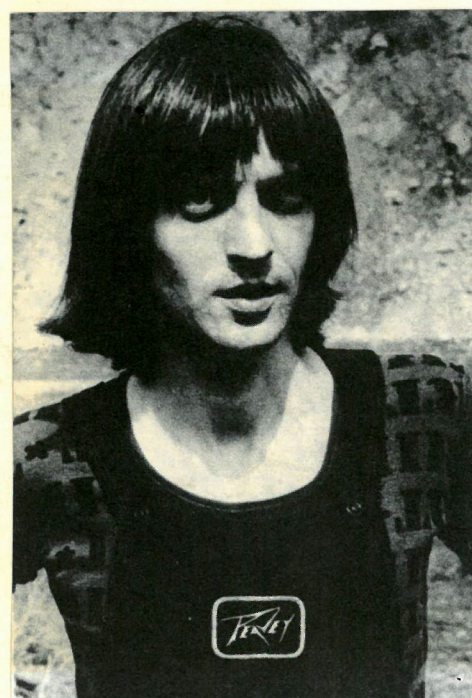
Hudba: Oldřich Veselý

Písňe Démodikovy: Oldřich Veselý, Vratislav Lukáš, Petr Veselý

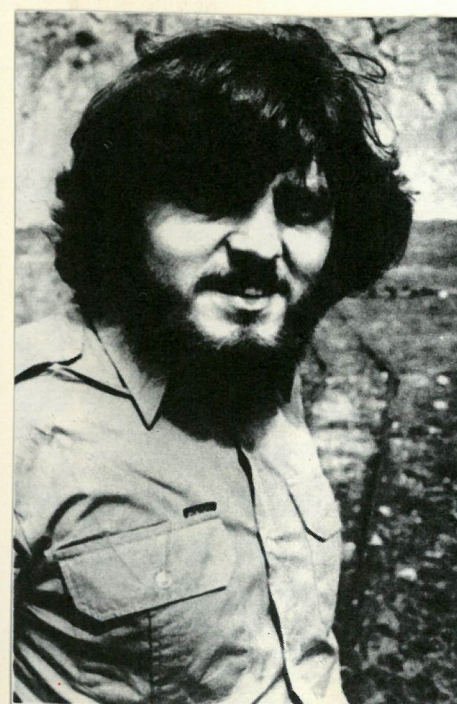
Hudbu nahráli:

Oldřich Veselý	— ARP-OMNI synthesizer
MOOG synthesizer, piano
Vratislav Lukáš	— violoncello
Petr Veselý	— dvanáctistrunná kytara
Jiří Rybář	— percussions
Vlastimil Peška	— housle
Ing. Jan Přikryl
Jindřich Stožický	— nahrávací technici

Nahráno v březnu 1979 ve studiu JAMU Brno

**jiří
rybář** bicí nástroje

**ata
lukáš** violoncello

NA JANÁČKOVĚ AKADEMII múzických umění v Brně již déle než rok využívají při výuce audiovizuální studio. Na snímku ing. Jan Přikryl (vlevo) a Jiří Dostál při práci v obrazové a zvukové režii.

FOTO: ČTK — R. PAVLÍČEK

MF 1.6.79

AKADEMICKÝ PREŠOV '79

Súťaž študentských divadiel

Bratislava

1. PEGASNÍK - Prírodovedecká fakulta UK Bratislava /MJF/
/A.Ferko: Ide dravec tvrdo na vec/
2. POMIMO - Pantomíma B-klubu pri CV CZM SVŠT Bratislava /MJF/
/O.Panovová: Minimímohry/
3. FAUST - CV SZM UK Bratislava /MJF/
/V.Šuplata: Na konci sveta/

Západoslovenský kraj

4. VYSOKOŠKOLÁK - pri Pedagogickej fakulte UK Bratislava-Trnava
/MJF/
/M.Bulgakov: Don Quiote/

Stredoslovenský kraj

5. KAMÉLIA - pri V-klube CV SZM Žilina /DP/
/K.Brančík: Jistoty a pochybnosti/
6. Divadélko ATELIER D - V-klub CV SZM VŠLD Zvolen /MJF/
/J.Cimrman: Nemý Bobeš/

Východoslovenský kraj

7. Študentské divadlo SZM FF UPJŠ Prešov /DP/
/L.Novomeský: Vila Tereza/
8. Študentské divadlo PdF UPJŠ Prešov /MJF/
/I.Štok: Božská komédia/

Hostujúce divadlá

1. Divadelné štúdio J.Křivána Brno
/Homér: Odyssea/
2. Malé divadílko PdF UJEP Brno
/Spartakus/
3. ARS VŠCHT Pardubice

KED' GREK HRA GREKA

P r e p a k l o : Homér - Odyssea

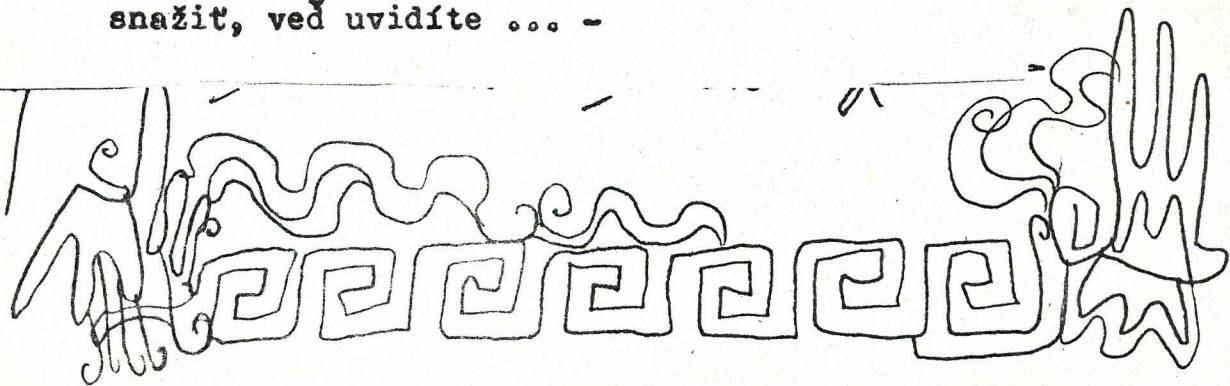
S p á c a l i : Divadelné štúdio Jozefa Skřivana
z Brna

A r é n a : Estrádna sála

Pred predstavením sme sa rozprávali s vedúcou súbo-
ru Květou Arcamidu: - Keď sme dostali pozvanie rovno
odtiaľto, z Prešova, hrôôzne nás to potešilo a naša od-
poveď - sme tu!

Homérova Odyssea je najťažším predstavením, aké sme
doteraz robili. Dvojhodinová hra, vystupovanie uprostred
hladiska, zladať sa s technikou i hudbou a nestratiť kon-
takt s publikom - je skutočne ťažké. Ja osobne mám antiku
veľmi rada a Odysseus nás láka i tým, že si každý z nás
v jednej hre zahral viac úloh. Niektorí až šesť. Odhaľu-
jeme Odyssea v konfrontácii s jeho vlastným svedomím.
Bohovia mali ľudské slabosti, starosti, radosti i vášne.

Vaše minuloročné prijatie nás zaväzuje, budeme sa
snažiť, veď uvidíte ... -

ODYSSEUS - SOLON ARCANIDIS - SKUTOČNÝ GREK

Potom sa začla koncert 18 aktérov predstavenia. Ich
odvaha miestami vyrážala dych publiku, jednoduché rek-
vizity mali maximálny účinok. Nechýbali im zaujímavé
a podnetné nápady. Technika, hudba - umocňovali dej a po-
máhali ho gradovať. Skončili - publikum ich nechcelo pu-
stiť.

Prvé dojmy po predstavení:

ohlasy z publika - ohromné, sme nadšení ...

kolegyňa výtvarníčka - neviem, čo ti k tomu nakreslím,

bojím sa, žeby čokoľvek bolo

rúhaním ...

a čo odborníci? - určite zaujímavé a podnetné ...

P.s.

Milí priatelia,

Asi často nedostávate listy zo Slovenska, ale to nevadí. Videl som vaše predstavenie Odyssea na Akademickom Prešove. Bol som ním nadšený a chcem vám zaň vysloviť úprimnú amatérsku vďaku. Stále som si uvedomoval, aká to bude pohroma pre celý AP, keď prídete súťažne. Je to asi aj jeden z dôvodov, prečo sa zatiaľ celoštátna súťaž neorganizuje. Bolo by predsa trapné dať prvé miesto vám a potom dlho, dlho nič... Ale nejde o to. Popri škole robím v redakcii jedného plátku, o ktorom ste určite v živote nepočuli. Má náklad necelých 20 tisíc výtlačkov, takže žiadna veľká sláva, ale snažím sa písať o tom, čo pokladám naozaj za dobré. Posielam vám jeden výstrižok.

Mám však prosbu. Ak sa vám bude chcieť, skúste mi napísať niečo o vašom súbore - kto, čo, kedy, kde atď. U nás som zatiaľ o vás nenašiel ani zmienku/možno sa mýlim, neviem/Nenahnevám sa, ak sa neozvete, ale poteší ma, ak to urobíte, event. aj s fotografiou. Dačo som v Prešove nafotil, ale bez blesku to pripomína černocho v tuneli. Ak to bude mať solídnu podobu, skromný honorár sa zide, nie? To je zatiaľ aj všetko, srdečne pozdravujem!

redakcia ĽUD

Gorkého 5/a

987 16 Bratislava

Peter Ondera

Trnavská 15

Bratislava

80100

Článok je k 19. mája 79

PS: Nie je vylúčené, že by sa mi váš článok podarilo umiestniť aj v iných novinách, napr. v Smene.

Hodnotíme XIV. ročník Akademického Prešova

ZASLÚŽENÝ TRIUMF PREŠOVČANOV

Akademický Prešov 1979 sa niesol v znamení osláv 60. výročia vzniku Slovenskej republiky rád. XIV. ročník tohto študentského podujatia sa skončil prekvapujúcim víťazstvom poslucháčov prešovských fakúlt. Zo šiestich prvých miest získali študenti Pedagogickej, Filozofickej a Lekárskej fakulty UPJŠ takmer päť najvyšších ocenení. Košice a Bratislava ostali tentoraz ako študentské centrá úplne v tieni, ba umiestnenie bratislavských poslucháčov možno hodnotiť ako „takmer debakel“. Samozrejme, nespomíname to preto, že by bratislavskí študenti Prešovčanom také dobré umiestnenie nedopriali. Skôr ide o to, že počet i umelecká úroveň účastníkov neboli vzhľadom na krajské členenie proporcionálne rozložené. Týka sa to predovšetkým súťaže v umeleckom prednese, kde postupovali z každého kraja traja víťazi v kategórii prózy a traja v kategórii poézie.

Bratislava poslala do Prešova len štyroch účastníkov a Západoslovenský kraj iba jedného! Viacerí členovia poroty konštatovali, že tohto roku sa v Prešove nestretla kompletná recitátorská špička. Chýbali napríklad aj dve osvedčené recitátorky z FF UK v Bratislave, víťazky minulých ročníkov AP Margita Morávková a Patrícia Boržíková, ale aj viacero ďalších. Vzhľadom na vysokú úroveň prednesu prešovských a košických študentov tento fakt oprávňoval Východoslovenský kraj k delegovaniu dvojnásobného počtu účastníkov. Neúčast recitátorov zo Západoslovenského kraja a z Bratislavy ukazuje nielen na nedostatočný záujem študentov o SUVT (Súťaž umeleckej tvorivosti mládeže), ale aj na vážne nedostatky v práci organizátorov západoslovenského krajského kola i mestského kola v Bratislave! Pri organizácii jubilejného XV. ročníka AP '80 bude potrebné vyvarovať sa chýb, ktoré nevrhajú práve najlepšie svetlo na prácu zodpovedných.

Divadielka poézie a malých javiskových foriem sa už tradične tešia mimoriadnemu záujmu všetkých účastníkov AP. Rovnako ako minulý rok, i tentoraz sály prešovského Domu kultúry ROH len s vypätím zvládli nápor divákov pri každom predstavení. Porota konštatovala, že v divadielkach poézie pretrvávajú určité ťažkosti, čo sa prejavuje aj na kvalite interpretácie. Novomeského Viliama Tereza v naštudovaní poslucháčov PF UPJŠ v Prešove pod vedením Karola Horáka však priniesla do palety kreačných možností viaceré nové prvky najmä v javiskovom pohybe. Samozrejme, vážnou prekážkou pre reálne posúdenie úrovne divadiel poézie bol celkový počet súťažných inscenácií v tejto kategórii (21).

Malé javiskové formy skrývajú v sebe nielen „klasické“ študentské divadlo, ale aj obľúbenú pantomimu. V porovnaní s minulým ročníkom bola úroveň jednotlivých súborov o málo slabšia; po zásluhe napokon zvíťazilo divadielko z FF UPJŠ v Prešove s hrou Božská komédia, ktorá hýrila situačným humorom, množstvom vtipných rekvizit a slušnými hereckými výkonmi. I tu sa však objavoval „obľúbený nešvár“ všetkých amatérskych súborov - nadbiehať vkusu divákov a vynucovať si smiech i za cenu zníženia myšlienkového náplne inscenácie.

Ďalším dvom aspirantom na prvé miesto - bratislavské divadielko B-klubu pod vedením O. Panovovej a divadielko Pegasník (takisto z Bratislavy) sa tohto roku nedarilo tak, ako diváci očakávali; navyše „pegasníkov“ sklamala vážna súčasť ich technického vybavenia - diapojektor, čo značne narušilo plynulosť inak intelektuálne vyspelej hry A. Ferku. Ide dravec tvrdo na vec.

Vlastná tvorba bola tohto roku azda najvyrovnanejšou kategóriou. V silne obsadených súťaži poézie napokon zvíťazil Milan Očenáš z Prešova pred Dušanom Schutom z Banskej Bystrice a Vierou Vincovou z Bratislavy. V próze získal prvé miesto takisto Prešovčan Peter Švorc. Veľmi kladne možno hodnotiť pozoruhodnú iniciatívu mladých prešovských literátov, ktorí v účinnej spolupráci s vedením FF UPJŠ vydali zborník literárnych prác poslucháčov pod názvom Výpoveď. Je to čin nanajvýš užitočný a bolo by príhodné, keby sa organizátori AP '80 postarali o vydanie zborníka, ktorý by obsahoval všetky súťažné práce postupujúce do celoslovenského kola. Určite to vzhľadom na tlačiarenské kapacity nebude jednoduchá úloha, pre mladých básnikov i prozaikov by to však bola účinná pomoc, rovnako ako ňou bol zborník Čím v tebe pramením, ktorý vydala Smena pre účastníkov minuloročnej Wolkrovej Polianky.

Pri posudzovaní úrovne AP '79 nemožno zabudnúť i na tri divadelné súbory z ČSR, ktoré sa na prehliadke tohto roku zúčastnili. Všetky tri predviedli vystúpenia vysokej umeleckej hodnoty, avšak bez zveličovania možno povedať, že Divadelné štúdio J. Skřivana z Brna sa predstavilo hrou, ktorá ostane v myšliach účastníkov AP nezmazateľne vrytá na dlhé roky. Dvojhodinová(!) inscenácia Homérovej Odyssey 18-členného kolektívu pod vedením Květy Arcanidu bola stelesnením tých najlepších predstáv o modernom študentskom divadle. Ťažko vymenovať všetky klady, isté však je, že pre päť stovák divákov, ktoré sa tlačili okolo okrúhleho stola v estrádnej sále, sa Odyssea stala skutočne nezabudnuteľnou. A je zrejme, že na atmosféru, ktorú vďaka publikum vytvorilo v priebehu, ale hlavne po vystúpení, všetkým hercom súboru, ani oni dlho nezabudnú. Perfektná drammatizácia jednotlivých postáv, vysoko náročné zosúladienie zvuku a svetla, telesná zdatnosť hercov, maximálna sugestivnosť prejavu, originalita využívania jednoduchých rekvizit, osobné herecké výkony, mimoriadne pôsobivá hudba a v neposlednom rade i „odvaha“ a schopnosť realizačného kolektívu poúčiť sa, vytvorili z Homérovej Odyssey inscenáciu, po ktorej sa aj starí prešovskí „barcovníci“ priznávali, že sa im tlačili slzy do očí. Je viac než isté, že Odyssea úroveňou ďaleko prekročila rámec amatérskych študentského divadla a budeme o nej ešte veľa počuť. Treba ju však najmä vidieť. A radšej dvakrát.

PETER ONDERA

Čudl 19.5.79

Slovenské úspechy

V prvej polovine května sa už po čtrnásté v Prešove uskutočnila prehliadka vysokoškolských študentských divadel - Akademický Prešov 79. Prvné miesto obsadilo Študentské divadlo PdF UPJŠ Prešov s Božskou komediou I. Štoka. Ostatné ceny si rozdelili súbory Pegasník, Pomino a Faust - všetky z Bratislavy. Mimo súťaž prizvali organizátori Akademického Prešova štyri súbory - ARS VSCHT z Pardubic, VSMU z Bratislavy, Malé divadlo PdF UJEP a Divadelní studio J. Skřivana z Brna. Pretože sa jednalo o celoslovenskú súťaž, česká študentská divadla majú možnosť zúčastniť sa prehliadky pouze jako hosté. Situace se má změnit od příštího jubilejního 15. ročníku, kdy se tato soutěžní přehlídka stane celostátní. Největší úspěch z hostujících souborů sklidilo Divadelní studio Josefa Skřivana, jež se prešovskému obecenstvu představilo novou inscenací Odyssea, nastudovanou v režii Zdeňka Pospíšila, kterou téměř 700 diváků sledovalo s velkým zájmem.

BV 22.5.79

...na tu dobu samozřejmě

Akademický Prešov je soutěží slovenských vysokoškoláků v literární tvorbě, v uměleckém přednesu a v tvorbě studentských divadel. Z jednotlivých faktulních kol postoupí soubory a jednotlivci do Prešova, kde potom po tři dni bojují o přízeň publika a poroty. Největší zájem už tradičně přitahují studentská divadla a zcela zvláštní pozornosti se těší tzv. „výprodeje“ — noční představení, která začínají až po skončení normálního programu a trvají, dokud je nálada. Bývají neplánované, neformální; mají kouzlo improvizace, momentálního nápadu; na nich se rodí nejuzší kontakty mezi publikem a účinkujícími, na nich především vládne studentská atmosféra. Ve výprodeji může prakticky vystoupit každý (samozřejmě po předcházející domluvě s programovou komisí), a tak se tu ocitnou na jevišti vedle sebe zpěváci s vlastními písničkami, soubory, které soutěžily (ale s takovými scénkami či výstupy, které v soutěžním programu nebyly), i soubory, které se na nejvyšší soutěž neprobojovaly a přece jen chtějí aspoň krátkou ukázkou své práce předvést festivalovému studentskému publiku z celého Slovenska. V takovéto náhodné konfrontaci se nejednou velmi zřetelně oddělí póza od opravdové tvorby, falešná přirozenost od skutečného kouzla osobnosti, křeč od bezprostřednosti.

Letošního roku byl výprodej jen jeden — v první den Akademického Prešova. Další dny byl program tak natíhán, že na výprodeje už nezbyl čas. I to přispělo k tomu, že starým pamětníkům AP začala chybět právě ta živá, otevřená studentská atmosféra, která tu vládla v minulých letech a která dělala Prešov pro všechny tak přitažlivým.

Podle vyhlášení organizátorů z loňska měl se AP stát už tohoto roku celostátní studentskou soutěží, ale zatím se nestal. I tak ovšem přijely do Prešova jako hosté tři české vysokoškolské soubory. Ve srovnání s osmi slovenskými inscenacemi mohl tedy přece jen vystoupit určitý obraz stavu současného studentského divadla.

Co je možné na základě toho, co jsme v Prešově viděli, konstatovat? Zřetelně a jednoznačně jednu skutečnost: menší aktivitu (a i nižší úroveň) divadel poezie, a na druhé straně rozmach autorského maloformistického studentského divadla — a zvláště pantomimy — na Slovensku. A to nejen v posledním roce, ale v posledních třech letech. V Prešově totiž soutěží studentská divadla poezie (mají svou vlastní kategorii) a malé jevištní formy (do této kategorie se vlastně

zlostnými verši; jestliže to mělo být ironické, bylo to lacině ironické a zvláště pak nepříjemně exhibicionistické.

Divadelní studio J. Skřivana z Brna přijelo s inscenací Homérovy Odysseje. Pospíšilovo představení vyvolalo v Prešově velkou pozornost a sklídilo frenetický potlesk. Divadlo odvozené z rituálu Prešov ještě neviděl a tak se početné publikum tlačilo v sále, a s napětím sledovalo poměrně dlouhé

„zamete“ vždy všechno ostatní: autorské divadlo, pantomima a třeba i činoherní představení Bulgakovova Dona Quijota, které tu letos uvedl trnavský Vysokoškolák). Přitom je příznačné, že studentská divadla poezie byla například v letech 1977 a 1978 tak nezajímavá, že se v této kategorii neudělila první cena. V malých formách se zase tak prosadila pantomima, že ve zmíněných dvou ročnících vyhrálo v Prešově jejich kategorií Divadlo pantomimy při B-klubu z Bratislavy.

Tohoto roku se zmíněný trend v podstatě potvrdil, i když první cena v kategorii divadel poezie udělena byla. A to právě proto, že soubor Studentského divadla SSM při FF UPJŠ z Prešova, který se před léty pod vedením K. Horáka konstituoval jako vynikající divadlo poezie a potom se přeorientoval na autorské, inscenačně velmi originální studio (Fragmenty, Živý nábytek, Blešinec aneb Tip-top biotop), se opět vrátil k poezii a inscenoval Novomeského Vilu Terezu. Horák se už ve svých předcházejících představeních z oblasti malých forem inspiroval výrazně pohybově stylizovaným divadlem (hlásil se k Mejercholdově biomechanice i ke Grotowskému) a tyto podněty dokázal přetavit do působivého znakového pohybového jazyka svého souboru. Přitom se mu podařilo cosi pozoruhodného: přesný, stylizovaný a rytmizovaný pohyb, kterým „fungoval“ celý kolektiv, nebyl drilem, ale vskutku autorským výrazem, postojem jednotlivých členů divadla a souboru jako celku. Představení, třebaš matematicky přesná, měla kouzlo přímé a autentické výpovědi nejen slovní, ale především pohybové. Ale pocit naléhavého „osobního sdělení“ tu byl neobyčejně silný. Nyní má Horák nový soubor (jeho „staří“ herci skončili školu a rozešli se do světa), který zřejmě ještě čeká proces sblížení a lidského sjednocení. Vila Tereza je představení, které má všechny tradiční znaky Horákova režijního rukopisu: velký smysl pro rytmus, obraznost, pro pohyb divadelního znaku, pro zvukové ozvláštňení verše, pro kontrast pohybu a slova, pro využití symbolické funkce barvy; Horák opravdu inscenuje axioma, že poezie je pohyb — to vše v představení Vily Terezy je. Co tam chybí, to je právě onen nedefinovatelný ale intenzivní pocit lidsky upřímného sdělení, výpovědi celého souboru. Jestliže se předtím viditelně tvořil jazyk tohoto divadla z dispozic členů souboru, nyní se utváří soubor na základě už existujícího jazyka, což je viditelně těžší proces. Dokud si soubor jazyk neosvojí a nepřisvojí,

epické představení, které zaujalo několika působivými metaforickými řešeními (plavba Odysseova, scéna u Kyklopa) a v první polovině i inteligentním a svěžím (mírně ironizujícím) odstupem, který právě „odlehčil“ rituálovost představení a působil jako vtipný kontrast. V druhé části se už tento nadhled ztratil, představení příliš zvážnělo, ztěžklo. A co zaráželo, to byla místy velmi nedbalá řeč herců.

nebude souborem, který tvoří proto, že potřebuje tvořit. Ale už Vila Tereza ukázala, že tento proces osvojování začal.

V kategorii malých forem získal prvenství také prešovský soubor (tentokrát z Pedagogické fakulty) za inscenaci Božské komedie Isidora Štorka. V Pražmářiho inscenaci významově souznívaly kostýmy, scéna a herecký projev s textem předlohy, volně přizpůsobeným koncepci inscenace a duchu studentské recese. Přitom však ideové poselství o odpovědnosti člověka za své činy před sebou samým bylo vysloveno inscenací účinně a divadelně působivě. Představení přímo hýří výtvarnými nápady; je to doopravdy nezvyklé: hlavním zdrojem humoru je scénografie. Hanák s Pražmářiho vytvořili kopu kostýmových a jevištních gagů, které herci dokáží využít. Přitom kostýmy i scéna nejsou jen shlukem skvělých, vtipných nápadů, ale jsou i zdrojem divadelní inspirace — pro režiséra, herce a nakonec i pro diváky. A ve spojení s perfektní hereckou stylizací se nejednou stávají působivým divadelním znakem (zrození Evy z rudého spacího pytle). Adam Štefana Schichmana a zvláště Eva Marie Hrobíarové se pohybují v této výtvarné féerii s radostí a lehkostí, jaká by pro studentské divadlo malých forem měla být vlastně typická.

O druhé místo se podělily Pantomima B-klubu a soubor Pegasník z Bratislavy. Pantomima B-klubu přišla s jednoduchou, krátkou, něžnou němohrou Človíček a jeho stín. Němohra opět potvrdila velmi dobrou interpretační úroveň, smysl pro metaforu a fantazii autorky a hlavní představitelky Olgy Panovové. Pegasník uvedl text vedoucího souboru Andreje Ferka Jde dravec tvrdě na věc; scénky o prodejnosti, dalo by se říci. O prodejnosti lidí, věcí i celých zemí. Odhalení hloupých fint a podvodnického jazyka nemorální reklamy, vivisekce konzumního myšlení — to vše za pomoci bezprostředního, autorského herectví, vtipných parodií, slovních hříček, diapozitivů.

Soubor Faust z Bratislavy skončil třetí. Na konci světa V. Šuplaty je typickým studentským recesistickým divadlem — uvolněným, drzým, sympaticky neohrabaným a přímým; s důrazem na pointy, s výborným hercem Pavlem Příbylinským, který umí navázat kontakt s publikem. Z hostujících českých souborů bylo tomuto divadlu duchem nejbližší Malé divadlo PdF UJEP z Brna s představením Spartakus: volnou, recesistickou, študáckou parafrází známého tématu.

ARS VŠCHT z Pardubic přijel do Prešova s inscenací poezie J. Préverta Velká hostina hlav. Podle mne to byla velmi náhodná a podivná mezaliance „líbivého“ pohybu s Prévertovými

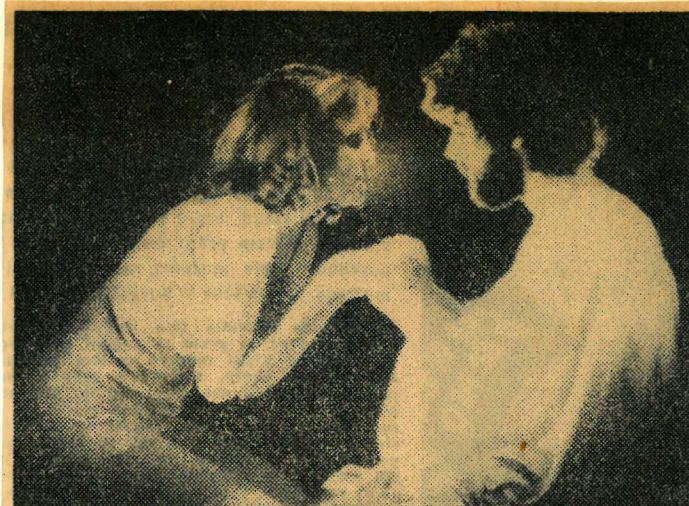
V programu k Odysseji je uveřejněna odpověď náhodného brněnského chodce na otázku, kdo to byl Odysseus: „Postava z řeckých dějin, zvláštní postava fyzicky, rozumově vyspělá... na tu dobu, samozřejmě... víc nevím...“ Jaká by byla odpověď na otázku po současném stavu studentského divadla? Že je „zvláštně fyzicky, rozumově vyspělá... na tu dobu, samozřejmě...“?

MARTIN PORUBJAK

P R O G R A M

krajské přehlídky zájmové umělecké činnosti vysokých škol 1979

23.5.1979	Divadelní studio J.Skřivana v rámci soutěže studentských divadel: ODYSSEA	začátek 19.30
25.5.1979	VEČER HUDBY A TANCE: Vystoupení dechového souboru Vysoké školy veterinární v Brně	18.00
	Javorina, folkloristický soubor Vysoké školy zemědělské v Brně	19.30
	Důbrava, národopisný soubor Univerzity J.E.Purkyně v Brně	21.00
26.5.1979	SOUTĚŽ MALÝCH STUDENTSKÝCH DIVADEL: Malé divadýlko pedagogické fakulty UJEP	18.00
	Cantabile, madrigaly 14.-18.století Vysoká škola zemědělská Lednice	19.30
	Propadlo, divadelní soubor Vysoká škola zemědělská Brno	21.00
27.5.1979	VEČER FOLKU a POP-MUSIK: Pergamon, hudební skupina lékařské fakulty UJEP a Pavel Foltán se zpěvem a kytarou, právnícká fakulta UJEP v Brně	od 19.00
28.5.1979	ZÁVĚREČNÝ VEČER: Kvarteto barokní hudby právnícká fakulta UJEP	18.00
	Vokálně instrumentální soubor Univerzity J.E.Purkyně	19.00
	Smyčcové kvarteto pedagogické fakulty UJEP	20.00
	Závěrečné hodnocení a předání cen a odměn	21.30

DIVADELNÍ STUDIO Josefa Skřivana v Brně uvedlo včera reprizu inscenace Homérový Odyssey, kterou pro Vysokoškolský klub na Gorkého ulici nastudoval režisér Divadla Na provázku Zdeněk Pospíšil. Na fotografii Eva Moravcová a Solon Arcanidis ve stěžejních rolích dramatu. Hudbu napsal Oldřich Veselý a nahradl Modrý efekt. FOTO: JEF KRATOCHVIL

MF 5.5.79

DIVADELNÍ SOUBOR Josefa Skřivana při brněnské OKVS hostuje v těchto dnech v Recku. Na ostrově Ithaka a v Soluni se představí brněnští amatéři s inscenací Homérový Odyssey v režii Zdeňka Pospíšila. Do Brna se soubor vrátí příští týden. FOTO: JOSEF KRATOCHVIL

MF 13.9.79

TENTO TÝDEN zahájilo v brněnském Vysokoškolském klubu na Gorkého ulici činnost Divadelní studio Josefa Skřivana. V pondělí se představilo mladému publiku s inscenací Homérový Odyssey, v hlavních rolích pak manželé Květa a Solon Arcanididu (na snímku). V létě slavil soubor s touto inscenací úspěchy na turné po Recku. FOTO: JEF KRATOCHVIL

MF 22.11.79

Brňané postupují

Výběrového předkola celostátní soutěže amatérských divadel malých jevištních forem, Šrámkův Písek 79, které proběhlo o minulém víkendu, se zúčastnilo 22 souborů z Čech a Moravy, ze kterých odborná porota vybrala 11 postupujících do hlavního soutěžního kola. Mezi těmito jedenácti jsou i všechny čtyři zúčastněné brněnské soubory Kolektiv, Malé divadélko, Divadlo X i Divadelní studio Josefa Skřivana. (več)

BV 22.5.79

XXIII.

šrámkův písek '79

ANETAL
DIVADELNÍ STUDIO
JOSEFA SKŘIVANA
DIVADLO X
MALÉ DIVADÝLKO
MINIDIV
KOLEKTIV
LŠU PÍSEK
RADOST
RUDÝ KVĚT
STUDIO POHYBOVÉHO
DIVADLA
TEATRZYK

Pardubice
Brno
Brno
Brno
Ostrov n. O.
Brno
Písek
Horní Březá
VÚ Zatec
Praha
Český Těšín

Národní přehlídka divadel
malých jevištních forem
a agitačních kolektivů.

Na počest 30. výročí PO
a Mezinárodního roku dítěte.

Hlavní pořadatel ČUV SSM

PÍSEK, 27.6. - 1.7.1979

Odysseova nahota

foto J. Krahocvíl

SOCIALISTICKÝ SVAZ MLÁDEŽE

NOSITEL ŘÁDU KLEMENTA GOTTWALDA ZA BUDOVÁNÍ SOCIALISTICKÉ VLASTI

ÚSTŘEDNÍ VÝBOR

NÁMĚSTÍ MAXIMA GORKÉHO 24, 116 47 PRAHA I • TEL. 22 10 41

č.j.:

V Praze dne 23. 5. 1979

Soudružka
Květa Arcanidu
Vysokoškolský klub
Gorkého 43
B r n o

Vážená soudružko,

k vystoupení souboru DS J. Skřivana na XXIII. ŠP
sdělujeme, že je příslušným odborem kultury MěNV
Písek povoleno pouze za podmínky, že bude odstraněna
Odysseova nahota ve dvou scénách představení.

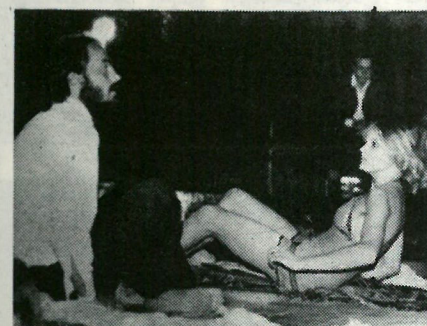
S pozdravem

Ing. Jaroslav Čejka
vedoucí odd. kultury ČÚV SSM

divadelní studio j. skřivana brno

Název pořadu: ODYSSEA, autor: Homér, upravovatelé, autoři scénáře: Z. Pospíšil, J. Veselá, autor hudby: O. Veselý, texty písní: O. Veselý, V. Lukáš, P. Veselý, výprava: kolektiv DSJS, režie: Zdeněk Pospíšil, hrají: S. Arcanidis, Z. Klos, K. Arcanidu, J. Fiala, Zdeněk Sevcík, A. Křižan, M. Toman, J. Veselá, E. Pištorová, N. Vernerová, E. Moravcová, M. Hloušek, J. Hořáková, I. Zhořová, B. Polícarová, P. Veselý, L. Velan, K. Češka
Zřizovatel: OKVS Brno IV

DIVADELNÍ STUDIO J. SKŘIVANA

Máte nějaké vzory v dějinách, literatuře nebo ve svém okolí? Jaké?

ODYSSEUS

Soubor existuje již čtvrt století /od roku 1954/, ale ve své dnešní podobě, složení a zaměření trvá teprve od roku 1975 /v letech 1972-1975, po odchodu dlouholetého vedoucího, režiséra a herce L. Veleckého soubor prakticky neexistoval. V současné době se soubor zaměřuje jednak na netradiční, dynamické, duchem mladé a dravé inscenace, hrané v atypickém prostoru /nejdále došli v tomto směru právě v představení "Odyssea", které se sou-

borem nastudoval hostující režisér z Divadla Na provázku Zdeněk Pospíšil/ a jednak na volné, improvizované večery textů a etud, vycházející více z vlastní autorské invence jednotlivých členů souboru /tzv. "Přípitky"/. Spolupráce s Divadlem Na provázku není náhodná - již předtím nastudoval dvě představení /"O rodný ranč", "Žena haštěřivá"/ s tímto souborem herec DNP Miroslav Donutil. Spolupráce s profesionálním režisérem se v "Ody-

sseovi" projevila tím nejšťastnějším způsobem: režie i dramaturgická úprava Homérové báje /na níž významnou měrou spolupracovala i herečka a dramaturgyně souboru Jarmila Veselá/ vychází především z herců, z jejich autenticity, z jejich vlastních možností - a nemanipuluje s nimi jako s pasivním a vyděšeným materiálem /čehož jsme bohužel u inscenací tohoto rodu častými svědky/.

VÍTÁME ÚČASTNÍKY ŠRÁMKOVA PÍSKU

Objektiv fotografa mládeže zvečnil ukončení přehlídky Šrámkova Písku minulého ročníku a příští dny zachytí již o XXIII. jeho zahájení.

Kdo k nám přijede

Odborná porota zhlédla a hodnotila při výběrovém kole XIII. Šrámkova Písku 1979 (18.—20. května) celkem 21 souborů. Ocenila zvláště žánrovou, obsahovou i formální pestrost v tvorbě zúčastněných souborů autorského netradičního divadla, které podle výsledků výběrového kola mají proti minulému ročníku celkově vyšší úroveň.

Na základě hodnocení jednotlivých vystoupení a s přihlédnutím k dramaturgickým požadavkům přehlídky (zastoupení žánrů, tematické okruhy, zastoupení sociálních skupin atd.) porota vybrala k účasti na přehlídce tyto soubory:

ANETAL Pardubice, který uvede jednu aktovku z pořadu „Kouzelná zahrada“. Jedná se o původní autorský text režiséra souboru H. Krejčího, který pracuje s groteskou, konkrétní parodií a s prvky černého humoru.

DIVADLO X Brno — B. Hálek, J. Skorkovský: „Rozmarná noc“. Autoři se spolu s režisérem Z. Turbou pokusili o rekonstrukci kabaretně-variетní představení.

MALÉ DIVADÝLKO Brno — Mladý soubor uvede divadelní ukázkou studentského divadla, aktualizaci kabaretně — činoherního prostředky antické téma. Název: „Spartakus“, autor: L. Gmund.

MINIDIV Ostrov nad Ohří. Soubor LŠU předvede svižnou, živou, režijně nápaditou komedii s texty Josefa Kainara. Představení má všechny předpoklady k úspěchu u diváka jak malého i dospělého.

KOLEKTIV Brno. — Zkušební divadelní soubor vytvořil své, vkusné a výtvarně nápadité představení s pomocí textu M. Macourka. Přes své zařazení na dětského diváka je podnětná i pro žánr malých jevištních forem.

RADOST Horní Bříza. — Autoři Barta a Fiala uvádí rozmanitou lidovou suitu ve spolupráci s početným souborem, jehož jádro tvoří loutkáři, doplněným o členky tanečního souboru Ludmila Mělník a pěvák a kytaristu J. Bartoše.

RUDÝ KVĚT VÚ Žatec uvede soubor D. Mrázkové „Haló Jacíčku“. — Soubor, který je spojením loutkového divadla s živým hercem vede J. Kostroun, absolvent DAMU. Představení bylo koncipováno k Mezinárodnímu dítěti.

TEATRZYK Český Těšín. Polský soubor z Č. Těšína předvede specifickou formu divadelního představení, která umožňuje všem zúčastněným mladým hercům osobní zapojení do realizace didaktického programu.

Sešel se rok s rokem a opět je tu náš Šrámkův Písek, národní přehlídka malých jevištních forem, vyhlášená v rámci festivalu Zájmové umělecké činnosti na počest 35. výročí Slovenského národního povstání, Mezinárodního roku dítěte a 30. výročí založení Pionýrské organizace. Každoročně Šrámkův Písek sympaticky doplňuje Písecké kulturní léto a významně přispívá k rozvoji kulturního citění občanů Písecka. Šrámkův Písek je také vyvrcholením přehlídky divadel malých jevištních forem a agitačních kolektivů, která má za cíl poskytnout příležitost ke vzájemné konfrontaci nejlepších výsledků tohoto oboru ZUČ s cílem ovlivňovat práci souborů po ideové i formální stránce.

Hlavním vyhlášovatelem přehlídky je Český ústřední výbor Socialistického svazu mládeže a spolupořadatelem ministerstvo kultury ČSR, ministerstvo školství ČSR, Česká odborová rada, okresní výbor SSM v Písku, JĚKNV, ONV a Městský národní výbor v Písku. Odbornou spolupráci v průběhu přehlídky zajišťuje Ústav kulturně výchovné činnosti Praha.

Organizační výbor XXIII. Šrámkova Písku zachová především pracovní ráz celé národní přehlídky, což se hlavně projeví jednak diskusemi o představeních formou uzavřených pohovorů lektorů a porotců se soubory a v uspořádání závěrečného hodnotícího semináře v návaznosti na celkovou koncepci rozvoje oboru a celé zájmové umělecké činnosti. Připravujeme též brožuru o souborech účastnících se této národní přehlídky a vůbec o celkové koncepci Šrámkova Písku. Národní přehlídka bude doplněna ukázkami klubových představení, společenským večerem, přijetím delegace ŠP na Městském národním výboru v Písku, vernisáží vítězných prací celostátní soutěže „Poezie ve fotografii“, opětovného vydání Almanachu začínajících autorů a celou řadou dalších akcí. Chceme v letošním roce umožnit i neformální setkání souborů s představiteli svých patronátních organizací. Skutečně máme při letošní přehlídce účastníkům Šrámkova Písku i dalším návštěvníkům města co nabídnout.

Jistě s radostí a s hostitelskou povinností vítáme v Písku na XXIII. Šrámkově Písku 11 souborů, které na přehlídce byly vybrány na výběrovém republikovém kole v květnu letošního roku právě u nás v Písku. Jsou to soubory: LŠU Písek, Rudý květ VÚ Žatec, X Brno, Radost Horní Bříza, J. Skřivana Brno, TEATRZYK Český Těšín, Minidiv LŠU Ostrov nad Ohří, Malé divadélko Brno, Pohybové studio Praha, ANETAL Pardubice. Upřímně uvítáme i soubor z NDR z Berlína. Všem účastníkům XXIII. Šrámkova Písku i návštěvníkům představení přejeme příjemný pobyt v Písku a mnoho tvůrčí pohody z přehlídky.

Vítězslav Pokorný, předseda OV SSM v Písku a předseda místního organizačního výboru ŠP.

=====

PROGRAM XXIII. ROČNÍKU

27. 6. středa

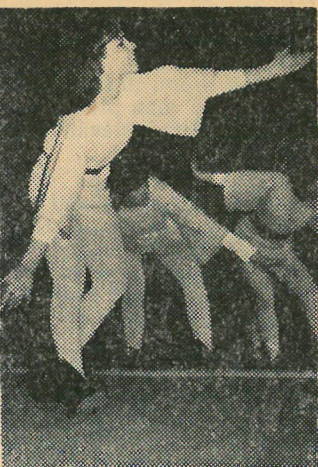
17.00 ZK Jitex - MALUJEME POHÁDKU - hraje „Kolektiv“ Brno — HALÓ JACÍČKU - divadlo „Rudý květ“ Žatec

19.00 SDS - Vernisáž výstavy „POEZIE VE FOTOGRAFII“

20.00 SDS - SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ XXIII. ŠP soubor „RADOST“, Horní Bříza - Písně a Balady

28. 6. čtvrtek

10.00 Setkání účastníků ŠP s představiteli města Písek

Soubor „RADOST“ Horní Bříza, připravil představení na zahájení přehlídky Šrámkova Písku. Písně a balady v jejich provedení shlédneme 27. června ve 20 hodin v DSD v Písku.

11.00 SDS - Filmové dopoledne - pro účastníky ŠP

14.00 ZK Jitex - Seminární představení pro účastníky ŠP Studio pohybového divadla Praha

17.00 Divadelní kavárna - KOUZELNÁ ZAHRAIDA - Anetal - Pardubice

18.30 KURS PRO ZAČÍNÁJÍCÍ SPISOVATELE

20.00 hraje LŠU Písek 18.30 ZK Jitex - SPARTAKUS - hraje „Malé divadélko Brno“

21.30 Klubové představení pro účastníky ŠP POPRIŠČIN - „Rubín Praha“

29. 6. pátek

14.00 ZK Jitex - Seminární představení pro účastníky ŠP „DS J. Skřivana - Brno - ODYSSEA 17.00 Divadelní kavárna 18.30 ROZMARNÁ SRNA - přehlídkové předst.

21.30 hraje „Divadlo X“ Brno

18.30 ZK Jitex KOZUBOVA - přehlídkové předst.

20.00 hraje TEATRZYK - Český Těšín

ŠTASTNÍ BLÁZNI - přehlídkové předst., hraje „Minidiv“ Ostrov nad Ohří

21.30 Klubové představe-

XXIV. Písecká nokturna

Se sedm letních večerů bude patřit tradičním dostaveníčkům píseckých milovníků komorní a klasické hudby i letních hostů města a celou řadou souborů a sólistů a jejich prostřednictvím i se starými i současnými mistry hudební literatury v rámci již XXIV. Píseckých nokturn.

Rytířská síň píseckého hradu nemívá v těchto chvílích místa nazbyt, sto sedadel často nepostačí zájmu posluchačů, kteří mezi starobylé kamenné stěny bývalého královského sídla přichází za neopakovatelnými zážitky harmonie hudby, léta a romantického prostředí Píseckých nokturn. Proto také nokturna už téměř čtvrt století neoddtělně náleží k letnímu Písku a proto nepotřebují mnoho slov, aby i jejich letošní průběh provázela přízeň hudbymilovné veřejnosti města i těch, kteří si k nám přijíždí v létě odpočinout. A tak stačí uvést stručný výťah z programového plakátu Stálé divadelní scény

v Písku a Kruhu přátel hudby, kteří jsou pořadatelé i XXIV. ročníku Píseckých nokturn. Čtvrtek 7. června: PANOCHOVO KVARTETO a JIŘÍ KREJČÍ (klarinet). Úterý 26. června: PÍSECKÝ KOMORNÍ ORCHESTR, nositel Umělecké ceny JĚKNV. Středa 4. července: DECHOVÉ KVINTETO '74. Úterý 17. července: ČESKÉ KLAVÍRNÍ DUO. Úterý 7. srpna: ADAMUSOVO DECHOVÉ TRIO. Úterý 28. srpna: CORNI DI PRAGA. Úterý 11. září: JEREMIÁŠOVO KVARTETO PÍSEK. Začátky koncertů jsou vždy ve 20 hodin.

Na snímku Písecký komorní orchestr, nositel Umělecké ceny JĚKNV a medaile „Budovatel okresu Písek“ ONV.

Soutěž o nejlepší výlohu v okresním městě

Komise pro obchod a služby MěstNV v Písku vyhlásuje každoročně celoroční soutěž úpravy výloh a obchodů, která má svou dílčí část právě i v soutěži o nejlepší výzdobu výlohy ve středu města u příležitosti XXIII. ročníku Šrámkova Písku.

Snahou je, aby při této příležitosti byla co nejlépe vystižena, jednak kulturní tradice města a dále, aby každé pro-

pagační středisko vneslo do své práce co nejvíce nápadů a originality i čistoty provedení. Velice důležité je i zařazení vystavovaného zboží do souvislosti s propagovanou akcí i jeho využití jako rekvizity pro vyjádření celkového výrazu a charakteru představení, souboru či základní myšlenky akce.

Propagační výzdoba výloh tak dotváří při nejvýznamnějších událostech celkovou atmosféru našeho města. V loňském roce se podařilo nejlépe zpracovat námět kolektivu s. Lipovské v PPP na Alšově náměstí a aranžérce s. Vyčichlové ve výloze prodejny kosmetiky na Leninově náměstí. Snímek jedné z vítězných výloh přinášíme na druhé straně.

MĚKS při MěstNV v Písku M. Čuková

GLOS Y ŠP

● Předseda MěstNV v Písku soudruh Václav Volf přijme delegaci účastníků Šrámkova Písku ve čtvrtek 28. 6. v 10 h. v obřadní síni MěstNV v Písku.

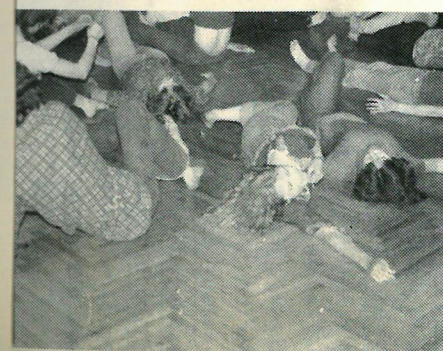
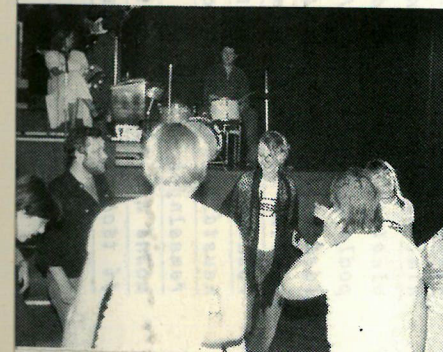
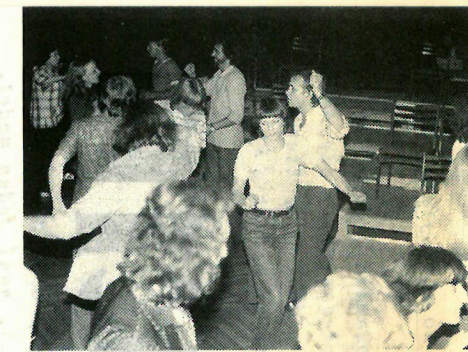
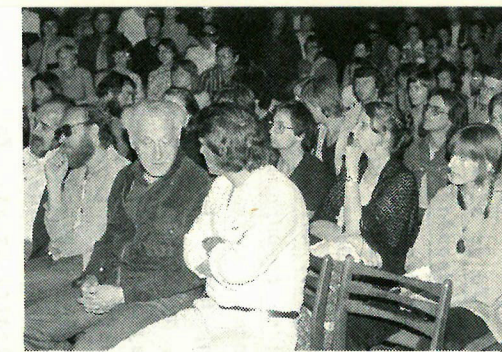
● Komise pro obchod a služby MěstNV v Písku v rámci celoroční soutěže úpravy výloh a obchodů vyhlásila soutěž o nejlepší výzdobu výlohy ve středu města u příležitosti XXIII. roč. Šrámkova Písku.

● U příležitosti Mezinárodního roku dítěte se uskuteční samostatné vystoupení pro děti ve škole Maxima Gorkého ve středu 27. 6. od 10 hodin. Vystoupí Kolektiv Brno s programem „Malujeme pohádku“ a divadelní soubor Rudý květ VÚ Žatec s „Haló Jacíčku“.

ZAJÍMAVÁ NOVINKA

Každý účastník letošního Šrámkova Písku obdrží hliněný emblém jako památku na přehlídku souborů malých jevištních forem. Návrhy na tento emblém vzešly ze šikovných rukou dětí z výtvarného kroužku při Městském kulturním středisku v Milevsku pod vedením s. Heleny Krpálkové. Ze 17 dětských prací s tematikou míru, přátelství a Mezinárodního roku dítěte byl vybrán jeden emblém, jehož autorem je mladý Tomáš Kolář z Milevska.

Písecký soubor LŠU Písek uvidíme ve čtvrtek 26. června v Divadelní kavárně.

Pravodaj SP - foto wo Produzka

ŠRÁMKŮV PÍSEK

Písek (ře). — Volnou tribunou a karnevalem byl v sobotu v městě na Otavě skončen již XXII. ročník národní přehlídky malých jevištních forem a agitačních kolektivů Šrámkův Písek 79. V průběhu čtyř dnů se představilo porotě a divákům celkem devět souborů zájmové umělecké činnosti a jako hosté i členové studentského divadla z Berlína, Dětské studio Divadla Na provázku a pražský Rubín. V závěru přehlídky byla předána čestná uznání divadelnímu souboru Rudý květ ze Žatce za nápadité představení k Mezinárodnímu roku dítěte, Soně Pavelkové a souboru Minidiv z Ostrova nad Ohří za ztvárnění Kainarových textů a Divadelnímu souboru Josefa Skřivana z Brna za tvůrčí kolektivní práci.

MF 2.7.79

Skončil „Písek“

Závěrečným setkáním souborů lektorů se zúčastněnými soubory a karnevalem skončila minulý víkend národní přehlídka divadel malých forem a agitačních kolektivů XXII. Šrámkův Písek. Zúčastnilo se ho osm souborů z Čech a Moravy. Nejpočetnější bylo brněnské zastoupení, kromě čtyř účastníků (Divadelní studio Josefa Skřivana, Malé divadélko, Kolektiv a Divadlo X) vystoupilo jako host letošní přehlídky Dětské studio Divadla na provázku. Přestože se na této akci už tradičně neuděluje ceny, udělila porota tři čestná uznání, z nichž jedno převzali za kolektivní přístup k inscenaci Homérovy Odyssey brněnští „Skřivané“. (veř)

BV 3.7.79

Šrámkův Písek

Jé národní přehlídka nejlepších amatérských divadel malých forem a agitačních kolektivů. Do jeho finále se letos kvalifikovaly i čtyři brněnské soubory. Byli jsme tam s nimi. A tak se dnes na čtvrté straně můžete dočíst, jaký vlastně byl letošní

Šrámkův Písek

BV 6.7.79

Lektorský sbor 23.Šrámkova Písku doporučil udělit

čestné uznání DS Josefa Skřivana Brno za tvůrčí kolektivní práci

čestné uznání Soně Pavelkové a souboru Minidiv za hravé ztvárnění Kainarových textů

čestné uznání souboru Rudý květ

VÚ Žatec za nápadité představení k Mezinárodnímu roku dítěte

a čestné uznání kolektivu pracovníků ZK Jitex za příkladnou práci při vytváření jevištních prostorů

Tečka za letošním Šrámkovým Pískem

Posledními představeními minulou sobotu skončil už XXIII. Šrámkův Písek — přehlídka amatérských divadel malých forem a agitacních kolektivů, jejímž už tradičním organizátorem je ČUV SSM a která byla letos navíc součástí akcí pořádaných k 30. výročí založení pionýrské organizace a v rámci oslav Mezinárodního roku dítěte.

Sřtem okresních a krajských kol i finálového předkola prošlo do vlastního finále devět inscenací devíti souborů z Čech a Moravy, které se v důsledku technických potíží pardubického Anetalu nakonec zredukovaly na definitivních osm: **Knihy mrtvých** (uvadlo Studio pohybového divadla Praha), **Šťastní blázni** (Minidiv LSU Ostrov nad Ohří), **Kurs pro začínající spisovatele** (LSU Písek), **Písně a balady** (Radost Horní Březá), **Haló, Jacíčku** (Rudý květ Zatec), **Kozubowa** (Tatrzyk Český Těšín) a čtyři brněnské: **Maluje me pohádky** (Kolektiv), **Spartakus** (Malé divadýlko), **Odyssea** (Divadelní studio Josefa Skřivana) a

Pitrisčina pražského Rubínu a **Bramborový den** Divadla Na provázku, bylo se skutečně na co koukat. Za této situace mrzelo, že publikum z více než z 90 procent tvořily soubory, které měly právě volno. Proč?

● **Otázka: Říká vám něco Šrámkův Písek?**

● **Studentka píseckého gymnázia 17 let:** »Nějaká soutěž v recitaci poezie, ne?«

● **Důchodce 82 let:** »Je to festival tady v Písku. Nějací ochotníci nebo co. Nikdy jsem na něm nebyl. Já si potrpím na pořádný divadlo.«

Propagace se tedy zřejmě mlula účinkem. Snad se vše vylep-

Končí představení Kabaretu Rozmarná srna a obecenstvo po páté opouští píseckou Divadelní kavárnu. A za necelou půlhodinu znovu křičí venku na ulici konference Nino (tedy Miki Skorkovský): »Dámy a pánové prosím, naši umělci jsou připraveni. Naši umělci se na vás těší...« a celý kabaret se začíná znova. Na letošním Písku se hrdl třikrát za odpovědně a nemohl si stěžovat na nezáměr diváků.

Foto: Viktor Sedláček

ÚSPĚCHY I ROZPAKY

Kabaret Rozmarná srna (Divadlo X). Když k tomu připočteme po hostinná vystoupení Dářnického divadla »Maxim Gorkij« z Berlína,

ši příští rok. Na každý pád je dobře, že průběh celého festivalu sledoval a natáčel televizní štáb.

Další novinkou (když pomineme neustále vychvalované a nakonec i čestným uznáním odměněné členění nevidadelního prostoru sálu Kulturního domu n. p. Jitex) bylo splnění dřívější poroty s lektory na »sbor lektorů«. Tím odpadly oblíbené písecké diskuse a semináře a vše se zhustilo v každovečerní setkání účastníků se sborem, která vynikala množstvím odborných terminů, ale pro další činnost souborů nepřinesla větší nou nic.

● **Zdeněk Klos, Odysseova duše z inscenace »Skřivanů«:** »Jsem na prvním festivalu v životě. Čekal jsem, že se tady dozvím, co mám dělat a jak to mám dělat a zatím mi tu nikdo neřekl vůbec nic.«

A tak kdo neměl to štěstí, že doslova chytil někoho z lektorů někde v parku, byl po téhle stránce chudák. Vzájemný kontakt tentokrát chyběl.

Navíc se v důsledku adaptace města výrazně snížila obyvatelská kapacita a byl tu další problém.

● **Zdeněk Pospíšil, režisér Provázků i Odyssey:** »Chybí víc organizace. Na jedné straně se tady mluví o velkém umění a divadle a slyšíš pomalu víc latiny než za celý život a na druhé straně nikoho nezajímá, že je třeba jedno umyvadlo na třicet lidí.«

Ale to jsou věci sice důležité, ale přeče jen okrajové. **Jaký tedy byl XXIII. Šrámkův Písek po stránce divadelní?**

● **Nejprve hodnocení lektorů:** čestné uznání za kolektivní přístup »Skřivanů«, čestné uznání za představení pro děti Haló, Jacíčku pro Rudý květ, totéž Minidivu za hravé zpracování Kainarových textů a totéž týmu techniků Jitexu za vyřešení prostoru.

● **Eva Vidlařová, Divadlo X:** »Moc se mi líbila LSU Písek. Jednak si ta děcka kolem čtrnácti let na nic nehrála, jednak se při hraní perfektně bavila.«

● **Evald Schorm, režisér, vedoucí sboru lektorů:** »Jsem na Písku poprvé. A jsem v dobrém smyslu šokován množstvím přístupů i kvalitou jednotlivých souborů. Vy jste z Brna, že? Moc se mi líbil Bramborový den, Odyssea, ale hlavně žonglér Aleš Záboj v Rozmarné srně.«

● **Pavel Sváb, výtvarník a grafik každodenních zpravodajů:** »Myslím, že se mnou ostatní nebudou souhlasit, ale já fandím už léta »ixce«. Myslím si, že amatérských divadel s jejími parametry moc na světě nenajdete.«

● **Radka Fidlerová, Divadlo na okraji, Praha:** »Mám takový pocit, že už i amatéři přestávají dělat divadlo kvůli hraní, ale kvůli tomu, aby se předváděli. Jinak se mi líbila LSU Písek — i když je trochu dlouhá a taky Kozubowa, ale hlavně Pitrisčina.«

● **Vladka Smýkalová, programová pracovnice Klubu mládeže na Křenové:** »Mimo Brňáky, LSU Písek a Studio pohybového divadla.«

Jak je vidět, názorů je mnoho, a i když se některé podobají (Skřivani, »ixka«) jiné se různí. Vyjmenujme tedy na závěr lektory: Evald Schorm — režisér, Svatopluk Vála — teatrolog a umělecký ředitel HaDivadla Prostějov, Zdeněk Potužil — režisér Divadla na okraji, Pavel Bošek — divadelní teoretik i praktik, Jiří Benda — architekt a Vladimír Just — teatrolog z ČSAV.

Dejme slovo posledním z jmenovaných:

»Když pominu, že se mi úplně ze všeho, co jsem tady viděl, nejvíc líbilo Divadlo Na provázku, které ale startovalo mimo soutěž, sdílím názor, že tady moc legrace nebylo. Většina inscenací sice byla veselá, ale byla to většinou taková veselost říznutá hrůzou. Ale k jednotlivým brněnským souborům:

● **Divadelní studio Josefa Skřivana:** »Odyssea je pěkné představení. První polovina doslova sršíná padý, které mi v druhé trochu chybí. Ale podstatně větším nedostatkem je herecká nevyváženost souboru. Mám dokonce pocit, že část chóru ani nechápe, co říká, jenom memoruje. Kdo ale perfektně ví, co hraje, je Zdeněk Ševčík. Jeho fajácký král je perfektní.«

● **Malé divadýlko:** »Osobně si jich vážím proto, že jejich styl rozvíjí inscenační postupy Osrobozeného divadla, ale nekopíruje. Sympatické je, že vsadili na vlastní tvorbu i výrazové prostředky. Škoda, že se jim přehlídkové představení nevyvedlo. Ale mají ve svém středu skutečnou tvůrčí i hereckou osobnost — Libora Sig-

munda. Ostatní jsou o poznání méně kvalitní, ale moc jim fandím.«

● **Kolektiv:** »Tentokrát mě zklamal. Představení si hraje na hruvé, ale je v něm málo nápadů a metafor. Snad chybělo odpovídající publikum. Navíc jde o výrazně scénografické divadlo, kterému trochu chybí herci.«

● **Divadlo X:** »Na rozdíl od některých lektorů je považuji za výborné. Zvlášť díky Evě Vidlařové, jejíž přítomnost zvedá kvalitu představení o sto procent. Perfektní je i žonglování Aleše Záboje a opilý kouzelník Pavla Bříka. Vylepšit ale potřebuje spojovací text mezi jednotlivými čísly a skeči. Ale na souboru je sympatické, že nikdy neupadá do stereotypu a neustále zkouší své inscenační možnosti.«

Tolik tedy odborník. XXIII. Šrámkův Písek skončil. Zanechal za sebou řadu úspěchů — je potěšitelné, že se nevyhnuly ani brněnským souborům — ale i řadu problémů. Ale hledání nového se bez nich neobejde. A pokud slouží jako poučení pro další vývoj, nemusíme se o přehlídku, které vsadila na autorská divadla malých forem vůbec bát, spíš naopak. JAROSLAV KRAVKA — Písek

BV 6.7.79

Amatérskému divadelnictví, které jde osvědčenou cestou, vyšlapanou kamennými, oficiálními divadly, slouží Jiráskův Hronov. Druhému směru, který neustále hledá, jde klikatými zátočinami a sem tam i srázy, směru, jemuž se začalo říkat malá jevištní forma, slouží v amatérské verzi Šrámkův Písek.

Malé jevištní formy vznikly zhruba před dvaceti lety. Snažily se zčeřit stojatou vodu tradičních divadel, osvěžit publikum novými nápady, přinést na jeviště současný život. V dnešní době nám tuto, již téměř klasickou dobu připomíná Semafor (SEdm MALých FORem), i když nyní v poněkud jiné poloze. Později vznikla divadla další, která se již více méně od původního pojetí malých jevištních forem liší (Studio V, brněnské Divadlo na provázku, pražské Divadlo na okraji, prostějovské Ha-divadlo a další). Nyní používaný termín „netradiční autorské divadlo“ chce vyjádřit, že na rozdíl od velkých divadel, v nichž je úloha těch, kdož se na představení podílejí, přesně vymezena (autor, herci, režisér, výtvarník), jsou zde jednotlivé funkce sloučeny – autor může zároveň režisrovat i hrát, herci se podílejí na výtvarné stránce, na režii, autorství. Výsledkem syntézy jsou

OHLEDNUTÍ ZA ŠRÁMKOVÝM PÍSKEM

originální inscenace, které hýří nápady, podporují divákovu fantazii, jsou upřímné a spontánní. Proto je také o ně zájem diváků značný – vyjadřují jejich touhu po vyvážení technizace světa hravostí a hrou.

Vcelku se dá říci, že soubory, které letos do Písku přijely na XXIII. ročník přehlídky malých jevištních forem, požadavky na toto vymezení specifické divadelní činnosti splnily, i když zařazení některých vyvolalo (jak tomu ostatně bývá vždy) diskusi. Nejlepší, co jsme na letošním festivalu viděli, bylo představení brněnského Divadelního studia J. Skřivana, které potvrdilo, že zdaleka ještě nejsou vyčerpány možnosti divadelního prostoru (za jeviště sloužil na-

příklad veliký kulatý stůl). Jejich úprava Homérovu Odyssey překvapila tolika nápady režiséra Zdeňka Pospíšila, že pro jedno představení jich byla až škoda. Podobně také Studio pohybového divadla z Prahy (dříve Křesadlo) svými Knihami mrtvých naznačilo jednu z cest moderního divadla; mimořádný důraz se klade na pohyb, gesta, mimiku. Režisér Václav Martinec spolu s vedoucí souboru Ninou Vangeliovou se stále snaží o vývoj tohoto zvláštního souboru ve směru větší srozumitelnosti a sdělnosti.

Přehlídka byla českým ústředním výborem Socialistického svazu mládeže CSR pořádána k Mezinárodnímu roku dítěte a k 30. výročí pionýrské organizace. Proto nechyběla představení věnovaná dětem. K nim by se mohlo zařadit i vystoupení hostujícího dětského souboru Divadla na provázku z Brna, které přijelo se svou novinkou – Bramborový den. Bylo to milé představení, kterému však uškodila rozvleklost a někdy i levné vtipky.

Po zhlédnutí některých vystoupení se mohlo zdát, že letošní ročník byl až příliš ve znamení smíchu. Jistěže nic proti němu, ale je-li ho hodně, zapomíná se, čemu se vlastně smějeme. Dokonce i brněnská X-ka, známá netradičními adaptacemi významných děl světové literatury, přijela s nevázaným veselím. A tak tu přece jen scházelo představení se závažnější společenskou tematikou, představení, z něhož by se odcházel s přemítáním o světě kolem nás.

A jsme-li u kritiky – citelně chyběly diskuse s širokým auditoriem k viděným představením, které se dříve pořádaly v krátké době po jejich zhlédnutí. Závěrečná tribuna, která je měla nahradit, vyzněla rozpačitě. Mnoho účastníků také postrádalo osvědčené semináře ke konkrétním problémům herecké práce.

Nedostatky však možná vyvážilo architektonické řešení rozlehlého sálu ZK Jitex, kde se valná část přehlídky odehrávala. Za pomoci praktických a vysokých látkových paravanů rozčlenil architekt Jiří Benda prostor tak, že divadla navyklá hrát v komorním prostředí se tu mohla cítit jako doma. A tak třeba Divadelní studio J. Skřivana mělo k dispozici arénovitě uspořádané hlediště, zatímco poetickému pásmu veršů Josefa Kainara, s nímž přijel Minidiv z Ostrova nad Ohří, byla přichystána intimní scéna.

Podstatné na letošním festivalu bylo, že umožnil konfrontaci jednotlivých souborů, že během několika dnů jsme zhlédli představení těch, kteří v této oblasti již něco znamenají, tak i mladých kolektivů, jež určitě v blízké době znamenat něco budou.

JOSEF GRUMLÍK

Z vystoupení souboru Kolektiv Brno, jehož pořad Malujeme pohádky ocenili především dětská diváci ● Foto autor

Alhoj na sobotu
31/79

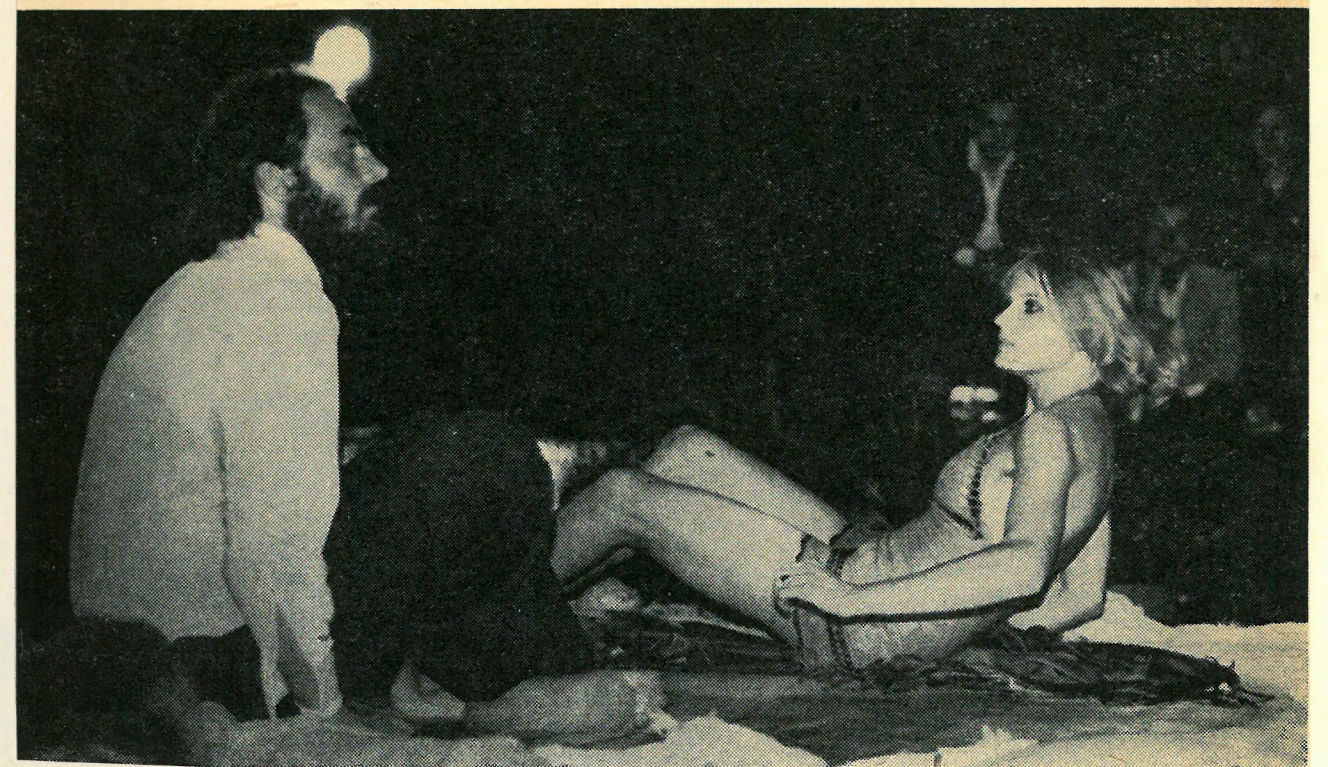
ŠRÁMKŮV PÍSEK

Divadelní studio J. Skřivana Brno – Odyssea

AS 9/79

Divadelní studio J. Skřivana Brno – Odyssea. Foto I. Procházka

AS 9/79

ŠRÁMKŮV PÍSEK 79

VLADIMÍR JUST

Již po třiadvacáté se sjeli do historického města nad Otavou mladí divadelníci z Čech a Moravy (tentokrát ovšem spíše: z Moravy a Čech), aby předvedli a vzájemně konfrontovali výsledky své práce. Letošní národní přehlídka divadel malých jevištních forem a agitačních kolektivů (hlavním pořadatelem byl opět ČUV SSM) se zúčastnily tyto soubory:

Rudý květ VÚ Zatec s hříčkou Haló Jácíčku podle D. Mrázkové, Kolektiv Brno s přepisem Macourkových pohádek (Malujeme pohádku), Malé divadýlko Brno s vlastní kabaretní hrou Spartakus, Divadlo X Brno s rovněž vlastním kabaretem Rozmarná srna, Divadelní studio J. Skřivana Brno s jevištní úpravou Homérovy Odysseye, Studio pohybového divadla Praha se staroegyptskými Knihami mrtvých, Minidiv Ostrov nad Ohří s adaptací Kainarových textů Štátní blázni, LŠU Písek s Kursem pro začínající spisovatele podle V. Laciny, Radost Horní Bříza s lidovou svitou Písně a balady a Teatrzyk Český Těšín s kolektivní improvizací Kozubowa. Kromě toho vystoupilo jako host přehlídky Dětské studio Divadla na provázku Brno s Brüstlovým Bramborovým dnem, Dělnické divadlo M. Gorkého Berlín — NDR s Puškinovou Gabrieládou a Lessingovým Poustevníkem a konečně dvěma „klubovými“ představeními přispěl Rubín Praha: Gogolovým Popriščinem a Vatou bratří Justů.

Letošní přehlídka byla věnována probíhajícímu Mezinárodnímu roku dítěte a 30. výročí založení Pionýrské organizace; z tohoto faktu do jisté míry vyplývalo i její vyznění. Dva soubory (Rudý květ Zatec a Kolektiv Brno) byly vysloveně zaměřeny na dětské publikum, další kolektivy (LŠU Písek, Minidiv Ostrov n. Ohří, Radost Horní Bříza) měly k dětskému divákovi tak či onak blízko — ať již repertoárem nebo věkovým složením. Bylo ostatně pro tento ročník ŠP příznačné, že tradiční host — a zpravidla i tradiční umělecký vrchol festivalu — brněnský „Provázci“, prezentovali se svým tzv. Dětským studiem. Dokonce i soubor tak nekompromisně „dospělý“, jako je pražské Studio pohybového divadla (dříve Křesadlo), měl tentokrát ve svém středu nefalšovaného dětského interpreta... Ale nechme vnějších shod a formálních příznaků a věnujme se konečně výsledkům.

Hned zkraje se opět jednou ukázalo, že když dva (natož čtyři) dělají totéž, není to totéž: zatímco po zásluze odměněný loutkoherec J. Kostroun z žateckého vojenského souboru (zvláštní cenu poroty dostala tentokrát fantazie, která je vzdor všem poetikám i polemikám prapodstatou divadla) názorně ve svém Jácíčkovi předvedl, co je to ozvláštnění a znovuzrození všedního předmětu (sako) a co je to metafora, sdělná dětem od 5 do 50 let, brněnský Kolektiv v neúměrně dlouhém macourkovském pásmu naši — ale jak jsem pozoroval první řady, ani dětskou — fantazii zapojit nedokázal.

Nejnázornější lekcí o moderním metaforickém divadle však tentokrát přece jen udělovaly děti (resp. mládež) z brněnského Divadla na provázku: hrály v nápady marotratně hýřící režii Z. Pospíšila (režii tak dokonale rafi-

nované, že nebyla vůbec vidět — realizovala se totiž výhradně skrze neuvěřitelně vyspělé a autentické herce!), hrály o svém kritickém pohledu na svět dospělých (nezapomenutelná kreace člena JZD s kontrabasem jako s lopatou, obdivuhodně přesná kreace nepravého učitele apod.), hrály o svých čerstvých generačních pocitech, averzích, nechutích i chutích. V druhé půli představení, při „hře na Kolumba“, již hrály o světě jako takovém — opravdové Theatrum mundi. Literární předloze i písním dalo by se samozřejmě ledacos vytknout (přinejmenším zjevnou inspiraci Starci na chmelu — ale díky za takovou inspiraci), jenže to bych musel tyto věci nejprve vypreparovat z živé tkáně inscenace a to bych nerad. A opět a opět: každé živé, kritické, odvážné, komediantsky drzé a autentické divadlo nese osudové kúži na trh a musí počítat se vším, tedy i se snobskými odsudky a estétskými předsudky (setkal jsem se v kuloárech festivalu s obojími).

Pospíšilův originální a hlavně konkrétní příspěvek do ryze akademických diskusí k problému spolupráce profesionálního režiséra s amatérským souborem byl na letošním Písku dvojí: tím druhým originálním příspěvkem byla jeho režie (a spoluautorství úpravy) Homérova eposu pro DS J. Skřivana. Inspirujícím na brněnské Odysseji byl především způsob, jímž se Pospíšilův prostorově metaforický a až brutálně dynamizující režijní rukopis setkal a vyrovnal s možnostmi a specifickými danostmi konkrétního amatérského souboru. Přirozeně, že výsledkem tohoto oboustranně inspirujícího setkání byly jak výkony a sekvence nanejvýš pozoruhodné (S. Arcanidis v titulní úloze, spoluautorka scénáře J. Veselá, K. Arcanidu, dále představitel fajáckého krále aj.), tak také tu a tam polotovary, které ovšem v celkovém vyznění prudce dynamické a „otevřené“ inscenace rozhodně nepřevažovaly. Představení mělo vlastně dvě roviny: rovinu verbální či „dekla-mačně-komentátorskou“, kdy se — ať již sborově nebo sólově — „mluvilo za Homéra“, a rovinu akční, rovinu krátkých, ostře pointovaných, epicky demonstrujících scének, kde již bylo více prostoru pro „mluvení“ či „hru za sebe“. V tomto směru se mi zdála prvá polovina inscenace pestřejší, fantazijně nabitější a z hlediska střídání obou rovin i vyváženější. Zjednodušeně řečeno — v prvé se více hrálo divadlo, v druhé se více memorovalo (samozřejmě až na některé nádherné výjimky, jako kupř. strhující závěrečný obraz Odyssea, Penelopy a Odysseova zdvojení, umocněný sugestivní elektronickou hudbou O. Veselého).

Brněnská Odyssea (odměněná jako kolektivní dílo rovněž cenou poroty) byla spolu s Knihami mrtvých jediného reprezentanta pražského netradičního amatérského divadla, Studia pohybového divadla, zařazena jako tzv. seminární představení. Paradoxní pak bylo, že právě obě seminární představení vzbudila letos nejméně diskusí: obě inscenace byly totiž svým způsobem artistně dokonalé, obě i několika nezanedbatelnými tisíčovkami let jaksi tematicky prověřené a zaštitěné — jako by k nim opravdu nebylo co zásadního dodat (kritické připomínky se alespoň v případě „Skřivanů“ omezovaly na techniku mluvy, dikci apod.). Co se týká Studia pohybového divadla, domnívám se, že se jeho výrazná poetika extrémní pohybově-gestické stylizace dostala na určitý standardizovaný, řadu let v podstatě neměnný stupeň esoterické dokonalosti, která nemá viditelné slabiny, snad kromě faktu jistého pohybu v kruhu, jistého pohybového, intonačního i dramaturgického stereotypu (křečovitě dodatečně konstruování nových momentů v práci někdejšího Křesadla svědčí pouze o neznalosti minulých inscenací: přesně to co bylo na letošní Závěrečné tribuně kvalifikováno jako „novum“ Knihy mrtvých — tj. akcent i na verbální sdělení — bylo pokud se pamatují „novum“ již v Ovidiových Proměnách).

Jak jsme již naznačili, světu dětské fantazie a hravosti byly blízké i další dvě inscenace, vzniklé na bázi práce LŠU: Štátní blázni Minidivu z Ostrova nad Ohří a Kurs pro začínající spisovatele LŠU Písek. Oba soubory předvedly práci svých pedagožek (S. Pavelková; M. Chytrová) na potěšitelné, ba záviděníhodné úrovni. Odměněná S. Pavelková dokázala při převádění kainarovsky hravé poetiky na jeviště vyjít důsledně z vlastní invence jednotlivých aktérů, což se pak na scéně nemohlo neprojevit. Představení píseckého souboru mělo na festivalu své zapřísáhlé odpůrce (jejichž mimořádná diskusní aktivita svědčila eo ipso i o míře provokující inspirativnosti celé hříčky), kteří tu kladli na práci souboru LŠU zcela absurdně měřítko, v jejichž světle by neobstál ani Old Vic. Přesto, že proti představení režisérky M. Chytrové lze mít nejrůznější výhrady (jak v rovině dramaturgické, tak i interpretační — kupř. některé výjimečně nedětské akcenty na vulgarismy apod.), ve svém celku dokumentovalo po mém soudu další výkonnostní vzestup proti loňsku — zejména v přesném parodicky jalovém aranžmá písní (Ó duj) i sborových recitací (Pták je pryč, apod.). Tady všude šli tvůrci nad textovou předlohu, dostali se k vlastní jevištní tvorbě. Domnívám se — na rozdíl od některých členů lektorského sboru — že významový posun lyrické banality ke generačně citěné parodii je onou výhybkou, která posouvá kreace čtyř nezletilých píseckých dívek do sféry umění. To platí nikoli snad jen pro soubor LŠU Písek, to platí obecně; mj. tedy i pro některé další na letošním Písku častěji diskutované inscenace kabaretní proveniencie (Spartakus

Studio pohybového divadla Praha — Knihy mrtvých. Foto I. Procházka

Malého divadýlka, Rozmarná srna Divadla X aj.). Chápu, že může být někdo zapřísáhlým nepřítelem jisté poetiky, k jistým postupům má averzi, která narůstá během přehlídky zvláště tehdy, když se tyto postupy setkávají opakovaně s živou odezvou v hledišti. Není pak nic snazšího (ale také společensky škodlivějšího), než s gestem velekněze tyto postupy vyloučit z hájemství Umění. Ale co učiní takto z chrámu vyobcovaný Mastičkář? Rozloží své krámy na tržišti a chrámům (rozuměj: přehlídkám, festivalům, porotám etc.) se bude napříště obloukem vyhýbat. Ku škodě obou stran: jeho umění na tržišti nenávratně zhrubne a chrámy, strážené velekněžími, ještě nenávratněji zesterilní... Učit se tedy i při nejtvrděších výhradách vzájemné toleranci, to je asi to nejcennější, co tak velkoryse koncipovaná přehlídka, jakou se stal ŠP, může účastníkovi poskytnout.

Ještě k hojně diskutované brněnské X-ce: zazářila několika virtuózními výkony a čísly, vymykajícími se běžným kritériím (A. Záboj, E. Vidlářová aj.), ale jako celek působilo představení Rozmarná srna přece jen poněkud artistně, poněkud unikově a poněkud retro-módně. Napadl mě při sledování na profesionální úrovni perfektně zvládnutého představení příklad někdejšího semaforského Jonáše: také tam šlo o rekonstrukci zašlého světa šantánů, ale od prvé chvíle bylo divákům jasné, že evokované realie jsou tu pouhou záminkou či materiálem pro současnou výpověď o současných pocitech a názorech dvou hrajících autorů. Zatímco u letošní X-ky tomu bylo spíše naopak: prvotní jako by tu byla spíše precizní, dokonalá rekonstrukce (od kostýmů až po taneční kreace, imitaci pokleslé převlekové komiky apod.) a současný, ozvláštňující pohled, odstup a autenticita zazněly spíše v detailech (kromě jmenovaných aktérů kupř. i u B. Hály aj.). Podotýkám, že při všech myslitelných výhradách — daných spíše minulými ambicemi souboru — je jejich představení napoprvé velmi příjemné zhlédnout a některé jeho sekvence a čísla doporučuji z metodického hlediska každému zhlédnout i podesáté.

Jaký byl letošní Písek? Celková úroveň zúčastněných souborů byla letos rozhodně vyšší než loni. Nebylo tu (snad s výjimkou hornobřízské Radosti, jejíž představení bylo ve všem všudy typickou „velkou formou“) tentokrát výslovných dramaturgických omylů. Bylo tu také mnohem větší procento souborů živě a s humorem reagujících na současnost, bylo tudíž i více živého ohlasu v obecenstvu a tím i více — bohužel spíše kuloárových než veřejných — diskusí. Citelně chyběly tentokrát filmové projekce; rovněž neúčast pardubického Anetalu byla ochuzením původně rozvrženého širokého žánrového akordu o jeden nezaměnitelný tón filozofující grotesky.

Slyšel jsem letos i hlasy, že tu snad toho smíchu bylo příliš a že od toho je Haškova Lipnice apod. Na téže úrovni argumentace lze samozřejmě namítnout, že ti, kdo jsou orientováni na divadlo poezie (a není o ně v Písku nikdy nouze) měli jet do Prostějova, loutkáři do Chrudimi atd. Jenže o to přece nejde: jde o mladé, dravé, netradiční, autorské a společensky rezonující divadlo — a je irelevantní, zda je to recitace, loutkohra, činohra, pantomima nebo kabaret.

Na samý závěr si neodpustím ještě glosu. Setkal jsem se s tím v poslední době mnohokrát (loni v Písku kupř. po představení radošinského Naivního divadla, letos u vzpomínaných již LŠU Písek, Malého divadýlka, X-ky, DS Divadla na provázku či Rubínu): smíchová reakce v sále je pro jisté filistry automaticky estetické mínus. Sebeangažovanější kritika smíchem je pro jisté estéty stále ještě důvodem k opatrnému vrtění hlavou a udivenému rozhlížení se po sále. A všimněme si: vrtí hlavou vždy a opakovaně titíž (tytéž), jejichž útlocit již po léta uráží Haškův Švejk a po staletí François Rabelais. Tisíciletá tradice lidové smíchové kultury je pro tyto osoby přijatelná pouze jako občasné, pikantní, mimoestetické „koření“ — a nikdy jako úhel pohledu, jako světový pohled. Vančurovské „směji se, abych lépe věděl“ je prostě marné některým lidem vysvětlovat.

Divadlo jako názor

Poslední divadelní sezóna sedmdesátých let je za námi. Během té příští se přehoupneme do let osmdesátých, a i když se na tom světě nic nestane a nezmění, přece jen to bude nová epocha. Ať chceme nebo nechceme, zvykli jsme si totiž hledat a určovat společné znaky toho kterého umění let dvacátých, padesátých, šedesátých a teď je tedy na řadě sedmdesátka. A také netradiční autorské divadlo, respektive to, co se skrývá za tímhle pojmem, který tak úspěšně vytlačuje z našeho slovníku pojem divadlo malých jevištních forem, má o čem uvažovat.

Samozřejmě že mám na mysli především divadlo amatérské, i když v této souvislosti lze působení některých profesionálních souborů obejít jen těžko. Vlivy takového brněnského Divadla na provázku, Hanáckého divadla z Prostějova či pražského Divadla na okraji jsou patrné na práci celé řady amatérských souborů, nemluvě o tom, že někteří režiséři těchto profesionálních kolektivů se osobně ujímají režie amatérských představení a s úspěchem tak stírají téměř všechny rozdíly mezi amatérským a profesionálním jevištěm. Dvě představení letošního Šrámkova Písku — Odyssea Divadelního studia J. Skřivana a Bramborový den D studia Divadla na provázku — obě v Pospíšilově režii, mohou posloužit jako výmluvná ilustrace předcházejícího tvrzení.

V čem je tedy především síla a v čem slabost mladého českého amatérského a netradičního divadla? Troufám si tvrdit, že v existenci či absenci vyhraněného pokrokového světového názoru tvůrců jednotlivých inscenací. Dovolte, abych ještě jednou podtrhl, že jde podle mého názoru především o tvůrce jednotlivých inscenací — tedy o autory původních textů, literárních předloh, scénáristy atd. Kvalita celého souboru je, jak se ukazuje, v tomto směru druhotná. Pokud totiž nepřijmeme tuto — ostatně nenovou — tezi, těžko najdeme přijatelné vysvětlení pro střídavé úspěchy a neúspěchy některých relativně velice vyspělých souborů, těžko pochopíme, jak může v práci třeba brněnského Divadla X vystřídat Květinu Martu nepodařená adaptace Marijengofova Románu bez lhaní a vynikající přepis Babelových povídek chatrný kabaret Rozmarná srna.

Autorské divadlo má blíž k literatuře než k čemu jinému. A nezbytnou podmínkou dobrého autorského divadla je vlastní, zkušenostmi a znalostmi podložený, nepřijatý názor na skutečnosti tohoto světa, stejně tak jako opravdový, aktivní vztah k životu a k lidem, který se nesnáší s povrchností, s glosátorstvím a s přezíravostí pologramotných pseudointelektuálů.

A všude, kde tyto nezbytné podmínky nacházíme, nacházíme i dobré divadlo. Třeba i s nevyhnutelnými omyly. Kde tyto předpoklady chybí, dochází k jevištním katastrofám.

Myslím si, že největším nebezpečím, které hrozí současnému netradičnímu divadlu — a nejen amatérskému — je jistá duševní lenost, přehnané spoléhání se na formální dokonalost, na perfektní pohyb, na oslnivé metafory, které ničemu neslouží, nenesou žádné poselství a rychle zhasínají jako prskavky. Jako by si někteří autoři a režiséři netroufali na víc, jako by se báli myslet politicky, jako by pro ně bylo socialistické divadlo jen prázdným pojmem.

Svůj podíl na tom mají i některé soutěžní poroty, které někdy nemají mnoho chuti podpořit pokus o myšlenkově závažný tvůrčí čin, který dosud pokulhává po stránce formální.

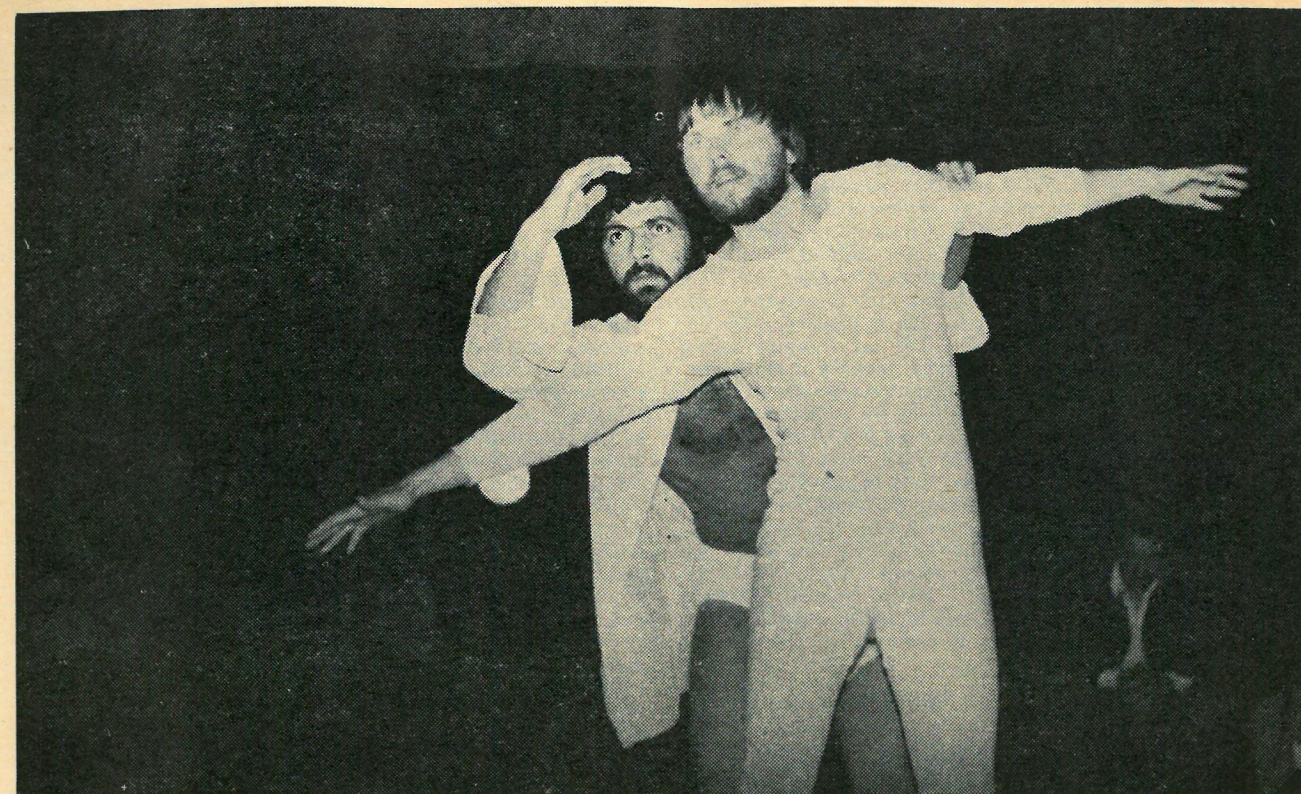
A přece. Přes všechny výtky, které jsem v předcházejících řádcích amatérskému netradičnímu divadlu adresoval — v mnohém to platí i pro divadla poezie — jsou dnešní soubory o mnoho dál, než byla divadla malých jevištních forem šedesátých let. Letošní Šrámkův Písek a konec konců i Wolkrův Prostějov to beze zbytku potvrdily. A Festival divadelního mládí v Prešově, který je přehlídkou mladého profesionálního divadla, dokázal, jak velkou zásobárnou talentů i tvůrčích podnětů jsou amatérská netradiční divadla pro profesionální scény.

Už zmíněné brněnské Divadlo X, pražský Excelsior, Minidiv z Ostrova nad Ohří, jindřichohradecké Studio P, Klub mladých autorů z Uherského Hradiště, Orfeus, Divadelní studio Josefa Skřivana, Kolektiv mladých, Paraple, soubor LŠU z Písku a další a další soubory s tradicemi i bez tradic nás neustále přesvědčují o tom, že mají dost talentu i vůli dělat dobré a nové divadlo. Záleží na jejich vedení, uměleckém i politickém. Ano, politickém.

Nové připravované směrnice o zřizování a řízení souborů zájmové umělecké činnosti vymezují v tomto směru zcela přesně povinnost zřizovatelů amatérských uměleckých kolektivů. To ale neznamená, že by se této úloze směl kdokoli, kdo má se zájmovou uměleckou činností co společného, vyhýbat. Organizátoři soutěží a přehlídek, soutěžní poroty, odborní pracovníci státních kulturních zařízení, političtí pracovníci ROH, SSM a dalších společenských organizací, ti všichni nesou spoluodpovědnost za to, že soubory budou soustavně vedeny k větší náročnosti, k sebevzdělávání a k uvědomování si svých povinností vůči společnosti.

Divadlo není soukromá věc. Divadlo není rybaření ani sbírání nálepek od zápalek. Divadlo je život a láska a jako život a láska vyžaduje od těch, kdo se mu upsali, plné odevzdání a nejvyšší míru odpovědnosti.

JAROSLAV ČEJKA
vedoucí odd. kultury ČÚV SSM

AS 9/79

AS 9/79

Divadelní studio J. Skřivana Brno — Odyssea. Foto I. Procházka
Soubor LŠU Písek — Kurs pro začínající spisovatele. Foto B. Pacholík

zájmově umělecké činnosti

Za řízení členky pléna městského výboru KSČ Jarmily Kačerové konalo se včera zasedání kulturní komise MěstV KSČ. Její členové zhodnotili plnění dramaturgických plánů souborů zájmově umělecké činnosti v Brně v sezóně 1976/1979 a posoudili návrh dramaturgických plánů pro sezónu 1979/1980. Z jednotlivých oborů ZUC udělala za poslední období pokrok oblast divadel malých forem. Většina souborů pravidelně spolupracuje s profesionálními umělci z brněnských divadel a rovněž výběr repertoáru je na daleko vyšší úrovni. O úspěšnosti tohoto oboru ZUC svědčí např. letošní účast tří brněnských souborů v ústředním kole přehlídky divadel malých forem na Šrámkově Písku a téměř bezkonkurenční postavení těchto kolektivů v Jihomoravském kraji. (več)

BV 12.6.79

VÁCLAV KONIGSMARK, DIVADELNÍ KRITIK: Přiznám se, že k mým největším divadelním zážitkům minulé sezóny patří některá představení letošní přehlídky amatérských autorských divadel na třidvacátém Šrámkově Písku. Především to byla adaptace Homérovy Odyssey, kterou nastudovalo Divadelní studio J. Skřivana z Brna. Režisér Zdeněk Pospíšil z Divadla na provázku soubor násilně nepřetvářel ke svému obrazu, vycházel naopak z individuality jednotlivých členů a podařilo se mu vytvořit vskutku kolektivní, působivou výpověď nabitou jak epickým dějem slavného eposu, tak jeho osobitou interpretací.

MS 38/79

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
Ιθάκης
Ο' ΦΗΜΙΟΣ'

Ιθάκη τηλ. 32795

ΔΕΥΤΕΡΟ
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ
ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Από 9 - 16 Σεπτεμβρίου 1979

Po milování

cheš věčnost (ale jakou?)

sadaj v čer bdeu

Maš jn dym nad kharou

šera je

šera není

jin' začal -
Milosné psobledy

P R O G R A M M E

- 9/9 10 a.m. Opening of the Symposium
Addresses by the Mayor of Ithaca, other officials,
and the President of the organising committee of
the Symposium
- 11 a.m. C. Tsagarakis : Odysseus' Tale and the European Novel
- 6 p.m. Discussion
- 10 p.m. Reception for the delegates of the Symposium
given by the National Bank of Greece
at the Hotel Mentor

- 10/9 10 a.m. D. Loukatos : The Influence of the Odyssean Literature
on Ithaca's Contemporary Popular Culture
- 11 a.m. L.H.A.L.E. van den Valk : The Position of the Odyssey
in Literature
- 6 p.m. Discussion
- 9:30 p.m. The Czechoslovakian Theatre Group of B.M.O. will perform
the play "Odysseus in Ithaca" at the Arts and Culture
Centre

- 11/9 10 a.m. A. Dible : Odysseus in der Griechischen Tragödie
- 11 a.m. D. Karonitis : Companion-loving Odysseus in the
Odyssey and the Poetry of Seferis
- 6 p.m. Discussion

- 12/9 10 a.m. W. Tillmann : Tragische Modifikationen von
Odyssee-themen
- 11 a.m. A. Siliadas : Personen und Motive der "Odyssee"
in den Griechischen Epigrammen
- 6 p.m. Discussion

- 13/9 10 a.m. S. Schoin : The Odyssey and the Shakespearean Romance
- 11 a.m. J. Pinsent : Odysseus in some roots of English
Literature, or "I am become a name"
- 6 p.m. Discussion

- 14/9 Excursion to Cephalonia

- 15/9 10 a.m. J. Dalfen : Odysseus in der Deutschen Deutschsprachigen
Literatur
- 11 a.m. J. Schwabl : Gestalten der Odyssee in der Oper
- 6 p.m. J. Dalfen : Die Neue Oper Odysseus
Discussion
- 16/9 10 a.m. M. Cigante : L'Arte Narrativa di Omero
- 11 a.m. G. Pacorek : Ein Diskussionsbeitrag zur
Homerphilologie
- 6 p.m. Conclusion of the Symposium
- 10 p.m. Ball

*** All lectures and discussions will take place at the Arts
and Culture Centre

Δευτέρα 10 Σεπτέμβρη 1979

"Ωρα 10 π. μ. Στο Μορφωτικό Κέντρο

ΔΥΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

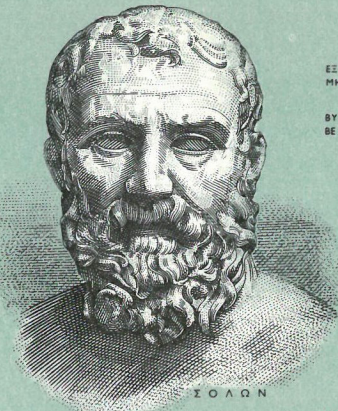
- 1) «Η επίδραση της 'Οδυσσειακής Φιλολογίας στο λαϊκό πολιτισμό της σύγχρονης 'Ιθάκης», από τον καθηγητή κ. Δημ. Λουκάτο, (του Πανεπ. 'Ιωαννίνων).
- 2) «Η 'Οδύσσεια και η έπιρροή της στην Παγκόσμια Λογοτεχνία», από τον καθηγητή Μ. Βαν Ντερ Βάλκ (Πανεπ. Βάντεμπεργκ 'Ολλανδίας).

"Ωρα 6 π. μ. Συζήτηση πάνω στα θέματα ανακοινώσεων.

"Ωρα 9.30 π. μ. Θεατρική παράσταση.

«Ο 'Οδυσσεύς στην 'Ιθάκη», από τον Τσεχοσλαβικό Θίασο BRNO, στην αίθουσα του Μ. Κέντρου.

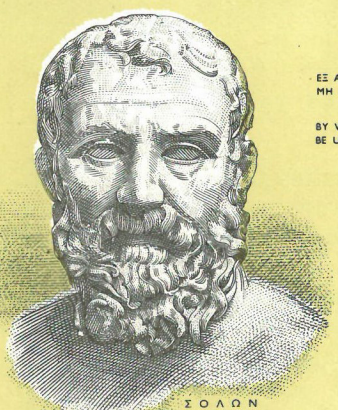
«Ο «ΦΗΜΙΟΣ» για να τονίσει την Παγκοσμιότητα της 'Οδύσσειας δέχθηκε με ευχαρίστηση την πρόταση του Θιάσου BRNO της Τσεχοσλοβακίας να παρουσιάσει εδώ το Θεατρικό έργο «Ο ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΣΤΗΝ ΙΘΑΚΗ» και μάλιστα με πρωταγωνιστή Έλληνα της Τσεχοσλοβακίας που έρχεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα τελειώνοντας την σύγχρονη 'Οδύσσειά του.

ΕΞ ΑΝΕΜΩΝ ΔΕ ΘΑΛΑΣΣΑ ΤΑΡΑΣΣΕΤΑΙ. ΗΝ ΔΕ ΤΙΣ ΑΥΤΗΝ
ΜΗ ΚΙΝΗ, ΠΑΝΤΟΝ ΕΣΤΙ ΔΙΚΑΙΟΤΑΤΗ.
BY WINDS THE SEA IS LASHED TO STORM, BUT IF IT
BE UNVEKED, IT IS OF ALL THINGS MOST AMENABLE.
ΣΟΛΩΝ - SOLON

ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΝ
ΔΡ. 25

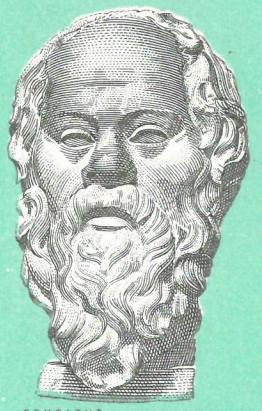
Ν 395094

ΕΞ ΑΝΕΜΩΝ ΔΕ ΘΑΛΑΣΣΑ ΤΑΡΑΣΣΕΤΑΙ. ΗΝ ΔΕ ΤΙΣ ΑΥΤΗΝ
ΜΗ ΚΙΝΗ, ΠΑΝΤΟΝ ΕΣΤΙ ΔΙΚΑΙΟΤΑΤΗ.
BY WINDS THE SEA IS LASHED TO STORM, BUT IF IT
BE UNVEKED, IT IS OF ALL THINGS MOST AMENABLE.
ΣΟΛΩΝ - SOLON

ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΝ
ΔΡ. 25

287052

ΕΚΑΝΑΤΕ ΤΑΝ ΠΑΝΣΟΦΩΝ, Ο ΔΑΝΑΟΙ, ΤΑΝ ΟΥΔΕΝ ΑΛΓΥΝΟΥΣΑΝ
ΑΜΑΘΩΝ ΜΟΥΣΑΝ, ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΩΝ.
YOU HAVE KILLED, O DANAOS, THE MOST LEARNED WHO NEVER CAUSED
GRIEF: THE NIGHTINGALE OF THE MUSES, THE VERY BEST OF THE GREEKS.
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ - EURIPIDES

ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΝ
ΔΡ. 50

ΙΔ 293413

ΙΕΡΟΝ ΔΕΛΦΩΝ

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Τὸ θεατρικὸν ΣΤΟΥΝΤΙΟ ΓΙΟΖΕΦΑ ΣΚΡΙΒΑΒΑ ιδρύθηκε τὸ 1954 στὸ ΜΠΡΝΟ τῆς Τσεχοσλοβακίας. Τὸ ὄνομά του τὸ πήρε ἀπὸ τὸν ἡθοποιὸ καὶ σκηνοθέτη Γιόζεφ Σκρίβαν (συνεργάτη τοῦ Γιάν Βέριχ), ποὺ βασανίστηκε καὶ ἐκτελέστηκε ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς τὸ 1945.

Ἀποτελεῖται ἀπὸ 24 μέλη, ἐπαγγελματίες καὶ ἐρασιτέχνες. Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς εἶναι φοιτητές. ἔχει πάρει μέρος σὲ θεατρικὰ φεστιβάλ στὴν Τσεχοσλοβακία καὶ τὸ ἐξωτερικὸ καὶ τὸ ρεπερτόριο του ἀποτελεῖται ἀπὸ ἔργα παλιὰ καὶ σύγχρονα προσαρμοσμένα ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς σκηνοθεσίας στὸ σημερινὸ θεατὴ.

Ἡ παράσταση τῆς "ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ" θὰ δοθεῖ καὶ στὸ φετινὸ Φεστιβάλ Θεάτρου Ἰθάκης (9/16/79). Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο πράξεις:

Α' ΠΡΑΞΗ: Συμπόσιο θεῶν - Ὀδυσσεύς καὶ Καλυψώ - Συνάντηση μὲ Ποσειδῶνα, Τρικυμία - Ὁ Ὀδυσσεύς στὸ νησί τῶν Φαιάκων, συνάντηση μὲ τὴ Ναυσικλῆ. Στὸ παλάτι τῶν Φαιάκων, συμμετοχὴ στοὺς ἀγῶνες, ἀποκάλυψη τοῦ Ὀδυσσεύ. Τελειώνει μὲ τὴν ἑναρξὴ τῆς ἀφήγησης τῆς περιπέτειας του. Πρῶτο ἐπεισόδιο: Κύκλωπας.

Β' ΠΡΑΞΗ: Ὁ Ὀδυσσεύς στὸ νησί τῆς Κίρκης - Συνάντηση μὲ τὸν μάντη Θηρεσία στὸν Ἄδη - Ἀναχώρηση ἀπὸ τὸ νησί, Σκύλα καὶ Χάρυβδη. Ὁ Ὀδυσσεύς φεύγει ἀπὸ τὸ νησί τῶν Φαιάκων, τελειώνοντας καὶ τὴν ἀφήγηση Ἐπιστροφῆς στὴν Ἰθάκη. Συνάντηση μὲ τὸ βοσκὸ Εὐμαίον καὶ τὸ γιό του Τηλέμαχον. Ὁ Ὀδυσσεύς στὸ παλάτι, οἱ μνηστήρες. Ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τὴ Βυζάουρα, συνάντηση μὲ Πηνελόπην, Ἀγνώστους. Νίκη τοῦ Ὀδυσσεύ, θάνατος τῶν μνηστήρων, ἡ Πηνελόπη ἀναγνωρίζει τὸν Ὀδυσσεύ.

Στὸ ἔργο ὁ Ὀδυσσεύς παίζεται ἀπὸ δύο ἄτομα. Ὁ ἑνας ἡθοποιὸς συμβολίζει τὴν ψυχὴν του ἐκφράζονται τὰ συναισθήματα καὶ οἱ βαθύτερες σκέψεις του. Σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ἔργου βρίσκεται στὴ σκηνὴ ἡ Ἀθηνα (μὲ διάφορες μορφές, ἀλλὰ πάντα μὲ τὴ χαρακτηριστικὴ περινεφελαία ποὺ βοηθᾷ τὸν Ὀδυσσεύ).

Ἀλλαγὴ σκηνηκινήσεως γίνεται συνεχῶς. αὐτὸ πετυχαίνεται μὲ τὸν ἐναλλασσόμενο φωτισμὸ (ΕΝΤΑΣΗ + μέρη ποὺ κάθε φορὰ φωτίζονται), τὴ μουσικὴ καὶ ὅλα τὰ ἀντικείμενα ποὺ βρίσκονται γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι. Ἀνάλογα μὲ τὴ σκηνὴ ὁ ρόλος κάθε ἀντικειμένου μεταβάλλεται. Κύριο ρόλο στὸ σκηνηκίνητο ἔχει τὸ τραπέζι, ποὺ γίνεται καὶ πλοῖο, βουνό, σπηλιὰ, θάλασσα κλπ.

Τὸ ἔργο θὰ παιχτῇ στὰ Τσέχικα (σὲ μετάφραση ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ ἐξάμετρο). Ἀπὸ τὸ σημεῖο τῆς ἀναγνώσεως τῶν μνηστήρων, ὁ Ὀδυσσεύς παίζει στὰ Ἑλληνικά.

Ὁ ρόλος τοῦ Ὀδυσσεύ παίζεται ἀπὸ Ἑλληνα ἡθοποιό, γεννημένο στὴν Τσεχοσλοβακία).

Έλληνας... ο Όδυσσέας στήν Ίθάκη

Στά πλαίσια του Δεύτερου Παγκόσμιου Συνεδρίου για την Όδύσσεια που έγινε στην Ίθάκη 9-16 Σεπτεμβρίου (καί εκάλυψε με απ' ευθείας μετάδοση τό Τρίτο Πρόγραμμα), παίχτηκε τό θεατρικό έργο «Ό Όδυσσέας στην Ίθάκη». Τό έργο παρουσίασε ό Τσεχοσλοβάκιος θίασος DÍRA-DELNI STÚDIO JOSEFA SKRIVANA (DSJS) τής πόλεως BRNO, σέ σκηνοθεσία ZDENEK POSPISIL. Ήταν μιά ωραία παράσταση τόσο παραστατική καί κατανοητή παρ' όλο ότι δόθηκε στην Τσεχοσλοβάκιη γλώσσα.

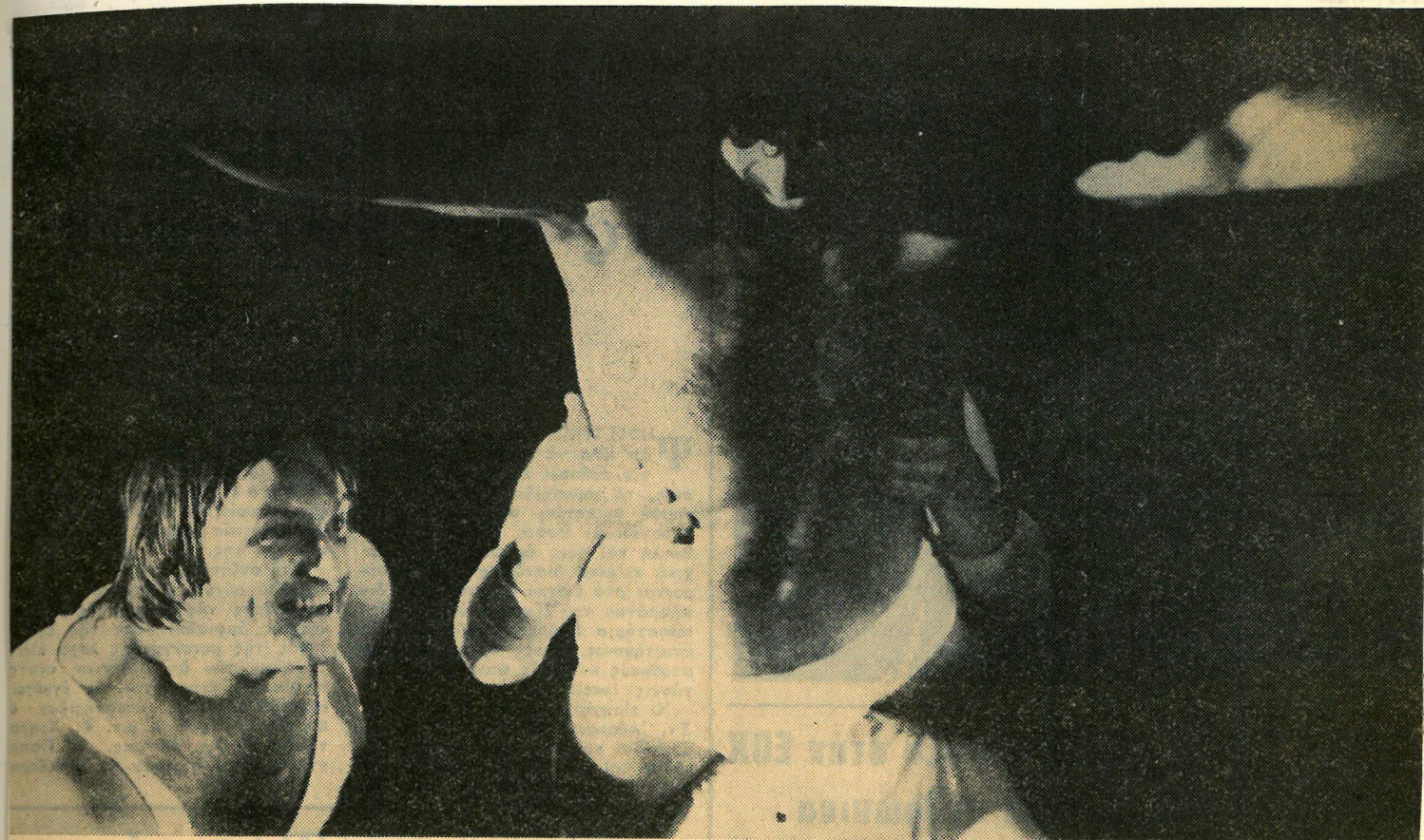
Ή έκπληξη ήταν ότι ό Όδυσσέας δέν είναι Τσέχος αλλά Έλληνας γεννημένος καί σπουδαγμένος στην Τσεχοσλοβακία, ό Σόλων Άρτσανίδης, πού μαζί μέ τό «δεύτερο έαυτό του» τόν έκλεκτό ήθοποιό ZDENEK KLOSS έκλεψε την παράσταση.

Τό έργο παίχτηκε στή Θεσσαλονίκη καί γυρίστηκε από την τηλεόραση τής Αυστραλίας για νά προβληθεί στην Τσεχοσλοβάκιη καί ίσως στην Έλληνική τηλεόραση.

Στίς φωτογραφίες πού δημοσιεύουμε ό Σόλων Άρτσανίδης μέ τόν Όδυσσέα Β' καί μέ την Πηνελόπη (KRETOSLAVA ARCANIDY).

M. B.

Ο Όδυσσέας επέστρεψε στο νησί του, αλλά από ένα τεχνοσλοβάκι θίασο. Πρόκειται για το θέατρο του Μπρνό, που παρουσίασε μία θεατρική διασκευή της «Οδύσσειας» στα πλαίσια του παγκοσμίου συνεδρίου για το δημικό έπος που έγινε στην Ίθακη από τις 9—16 του μηνός. Ο τεχνοσλοβάκιος θίασος, μετά από τέσσερις παραστάσεις της «Οδύσσειας» του (σε σκηνοθεσία Ζντένεκ Πόσπισιλ) στην Ίθακη, θα δώσει και σειρά παραστάσεων στην Βόρειο Ελλάδα. (Στήν φωτογραφία ο Τσέχος Όδυσσέας και οι ναύτες του, σε μία σκηνή της παράστασής του)

★ ΤΣΕΧΟΙ ΣΤΗΝ ΙΘΑΚΗ: Η φωτογραφία μας είναι από την παράσταση του τεχνοσλοβάκιου θεάτρου της πόλης Μπρνό, που δόθηκε στην Ίθακη, στο πλαίσιο του Β' Παγκόσμιου Συνεδρίου για την Όδύσσεια που έγινε

εκεί (9 - 16 τρ.). Ο τσέχος θίασος παρουσίασε ακριβώς μία διασκευή της «Οδύσσειας», σε σκηνοθεσία Ζντένεκ Πόσπισιλ. Η παράσταση είχε τόση επιτυχία που επαναλήφθηκε δύο φορές.

Τσεχοσλοβακική διασκευή τῆς Ομηρικής Οδύσσειας

ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΣΤΗΝ ΙΘΑΚΗ

Στά πλαίσια τού δεύτερου παγκόσμιου συνέδριου για τὴν Οδύσσεια πού ἐγίνε στὴν Ιθάκη ἀπὸ τὶς 9 — 16 Σεπτέμβρη 1979, παρουσιάστηκε ἀπὸ τὸ Τσεχοσλοβακικὸ θέατρο τοῦ Μπρνό, μιὰ θεατρικὴ διασκευή τῆς Οδύσσειας τοῦ Ομήρου.

Τὰ σκηνοθετικὰ εὐρήματα τοῦ ZDENEK POSPI-SIL, ἡ τολμηρὴ παρουσίαση καὶ ἡ συντονισμένη ἀπόδοση τοῦ πολυπρόσωπου θιάσου ἐνθουσίασαν τοὺς κατοίκους τῆς Ιθάκης, κι ἔτσι ἡ παράσταση ἐπαναλείφθηκε ἀκόμη δύο φορές, τὴν μία μάλιστα στὴν Κοινότητα τοῦ Σταυροῦ, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ τὴν παρακολουθήσουν καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Βόρειου τμήματος τοῦ νησιοῦ.

Τὶς παραστάσεις παρακολούθησαν καὶ οἱ ἐξήντα καθηγητὲς καὶ νέοι ἐπιστήμονες πού παίρνουν μέρος στὸ συνέδριο.

Ο θιάσος τοῦ Μπρνό, πού ἔχει ἤδη βραβευθεῖ δύο φορές στὴν Τσεχοσλοβακία, θὰ συνεχίσει τὴν περιοδεία του στὴν Βόρειο Ελλάδα.

Σὲ ἐπόμενη ανακοίνωση τῆς Οργανωτικῆς Επιτροπῆς θὰ δοθοῦν τὰ συμπεράσματα τοῦ 2ου Συνεδρίου γιὰ τὴν Οδύσσεια.

Στὴ φωτογραφία μιὰ χαρακτηριστικὴ σκηνὴ ἀπὸ τὴν τσεχοσλοβακικὴ διασκευή τῆς Οδύσσειας.

Skřivani jsou doma

S přírodním pravidlem, které radí ptákům, aby na podzim odlétali na jih, si zahráli členové Divadelního studia Josefa Skřivana. Skřivani se totiž právě včera večer vrátili z jihu na sever, do Brna. O jejich putování po Řecku a o tom, jak Odysseus z Československa stanul na rodné Ithace, se dočtete v některém z příštích čísel našeho deníku. (mir)

Amerika počká

BV 21.9.79

— VEČERNÍK SE PTA —

Daleko od domova

Sedíme na terase hotelu městečka Vathy, takových dva a půl tisíce kilometrů od Československa. Přesněji řečeno, na řeckém ostrově Ithaka. Muž naproti mně má bílé tričko s našitým krokodýlem, modrou námořnickou čepici, džinsy, a jen bílé vlasy a pomalá chůze napovídají pětadesátku.

Muž s dlouhým jménem ANTOINE-PHILIPPE JOACHIM EUSTACHE ZEVELEKIS je zástupce střediska

mezinárodních kulturních styků, které má sídlo v Aténách. Na Ithace je proto, že se tu od 9. do 16. září konalo druhé mezinárodní sympozium na téma Homérovy Odyssey, což je také název hry brněnského amatérského divadelního studia Josefa Skřivana, které tu právě hostuje.

Pane Zevelekisi, jak dlouho existují československo-řecké kulturní vztahy?

„Naše centrum bylo založeno v roce 1953 a má za sebou už šestadvacet let práce. Prvním krokem k vzájemné spolupráci byla v roce 1967 dohoda o vystoupení lidového souboru Čarnica z Košic na řecké půdě. Díky porozumění

Pokračování na str. 2

— VEČERNÍK SE PTA —

Daleko od domova

Pokračování ze str. 1
ministerstva kultury CSR, a spolupráci s Domem lidové kultury v Praze a Osvětovým ústavem v Bratislavě u nás vystupovalo několik vynikajících kolektivů. Na

ostrově Lefkas, který sousedí s Ithakou, bývá každý rok festival s celosvětovou účastí. Byli tu Češi, Brazilčané, skupina ze Soči, Japonci, Ugandané, Francouzi. Tady, na Ithace, pořádáme v srpnu divadelní festivaly. Bylo jich už šest a když k tomu připočtete letošní, už druhý mezinárodní »odysseov-

ský« kongres, je toho na ostrovy ztracené v moři dost.

Kdo to všechno vymyslel?

„Myšlenka patří Ithackému starostovi Spiros Arsenisovi. Mimochodem je povoláním novinář, vydává občasník Ithakos, není mu ani čtyřicet a starostuje jen tak, v kostkované košili mezi lidmi.“

Jaký cíl má vaše kulturní centrum v Aténách?

„On to už vlastně řekl Freud: Všichni, kteří pracují pro kulturu, pracují proti válce... Smyslem, posláním a naplněním mého života je napomáhat tomu, aby na celé zemi byl mír, aby se lidé přátelili. V budoucnosti nesmí hrát roli barva pleti, ani přesvědčení. Čechy mám moc rád.“

Z těch několika setkání při zájezdech našich souborů do Řecka?

„Také. Vaši mladí jsou ukáznění a umějí se dobře chovat. Byl jsem už šestkrát v Československu a přivezl jsem si lásku k vašemu národu a krajině. Líbil se mi festival Východná, chutnalo mi víno z Modré, byl jsem v Praze, Ostrově, Bratislavě, Banské Bystrici. Naposled jsem letos v lednu navštívil brněnský filmový festival. V Janáčkově divadle jsem poslouchal Slovanské tance Antonína Dvořáka. Krásné...“

A jak se vám líbilo představení Brňanů na Ithace?

„Copak to nebylo vidět?“ Bylo. Pan Zevelekis viděl dvě noční zkoušky, které končily ve čtyři ráno, tleskal, volal »bravo« a každému zvlášť tiskl ruce. Byl nadšený i při premiéře a repríze. Když jsme mu nakoukli ráno přes rameno, psal u stolku Odysseovy kavárny na náměstí Ithaky text telegramu. Přčetli jsme jen slova: »Nádherné, neobyčejné, vynikající, gratuluji z celého srdce...“

MIRJANA NIMRICHTOVÁ,
(Ithaka 1979)

BV 5.10.79

CIL — ITHAKI. Takový malý flíček na mapě Evropy, špendlíková hlavička zapíchnutá v glóbu u řecké pevniny. Start modrobílého autobusu ČSAD od Vysoškolského klubu v Brně je vzrušující jako let rakety. Či vlastně let »skřivanů«, neboli členů Divadelního studia Josefa Skřivana na bájnou Odysseovu Ithaku, kde se právě koná druhé mezinárodní symposium na homérovské téma Odyssey. Stejný námět i název jako hra, kterou tam z Brna vezeme. Velký vandr začíná.

Muž v uniformě na celnici žertuje. »Kdo hraje tu Odysseu?« a odhaduje očima přítomné dívky. »To on.« ukazují děvčata na Gibsu. Když se celník navíc dozví, že Gibs je pouhý stín Odyssea, kterého hraje Solon Arcandis, Řek žijící v Československu, ten, co je zrovna v Soluni, vzdává se pátrání a je spokojen, že na otázku Gibsovi: »ako zmleraš« — dostal jasnou odpověď — »na fleku«.

Celou noc jedeme, šoféři se střídají. Pár rozespálých světelek z Budapešti a zase tma. Jen funění do matrace v uličce napovídá, že režisér Zdeněk Pospíšil od »Provázků« nafukuje polní lůžko, aby pohodlněji ulehl. »Život jako na zámku.« shrnuje ráno své pocity a skřivani snídají za jízdy, už v Jugoslávii. S největší chutí bloudí Petr, povzbuzovaný v konzervových orgiích výkřiky: »Měl sis vzít vlečku na menáž!« Cífa si maluje oči, benjamínka Eva si plete ozdobné copánky, Slávek hraje na harmoniku, Petr na kytaru. Zpíváme, za okny lány kukulice, řepy, hory, vesnice. V noci jedeme vápencovou krajinou s tunely a měsíc předvádí úplně úplňková kouzla. Jako třeba to, že jsme rázem v Řecku. Solon Arcandis přisedá do autobusu a nese výbornou pizzu (koláč zapečený se zeleninou, salámem, sýrem a houbami). K tomu sladké hrozny a místní nápoj ouzo na ochutnání. Jeho žena Květa, hrající Penelopu, radí docela nekrálovsky holčkám, jak upéct tu dobrotu doma, v Brně.

stava. Za půl hodiny odjíždíme, Akropolis, adieu! Momentky, které jsem z jedoucího autobusu nezachytila: řecká vojenská garda si vyšlapuje v černých bačkorách s bambulemi, v čepicích s třásněmi a v sukýnkách, čistí boty, drožkáři. Cesta vede do Pirea, což zní dvojhlasně autobusem. Je sedm, slunci se nechce zapadnout a děti z Pirea poskakují po břehu kolem tátů s rybářskými pruty.

Korintský průplav

Je 6343 metrů dlouhá Stěrbenka mezi dvěma řeckými pevninami, co do sebe strkají nosy. Hluboko v betonových zdech se v roce 1893 stala z moře naráz poslušná pentlička, 21 metrů široká a 8 metrů hluboká. Kdepak, tady nemůžeme stát, hrozí se řídit a už je ta zeměpisná pentlička za námi. Blížíme se k přístavu Patras. Zdraví nás cedry se zelenou splácnutou rádiovkou korun, broskve velké jako jablka, jablka velká jako malé dýně, hrozny, fíky. Každý dům má jiné plátěné stříšky nad okny, scutěží se asi v neživějších bar-

dí na Ithaku. Na nábreží jsou jdoucí hodiny vysázené z kytek, trojstěžník, žlutá loď plující přes Atlantik a řecká pěťpatrová Karageorgis lines polykající autobusy jako pralinky. Ten náš je epoknut »jen« dvoupatrovou lodí. Plujeme pět a půl hodiny po klidném širém moři. Doprovází nás pan Antoine Zeveleakis, který zastupuje aténské centrum mezinárodních kulturních styků. Jíme právě řecké jídlo — špagety s kečupem,

oděné ženy. Fíky jsou zralé tak akorát do pusy, voda právě ke koupání, na pláži, kde prý v roce 1174 př. n. l. přistál Odysseus.

Zkouška

Tahle je už třetí. Minulou noc se končilo ve čtyři ráno. Víc než novinářský blek teď potřebuji koště, a tak myjeme zem, chystáme jídlo, které »hraje«, kluci staví kulatý stůl, na němž a kolem kte-

ky. A pak místní lidé ze Stavrosu. Rybáři, rolníci, obchodníci a jejich ženy i s dětmi — »sedte tiše, hraje se divadlo o nás...« A zase na konci bouře nadšení.

Vracíme se nezvykle tšší. Zítra odplouváme. Ještě je noc. Sedíme s kufry u opuštěných stolků Odysseovy kavárny na náměstí. Ještě zbývá malý hrníček času na utržení citrónu ze stromu, vyzkoušení vzoru kmene palmy, vyhlášení květu oleandru, na napsání po-

PO STOPÁCH ODYSSEOVÝCH

Soluň mžourá okny za žaluziemi,

v parku je socha diskobola a první palma. Pod každým z mohutných domů ověšených balkóny, jsou krámy se vším, co je možno vyrábět a kupovat. Ještě svítí měsíc a v průhledu rozpažených ulic je až k obzoru modrosedá a na něm bíle načrtnutá loď. Milan říká zadrhnuté: »Tak, na tohle jsem čekal dvacet let.« Moře, světla a jeřáby. Kolem jedou »tiráče« ověšení barevnými žárovkami jako vánoční stromky, nad cypřiši letí čápi a odnášejí na křídlech noc. Za chvíli už svítí slunko na ukazatel Athina 440, kolem kofe bílých, růžových a červených oleandřů. Žlutá planina, sem tam špetka zeleně, vzadu několik modrých odstínů překrývajících se siluet kopců a stříbrně zelený pás oliv až k moři. Do jižní kulisy vjíždí jako na objednávkou oslík naložený úrodou, bílé domky, rybáři se síťmi. Hotel Poseidon, kempink Apollon a reklama na Metaxu. »Děcka, my jsme fakticky v Řecku,« volá Jarka.

Naše loď odjíždí zítra z přístavu Patras, a tak jedeme non-stop. »Ještěže je pátek, musíme být v Aténách,« shrnuje to Arnošt, a taky jsme.

Autobus zastavuje pod Akropolí

a než se nás stačí zmocnit pohutí, rozeine tu sentimentální chvíli výkřik: »Kluci, já mám bezvadnou kabelu!« a za ním smích, protože plastické kabely nahrazují v Řecku z velké části odpadkové koše. Chrám Niké je zcela malý jako prstýnek na ruce Akropole, jako ten s meandrem, který nabízí děvčatům prodávácí suvenýrů, v krámu, jemuž vědoví kýč jako mezinárodní esperanto. Pohled na Pantheon, divadlo Heroda Attického, kde se dodnes hraje, Dionýsovo divadlo, kde kdysi dávali hry Aischyla, Sofokla, Aristofana... Sláva a dějství lid-

vách. U mě to vyhrává okno stinné modrobílými pruhy jako řecká vlna. Modrá a bílá — moře a mraky.

Přístav Patras

Je po desáté a děti pobíhají venku, jako by už dávno nebylo po večerníku. Světla cirkusu, světla přístavu, světla kavárny s řeckou hudbou. Všude jsou lidé s jižní gestikulací, s profily jako z Olympu. Hrají si s komboloi-korálky na volné šňůrce se střapcem, zdraví nás »kali spera« (dobry večer) a jejich »ne« s kolébáním hlavou je české »ano«. Spíme na plážích ve spacácích, ještě mokrí od první slané koupele. »A mám jít!« volá ráno Solon z vody a ukazuje oranžovou hvězdičku se sedmi chapadly. »Zkoušíme ve vodě!« volá režisér. Chór v bikinách recituje a Odysseus klesl na oblázky, byl konec jeho síly... Eva filmuje scénu. »Solone, nesmíš být u toho, klesl tak mrtvej!«

Nasedat, za chvíli odjíždíme lo-

středem, masem a salát — rajčata, okurky v olivovém oleji, ovčí sýr a melouny. Režisér je na lodi jako doma, za čtvrt hodinky už ví, že plujeme rychlostí čtrnácti uzlů za hodinu, zná se s lidmi ve strojevně a ručkuje po zábradlí paluby. »Holky, bacha, žraloci jsou v teplém proudu, kdyby něco, skákejte do studeného!« Mezipřistání na ostrově Kefalonii, vroubeném kolem přístavu bílými domky ve třech řadách. Pak jako by se jim nechtělo, do straně už není nic, než malý hřbitůvek, obrys vrcholku proti slunci a obloha.

Loď se skoro vyprázdnila, a ti co zbyli, jedou určitě na homérské symposium. Není tahle dívka v šátku posíleném penízky, v sandálech s řemínky třeba Nausikaa? »Země na obzor! Ithaki!« A jako třetí vykřikník jsou Solon s režisérem vysoko na stožáru lodi. Žádná klukovina, ale zkouška. Sedí tam Odysseus, zbitý útrapami a vyhlíží rodné břehy. Naďa na přídi otevírá svou replikou hru, všichni se přidávají. To není recese, ani mechanické přetřívání textu, ale okamžik, kdy do slov vstupuje pochopení a cit. Bájný ostrov...

Tajemný hornatý ostrov

Vjíždíme do zálivu a jako by někdo vysypal cukr do stran. Dole je ho nejvíc — jednopatrové domky řeckého i tureckého stylu. Po devětašedesáti hodinách cesty jsme tu. »Odysseovi to trvalo 10 let a mně pětadvacet,« říká režisér a Boženka: »Já se nedivím, že se vrátil sem, i když cestou tolik zkusil.« Dimarchión je radnice — jedno patro a dost, před ní stojí motorka a už nás vítá její majitel, totiž starosta, Spiros Arsenis. Stihlý, v kostkované košili, není mu ani čtyřicet.

Na recepci účastníků homérského symposia je snad zastoupen celý svět. Majitel hotelu s manželkou tančí řecký tanec, který bychom u nás nazvali »škádlená«, námořník, voják a civilista předvádějí taneční kreaci s šátkem, Japonka se směje a tleská, starosta hraje na kytaru a zpívá. Tahle recepcie není kožená, má rozepnutý konfíček u krku a hopsá řecké kolo. »Jasas« (ahoj) volá starosta »já jsem taky novinář, dělal jsem fakultu v Aténách. Vydávám časopis Ithagos, kromě starostování ovšem.« Ráno ve strmých uličkách se schůdky tesanými do skály, kytiky připomínají tropické motýly, na bílých zdech se odrážejí černé

reho se představení odehrává. Je stolem prostřeným k hostině, horcu, mořem, jeskyní, ložnicí, olympijským stadionem. Tak jako jsou dívky chórem, nymfami vily Kírké, ovečkami, Květa Palas Aténou, Penelopou, hoší ženichy, atleti, mořeplavci, veška s tvarem a rajčaty Odysseovou lodí. Zdeněk režuruje: »Hrajem pohybové obrázky jako bratři Lumierové, pamatujte si, tady Česky nerozumí, nebojte se přehnat gesta a mimiku. Cíto, ty budeš zvedat cedule s řeckými nápisy, o co jako jde. Solon napíše vzor, architektskéj to namaluje.«

Premiéra

Kdo má štěstí sedí, starosta nechal přinést švédské lavičky, ale ani ty nestačí, lidé se dívají z nouze i okny ze zahrady. Vedle mě je šest malých Afričanů, kteří přijeli s rodiči na symposium, za mnou jsou Němci, Angličané, ba i Skot v parádní kostkované sukýnce. Jak to dopadne? Eva ochraptěla, Cífa má obraženou ruku. Pochopí naše pojetí, symboly, netradiční závěr, hudbu vycházející z rocku? Nebude jim vadit čeština? Potlesk uprostřed hry. A zase. »Bravol!« Když se Květa »rozhlíží« po krajině a Solonovi ukazuje rozmáchlým gestem Ithaku, má starostova bělovlasá maminka slzy v očích. A nejen ona. Když Solon mluví v závěru hry řecky a hudba Olina Veselého zvedá všechny ze sedadel, když Květiny až do pasu dlouhé světlé vlasy svítí v záři reflektorů jako slunce, zní mohutný aplaus, australská televize to filmuje, fotografové oslňují blesky. Skřivani se čtrnáctkrát klaní. Pan Zeveleakis souboru blahopřeje.

Heidi Wagner z Frankfurtu: »Výborné divadlo pro mladé lidi. Prima!«

Panayitou Anna, archeoložka: »Krásné. Odysseovi by se to taky líbilo...«

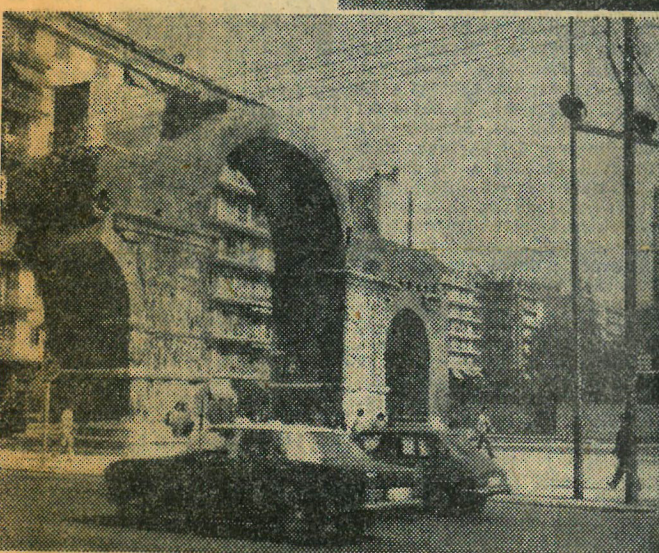
Koufou Angele, studentka z Atén: »Něumím česky, a přece jsem všemu rozuměla. Jak se vám to povedlo?«

Dva mladí západní Němci, kteří ještě odpoledne nechtěli jít na české »politické« divadlo, na ně mávají a ukazují dlaně bolavé od tleskání.

A ještě jedno představení ve Stavrosu,

hodinku jízdy autobusem krkolomnou silničkou po vrcholcích vysokých skal spadajících do moře. Letíme v letadle, nebo jedeme? Hory a moře, krajina pustá jako před tisíci lety. Stavros je údajně Odysseovo rodiště. Na jeho sochu v parku se díváme už za tmy. Sál je vyzdobený papírovými girlandami, ale bez vody, šaten, zkrátka jen a jen sál. Ale je tu nadšení. Nada s Evou na kolennou drhnou rejžáky podlahu, Tomáš vykřikl kumbál s haraburdím, aby se tam vešlo zařízení na muziku. Překážková cesta přes ploty a zidky do domu, kde se dá žehlit, zašívát, líčit se. Nesvítil jeden reflektor, ztratily se šipky a disk. Ale i tak — úspěch. Některé tváře znám už z Ithaky, vidí to už po třetí... Ještě jsou tu vědci ze symposia, z nichž šel největší strach — vědci o Odysseovi snad víc než Homér. Sešel se tu celý svět a dává se na amatéry z Brna. Turisté všech národností přišli tak trochu z nudy — tak ukažte, co umíte, zaplatili jsme si vstupen-

selství rackům. Kdesi cinkne zvonkem ovečka, cikády vrní a osvětlovač Mácha nás zasypává opravdovým jasmínem: »Holky, ne, abyste brečely.« To se ti, Mácho, řekne.

Ještě na skok do Atén na Akropolis

Propyleje, chrám Niké, Parthenón, Erechtheion. »Architektskéj, to máš jako ve skriptech, co?« V divadle Heroda Attického právě zkoušejí herci, dole pod námi leží v kruhu Atény s více než dvěma milióny obyvatel. Nezdá se nám to ježem? Kamínek v kapse mě ujistí, že ne. To jsme celí my, lidé dvacátého století. Řekové tvořili po celé generace Akropolis a my to vezmeme pokusem, šťastní, že jsme proběhli i muzeem, protože se už zavírá a hlídači s přístalkami vyhánějí návštěvníky ven. Dole fičí šest proudů aut, neony, reklama, kupecké krámy s pohyblivými cenami, stačí chvilka váhání a už je tu »cena jediné pro vás«. Do restaurací vás tahají majitelé za ruku přímo z chodníku.

Delfy

s věštírnu. Německá turistka si nese skládací chromovanou třínožku a za výkladu průvodce usedá jako deltská Pýthie, jen omanné páry chybějí. »Ta si uměla vybrat scénu,« říká režisér. Divoké srázy Parnasu, posvátný pramen Kastalia, důstojné sloupy, pokladnice Aténanů, Apollónův chrám, amfiteatr a úplně nahoře stadion. Luděk s Máchou si dávají jedno kolečko pravého antického běhu jako trénink na úprk muzeem kolem kamenných tančících dívek, vezataje z roku 475 př. n. l. s ta-

jemným pohledem a okolo růžového omphalu, pupečního kamene který pasoval Delfy kdysi na střed světa.

Thesaloniki,

nebo Soluň, jak chcete. V tomhle moderním, živém městě se kdysi narodili Cyril a Metoděj. Soluňský veletrh nám připomíná Brno, a na to, že zdejší věž je vyšší a je v ní kavárna, která se jednou za pětadvacet minut otočí kolem osy. Soluň je protkaná kamennou historií — je tu bílá zubatá věž z 15. století, Galeriova brána z roku 297, románská rotunda ze 4. století, byzantské památky.

K univerzitě přijíždíme večer. Za hodinu máme hrát ve velké aule. Technici honem spravují elektriku, není kde se osprchovat holky žehlí kostýmy na chodbě na dece. Květa má narozeniny, Gibsu bolí v krku a mermomoc chce hrát. Ti v hledišti nevědí, když spustí ohlušující potlesk, že má teplotu osmatřicet. Ještě když se herci klanějí, odvádí si ho místní doktorka. Mluvíme se studenty, kteří nechtějí být jmenováni. Jsou komunisté. »Odyssea je mezinárodní a pořád současné téma. S tvrdošíjností Homérova hrdiny chceme i my bojovat za nezávislost, mír, právo, lepší politiku, za socialismus. Ale stejně, překvapili jste nás. Nevěděli jsme, že máte v Československu tak výborné mladé divadlo.«

Už jen dva soluňské dny a obrácíme autobus. Trasa Thesaloniki — Beograd — Budapest — Brno je druhou částí naší »Odyssey«. Jedem hledat rodnou půdu brněnskou. Skřivani letí domů z cesty, po které zůstane v Řecku víc než vzpomínka na pěkné představení. Vědomí, že malá země uprostřed Evropy, kterou si pletli s Polskem a Jugoslávii, má vyspělou socialistickou kulturu a jedno amatérské divadlo v Brně, jež dokázalo nemožné — nádehnout celosvětové vědecké i laické fórum, přes únavu z cestování, které mělo daleko k čedokovému pohodlí.

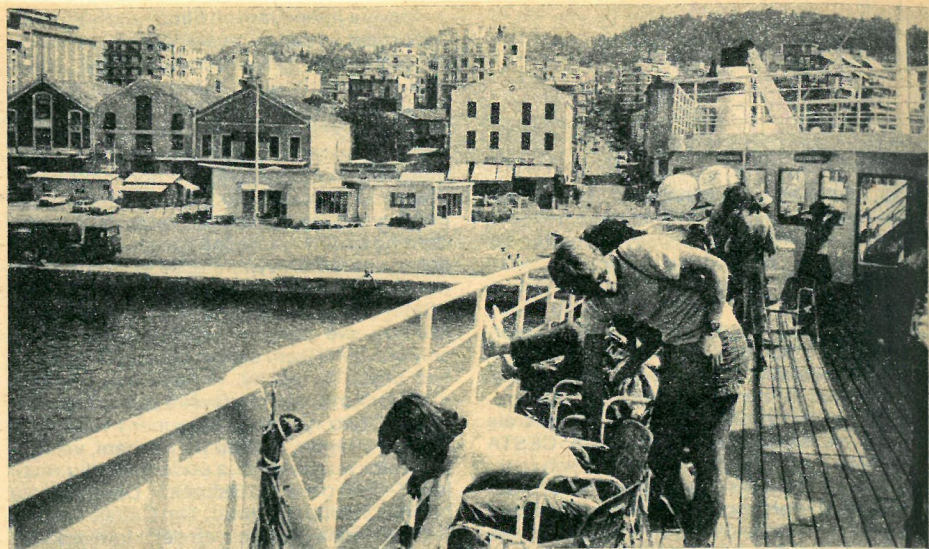
MIRJANA NIMRICHTROVÁ

BRNĚNSKÁ ODYSSEA

Vlastně to byla dvojnásobná Odyssea. Po stopách mýtického starořeckého hrdiny se na podzim vydali z Brna amatérští herci, členové Divadelního studia Josefa Skřivana. Protože jejich hra nesla název Odyssea, jeli ji hrát tam, kam jediné a beze zbytku patří – na ostrov Ithaku, Odysseovo království.

Po šedesáti devíti hodinách téměř nepřetržité jízdy Maďarskem, Jugoslávií a Řeckem, pět a půl hodinách plavby lodí konečně spatřili zemi. Tu, ze které vyhlížela Penelopa svého muže, obklopená nápadníky. Naše herce vyhlížel místo Penelopy poradce mezinárodních kulturních styků, Antoine Zvelekis z Atén, ithacký starosta-novinář Stavros Arsenis a s nimi kopce s olivami, fíkovníky, oleandry u cesty, citrony v zahrádkách, oslící, opuncie s rudými plody, bílé domky a modrý slavný záliv. „Skřivani“ si ovšem nejeli lenořit, ale hrát pro účastníky druhého mezinárodního sympozia o Homérových dílech pro místní lidi.

Premiéra dopadla nad očekávání – do plného sálu nosili další židle, lidé se dívali z nouze i okny ze zahrady. Profesor Aristoxenes Skiada z Atén: „Léta učím homérskou látku studenty. Kdybyste jim zahráli českou Odysseu, ne-

„Skřivani“ se naložují v přístavu Patras a plují na Ithaku.

musel bych jim už nic vykládat...“ Jednoznačně: úspěch!

Cesta zpátky vedla lodí do přístavu Patras, dál už po autobusových kolech do delfské věštírny, na aténskou Akropolis a do Thesaloniky, neboli Soluně, kde se hrálo v aule univerzity. „Téma Odyssey je staré a zároveň současné,“

řekli nám, když dozněl potlesk, studenti z publika. „Řeší se otázky práva spravedlnosti, houževnatosti jedince bojujícího s nepřátelským osudem. I my komunisté bojujeme, aby byl v Řecku jednou socialismus. S vytrvalostí Odysseovou.“

Text a foto
Mirjana Nimrichtrová

ČS. VOJÁK 22/79

Zavřu oči a vidím je. Studenta Péťu-„Démonka“ s černým šátkem na očích s kytarou, „olympijský“ běh Káji-číšníka, debut psycholožky Evy v roli Charybdy, kuchaře Zdenka jako krále, architekta Gibsu jako stín „Odysseův“, čili stín Solona Arcanidise, jeho ženu Květu-„Penelopu“ a „Pallas Athénu“, s předlouhými blond vlasy září-

Snímek Josefa Kratochvíla z inscenace Odyssea

cími v reflektorech jako dvě slunce, divadelní vědkyni Jarku-„Kirké“ o „Kalyпсо“ v červeném rouchu. Vidím je všechny před sebou. Amatérské herce, členy Divadelního studia Josefa Skřivana, kteří hráli loni na podzim hru Odyssea dvakrát na řeckém ostrově Ithaku, čili v Odysseově království, jednou ve Stavrosu, Odysseově údajném rodišti a jednou na soľuňské univerzitě.

Původně dvouhodinová hra změnila na čtrnáct dní zásluhou režiséra z Divadla na provázku Zdenka Pospíšila svoji podobu. Musela stačit hodina a půl, pečlivá pohybovka, cedule s řeckými nápisy a Solonův řecky mluvený závěr. To aby účastníci druhého mezinárodního sympozia na homérské téma, které se konalo na Ithace, rozuměli obsahu přes jazykovou bariéru... A výsledek? Poradce mezinárodních kulturních styků Antonie Zvelekis z Atén viděl hru, počítaje v to i noční zkoušky, čtyřikrát a byl nadšen, profesor Aristoxenes Skiadas z Atén by ji nejraději nechal hrát trvale na fakultě – „nemusel bych studentům o Homérovi už nic vykládat.“ Místní lidé, turisté, literární vědci volali „bravo“, stejně jako dva diváci z NSR, kteří původně nechťeli jít na české „poli-

tické“ divadlo. „Skřivani“ se klánili čtrnáctkrát publiku...

Nechali po sobě v Řecku víc než ozvěnu. Vědomí, že československá kultura má světovou úroveň a že v Brně je také jedno dobré amatérské divadlo – Divadelní studio Josefa Skřivana, loňský vítěz Šrámkova Písku, které oslavuje 25. výročí svého založení.

Mirjana Nimrichtrová

MS 1/80

Národní přehlídka studentských divadel

Vysoké školy všech typů jsou zatím stále prostředím, kde má zájmová umělecká činnost velké rezervy svého rozvoje, jemuž se snaží napomoci každoroční specializované národní přehlídky. Již počtvrté stal se v závěru minulého roku Vysokoškolský klub v Brně dějištěm národní přehlídky studentských divadel, kterou pořádaly společně ministerstvo školství ČSR, České vysokoškolské ústředí SSM a CV SSM Univerzity J. E. Purkyně, a to pod záštitou rektora UJEP prof. dr. Vojtěcha Kubáčka, DrSc. Festivalu se při absenci původně ohlášeného Divadelního studia J. Skřivana zúčastnilo posléze šest akademických souborů ze šesti různých fakult pěti měst. Soutěže z dalších oborů ZUČ zajišťovala jiná vysokoškolská centra – Praha, Ostrava a České Budějovice.

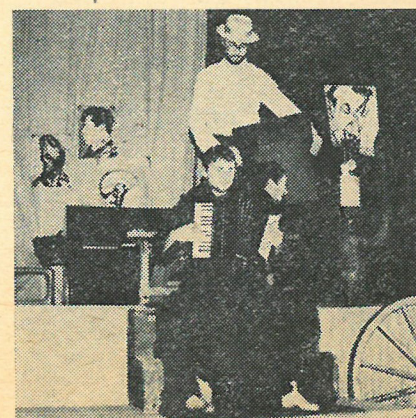
Čtyřdenní přehlídku zahájilo Malé divadélko pedagogické fakulty UJEP (jeho zřizovatelem je od nové sezóny Kulturní dům Královopolských strojů n. p.), které od svého vzniku před čtyřmi lety nastudovalo už celou řadu kabaretních skečů i celovečerních pořadů a svou protiválečnou hrou Spartakus předloni reprezentovalo brněnskou univerzitu mj. v Prešově a v Písku. Ani tentokrát soubor s vůdčí osobností Liborem Sigmundem nezklamal: pořadem Jáma zůstal věrný autorskému charakteru svých vystoupení, v nichž literární úroveň nápaditého textu obvykle zřetelně převyšuje vlastní scénickou realizaci. Šlo opět o inteligentně napsanou revui v duchu her Osvobozeného divadla (tentokrát s hlavním motivem absurdně recesního putování ústřední trojice exotickými zeměmi a jejich dějinami); její svěží dialogy, vtipné slovní hříčky a satirické šlehy potřebovaly by ovšem ještě promyšlenější gradaci.

Ani Amatérské akademické angažované divadlo z FFPU Olomouc nebylo na brněnské přehlídce poprvé. Po předloňském folklórním Zbojnickém tanci neopustilo sice hudební oblast, avšak scénická fantazie o šesti obrazech Stvoření světa, kde čtyři tanečníci v režii Zdeňka Váňky předváděli pantomimické evoluce na sugestivní skladbu Jana Hammera Sedm prvních dní, prokládanou tu a tam verši Karla Šiktance, jevila se ve svém úhrnu jako poměrně chladný, dosti statický a obecně chladně přijatý pokus vyzkoušet únosnost mimoslovních výrazových prostředků. Stejně tak se ani nyní příliš neprosadil kolektiv ARS Vysoké školy chemickotechnologické z Pardubic v sotva dvaceti-

minutové montáži pěti groteskních mikropídek Istvána Örkenyho Nic není nového (scénář a režii ing. Jiří Svoboda a Jiří Komárek), podané trojicí herců sice s dramaturgicky ujasněným pojetím nonsensev ironického humoru maďarského satirika, ale opět jen „literárně“, neuvolněně a scénicky málo vynalézavě. Vzhledem ke III. ročníku festivalu, kdy se stala jedním z postupujících vítězů, poněkud zklamala Amfora pražské Vysoké školy zemědělské. Úspěšně aktualizující ztvárnění sumérského eposu o Gilgamešovi nepodařilo se nyní stejně invenčně zopakovat u látky obdobné a zdánlivě ještě vděčnější – biblické Genesis (režie Stanislav Tesař). Představení zůstávalo ponejvíce jen v lineárně narativní podobě; ve zlidštěním pohledu na mýtus to zajiskřilo humorem nebo originálním hereckým projevem jen občas.

Tyto kvality nechyběly naopak dvěma zbylým vystoupením. Se spontánním ohlasem publika se právem setkal početný soubor Provizorium českobudějovické pedagogické fakulty, který nastudoval satirickou veršovanou aktovku bajkáře Ivana Andrejeviče Krylova Trumf, napadající zkorumpovanost a odrodilectví ruského dvoranstva. Režisérka Dagmar Blümllová dokázala s pomocí výborného překladu H. Vrbové, řady vyrovnaných a co do charakterové kresby dotažených výkonů, promyšlené hudební, pohybové i výtvarné složky vytvořit antiluzivně pojatou, syntetickou inscenaci, která vkusně pobavila mnoha aktualizujícími parodickými špilci a teprve v závěru poněkud zaskřípala. Jediný nováček přehlídky, pražský kolektiv

SOUBOR ADADAS STAVEBNÍ FAKULTY ČVUT PRAHA – DADA-SOIRÉE DVĚ A PŮL

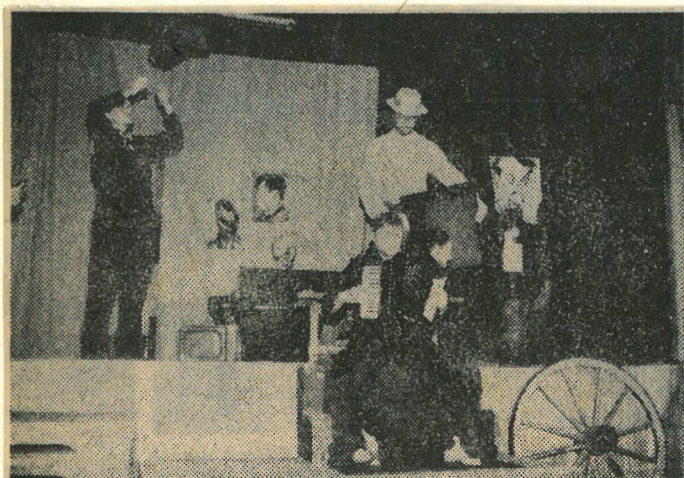

Adadas ze stavební fakulty ČVUT, sestavil své kabaretní Dada-soirée dvě a půl dílem z autentických dadaistických básní (T. Tzara, H. Arp, R. Huel-senback, B. Péret, P. Eluard aj.), dílem z vlastních textů. V provokujícím vystoupení, kde bylo v duchu onoho negujícího a protestujícího uměleckého směru dovoleno takřka vše (včetně střikání vody na diváky a jejich přímého happeningového zapojení do jevištní akce), střídala se místa stylově odpovídající se sekvencemi, u nichž moment ozvláštnění chyběl.

Odborná porota rozebrala každé představení přímo s účinkujícím souborem. Právo postupu na Akademický Prešov 1980 připadlo souboru Adadas, Provizoriu a Malému divadélku. IV. ročník národní přehlídky studentských divadel měl jako celek solidní ideovou i uměleckou úroveň. Přesto se však už po několikáté objevily problémy zvláště organizačního rázu, které bude konečně třeba důsledně řešit. Tak například už předběžný výběr soutěžících souborů spočívá prakticky v tom, že poradatelé vezmou za vědek každou včas došlou přihlášku, aniž by znali charakter a kvalitu nabízených pořadů, natož aby mohli jejich vcelku náhodný sled nahradit koncepční skladbou festivalu. Nedo-statečná je propagace a publicita přehlídky. Do propozic soutěže je nutno doplnit, že každý soubor musí zajistit informovanost o inscenaci a své dosavadní činnosti alespoň formou programového letáku. Přírozenou součástí příštích ročníků by měl být minimálně jeden kvalitně vedený seminář a snad také společná divadelní „dílňa“.

Domyšlení si rovněž vyžádá časová i „kvalifikační“ návaznost festivalu na podobné přehlídky (Wolkrův Prostějov, Šrámkův Písek). V příštích letech by nic nemělo bránit tomu, aby se Akademické Brno stalo jakožto národní festival rovnocenným partnerem již zaběhnuté přehlídky slovenské v Prešově, kam vysílá své vítěze jako hosty a odkud by také rádo uvítalo špičkové soubory. Značné rezervy jsou zatím nejen v účasti dalších vysokoškolských měst (Plzeň, Hradec Králové, Ostrava) či zástupců uměleckých škol (AMU, JAMU), u nichž je tato aktivita vlastně součástí přípravy na budoucí profesi, nýbrž i v daleko větším rozšíření vzájemné výměny jednotlivých představení na půdě svazáckých klubů a kolejných zařízení a s ní i v předávání cenných zkušeností. V. ZÁVODSKÝ

AS 2/80

Divadlo Adadas z Prahy se představilo na letošní IV. přehlídce akademických divadel dada kabaretem Soirée II a půl.

ZA IV. PŘEHLÍDKOU AKADEMICKÝCH DIVADEL

ŠESTKRÁT JINAK

ZADÁNO PRO ZÁJMOVOU UMĚLECKOU ČINNOST

Sál Vysokoškolského klubu na Gorkého patří v předminulém týdnu od středy do soboty IV. přehlídce akademických divadel, kterou pořádá z pověření Českého ústředí vysokoškolské SSM a ministerstva školství CSR celoškolský výbor SSM UJEP a jež je součástí celostátního festivalu zájmové umělecké činnosti.

Zúčastnilo se jí šest divadelních souborů — Divadelní studio Josefa Skřivana se omluvilo pro nemoc jednoho z členů aktrů Odyssej — mu připadla čest zahajovat. A tak byla prvním představením celé přehlídky Sigmundova autorská inscenace Jáma, která ukázala, že ani změna zřizovatele — z pedagogické fa-

Malé divadýlko Brno

jako jednomu z loňských odměněných a nakonec jedinému do-

kultury na Dům kultury ROH KSB — nijak neovlivnila dramaturgii souboru, jež je důsledně postavena na uvádění vlastních her inscenovaných ve stylu Osvobozeného divadla. Na druhé straně však ukázala i skutečnost, že přístup k téměř dokonale jevištní technice i existenční zajištění souboru jen prospívá. I když hlavní autorský protagonistista, zůstává i nadále hereckou »jedničkou«, nachází dnes už téměř rovnocenného spoluhráče ve stále se lepšícím Slávku Janouškovi. V dobrém smyslu slova se však vyhrávají i ostatní členové souboru. A tak divák, soužený smíchovými křečemi a sledující absurdní cestu kolem světa, která s lehkostí sobě vlastní přeskakuje časové bariéry, a přemýšlí o tom, jak přece jen celé představení herecky i režijně dotáhnout. Snad by pomohlo víc divadelních nápadů a možná i víc prostoru pro herce mimo stěžejní dvojici. Ovšem museli by to být skuteční »hráči« par excellence, aby dosáhli úrov-

Pokračování na str. 4

Pokračování ze str. 2

ně velmi dobrého literárního scénáře. Snad by pomohl i někdo, kdo by celou inscenaci viděl zvenčí — tedy herecky nezúčastněný režisér. Ale i tyto úvahy můžeme zakončit konstatováním, že Sigmundův ansábl učinil pořádný kus cesty od kabaretu k divadlu a není důvodu, který by nás opravňoval k tvrzení, že by měl na této cestě ustrnout. Navíc jím předváděné inscenace lze považovat za jedno z nejvlastnějších a nejnosnějších východisek studentského divadla.

AD Olomouc

Za písmenem A se skrývá hned několik přidavných jmen — autorské, amatérské, angažované (za správnost potaď neručím). Za písmenem D pak najdeme podstatné jméno divadlo. Obojí patří studentům pedagogické fakulty UP v Olomouci. Představili se pohybovou kreací na Hammrovu suitu Prvních sedm dnů. Záměrně píšu pohybovou kreaci, protože nešlo o žádnou z tanečních forem, ale celé představení — ta délka — se odehrávalo někde v oblasti pohybového divadla. Ze tří složek, kterými na diváka útočilo, vyzněla však ke škodě souboru nejlépe do posledního taktu převzatá hudba, světila v základních barevných tónech jen podmalovávaly pohyby herců, jehož scénická nedotaženost vedla až k neschopnosti autorského sdělení. Navíc bylo celé představení důsledně lineární, chyběla gradace a hudba sama skutečně všechno nezmohla. Na konci se pak divák musel zákonitě ptát, zda vůbec šlo o divadlo a ne jen o pokus o ilustraci zajímavého hudebního opusu.

Ars Pardubice

Divadlo poezie z VŠCHT se tentokrát prezentovalo výběrem z absurdních grotesek Ištivana Őrkenyho Nic není nového. Použilo vlastního scénáře i hudby a obešlo se třemi herci na neuměrně mohutné scéně. Představení samo však bylo spíš statickou deklamací textu, i když textu velmi dobrého. Jenomže, a v tom je kámen úrazu, osobně vždy považují studentskému divadlu za vlastní určitý autorský přístup, který se však zde zmrsknul na pouhé stříhy a vhodné spojení v textové části. Navíc se opět drala do popředí otázka, zda vůbec šlo o divadelní představení, která zákonitě přerůstala do úvah o dalších možných cestách divadla poezie. Snad bylo celé věci na škodu, že představení při své až nečeské krátkosti bylo misty velmi rozvířené, ale zase skončilo dřív, než se na ně divák dokázal adaptovat. Nicméně některé Őrkenyho absurdní situace i slovní hříčky si budou asi pamatovat pořádně dlouho.

Provizorium České Budějovice

Musím se přiznat, že jsem se vystoupení mladých českobudějovických pedagogů, spolu s těmi, kteří viděli loňskou inscenaci Stínohry, dost bál. O to víc jsem se bavil při sledování adaptace výborného překladu (Vrbová?) aktovky Ivana Andrejeviče Krylova Trumf. Nutno ale hned v úvodu říci, že bavil a to je všechno. Nijak mě totiž nefascinují »ochotníci«. A to ani »ochotníci« divadelně a stylově vyvážením a dotažením. Doslova však nesnáším, když se divákově předvede na scéně několik dobrých režijních nápadů, po kterých zapůsobí jako pěst na oko třeba až do mezí únosnosti

hnaná »estrádní« paródie Vědka Šoboty spojená navíc s nemístným přehráváním, když herec (a zejména herec — student) nemá od své role patřičný odstup a podřizuje se bez čehokoli dalšího režisérovi vůli. Naproti tomu jsem potěšen, když je divadlo skutečně divadelní, hudba je příjemná a ještě navíc folková, když režisér přemýšlí, jak zaplnit scénu, když se nebojí vlastních nápadů a když alespoň někdo hraje s humorem (Matějka). Všechno ocitované se totiž v tomhle představe-

ŠESTKRÁT JINAK

ní — mimo dalšího — vyskytvalo. Z celé přehlídky to bylo bezesporu představení divadelně nejdotaženější a tvarově nejucelenější. Jako jediné použilo i jednotné řešených kostýmů. Byla za ním vidět řada zkoušek i kopa práce, ale chyběla mu jistá míra hravosti, lehkosti a ležérnosti. Režisérka to měla prostě na povel a všichni se její autoritě bezvýhradně podřizovali. Kde zůstala studentská volnost?

Adadas Praha

Zahájili čtvrtý večer. Představení se jmenovalo Soirée II a půl. Zřizuje je stavební fakulta ČVUT. A byl to dada kabaret. Dada hravé i revoltující. Dada veselé i dojemné emotivním nábojem. Dada s nápady ve svém stylu i mimo něj. Jistě, můžete namítnout, že dada kabaret jako textapeal má poměrně daleko k divadlu v pravém smyslu slova, ale on člověk dokáže ledacos odpustit, když slyší verše Hanse Arpa, Christiana Morgensterna, Tristana Tzary a dalších (i když někdy nedadaisticky čtené) a k tomu z magnetofonového pásku jazzrock i Stravinského Svěcení jara. Když ho herci donutí na scéně recitovat s sebou. Když čtou básně přes celý sál pomocí dalekohledu. Když pro zvýšení dojmu používají vodu i dým atd. atd. A hlavně, když tohle všechno má jistý smysl, který však jen těžko vysvětlíme školometům a knižním vzdělancům. A že dada stále žije o tom přesvědčovala i vlastní tvorba. Zvlášť závěrečná povídka o koroptvi by byla ozdobou a ozdravením našich humoristických i literárních časopisů. Stejně jako celé představení by jistě mělo mít své místo na přehlídkách divadel poezie; dokázalo by totiž, že lze prezentovat poezii jinak než a la. Nedělní chvíle poezie či Mirek Kovářik.

Amfora Praha

I loni hráli jako poslední. Tehdy byl jejich Gilgameš téměř vrcholem. Letošní Genesis mě v podání pražských zemědělců zklamala. Začala poměrně pěkně. Bylo v ní plno dějových zkratk a už už jsem se těšil na další zdařilé představení, ale ouha. Děj se vlekl, nic ho nepostrkovalo, ne-

gradoval a na konstantně nasvícené scéně někdo herecky nezařadil. Bylo to statické a rozvířené. Dlouho jsem přemýšlel, kde je základní chyba až mi z těchto úvah vyšel »vítězný« scénář. Ono se totiž bez dobrého textu hraje skutečně velmi těžce. Navíc soubor si jen obtížně zvykal na velký sál a celkovému dojmu jistě neprospělo ani přehrazení některých rolí, vynucené odchody dřívějších studentů do praxe.

Slova porotce

Celou přehlídku sledovala a představení hodnotila odborná porota ve složení prof. Vít Závodský — předseda, Ivana Kroupová, Dr. Josef Kovalčík, Ha Divadlo, Dr. Zdeněk Turba Divadlo X a prof. František Brůstl, ČSc.

Zde jsou slova poslední jmenovaného: »Nejvíce na celé akci oceňuji pestrost a šití presentovaných divadelních žánrů — od

U těchto divadel dělá totiž hodně kontakt s divákem. Když se ho podaří navázat, je vždycky dobře.»

Slovo k organizátorům

Celkem nezklamali. Snad šlo lépe dramaturgicky rozdělit jednotlivá představení do jednotlivých večerů. Ale to by zase vyžadovalo perfektní znalost jednotlivých představení, což je pochopitelně nad síly amatérského organizátora. Jediná věc, která skutečně chyběla byl informační materiál o jednotlivých představeních. Neměla ho často k dispozici ani porota, natož zaplněné hlediště.

Kapitolou samou pro sebe pak byli konferenciéři jednotlivých večerů. Pokud jimi byli studenti JAMU opět ukázali, že nejen neumějí mluvit na mikrofon, ale že je pro ně nepřekonatelnou překážkou i triviální uvedení představení a tak mezi těmito »profes-

sionály« skutečně téměř zřídka »skřivanka« Květa Arcanidu.

Ale opět František Brůstl: »Jinak ale myslím, že se organizátoři zhostili svého úkolu dobře a udělali hodně pro to, aby navázali na dobré tradice minulých ročníků. Ono totiž by mělo být studentských a vůbec amatérských divadel co nejvíce, protože představují permanentní injekci pro kamenná divadla. A navíc od Vest početky jsou jaksi vlastní české nátuře.«

A konečné výsledky

Tři ocenění a na Akademický Prešov, co by čeští reprezentanti doporučili: Adadas Praha (za vynalézavou dramaturgii), Malé divadýlko Brno (za osobitý výraz studentského humoru a satiry), Provizorium České Budějovice (za stylově vyvážený jevištní útvar) a navíc individuální ceny: Libor Sigmund (M. D. za autorský a herecký přínos) Dagmar Blümllová (P. — cena za režii), Jiří Vopálka (P. — za autorství hudby), Václav Matějka (P. — cena za herecký mužský výkon v roli Trumfa). Cena za ženský herecký výkon nebyla udělena.

A to je o letošní IV. přehlídce akademických divadel všechno. Uvidíme se zase za rok.

JAROSLAV KRAVKA

BONBONIÉRA 79

Celý rok jsme opět otiskovali tipy mladých kritiků na dobré knížky, filmy, hudbu, divadlo a výtvarno. Doufáme, že jste se podle nich alespoň občas řídili a nebyli jste se sítím „bonboniérů“ nespokojeni. // A protože je dobré si uvědomit, co rok v „mladém“ umění dal, a kde zůstal co dlužen, požádali jsme naše „bonboniéry“, aby se zahloubali nad minulým rokem a výsledek svého hloubání sepsali...

Dr. VÁCLAV KÖNIGSMARK,
divadelní kritik

Mám-li říct, která představení mě v loňském roce nejvíce zaujala, bude to především *Shakespeareův Troilus a Kressida* v Činoherním studiu v Ústí nad Labem, *Stroupežnického Naši fu-rianti* v Národním divadle v Praze a inscenace brněnského režiséra Zdeňka Pospíšila, jednak *Bramborový den* (Dětské studio Divadla na provázku) a snad ještě více *Odyseja*, nastudovaná ve spolupráci s amatérským Divadelním studiem J. Skřivana v Brně.

Proč? Pokud jde o Troila a Kressidu, zaujala mě jak autorská, v nejlepším smyslu slova dramaturgická úprava Alexe Koenigsmarka (podotýkám, že to není můj příbuzný!), jež na slavném dramatikovi neparazitovala, „pouze“ působivě obnažila myšlenkové jádro hry, tak režie Ivana Rajmona, která pak zvolené téma dokázala náročně a přitom čitelně pojednat.

Tato schopnost je přítomná i v režijně autorské tvorbě Zdeňka Pospíšila z brněnského Divadla na provázku. Na vzniku dětského studia při jeho „mateřské“ scéně má lví podíl a je to práce neobyčejně záslužná umělecky, ale i společensky. Ukazuje, kolik nevyužitých cest k estetické výchově mladých lidí zůstává ležet ladem. Obdobně mimořádný výsledek vyšel z Pospíšilovy práce s jedním z brněnských amatérských souborů na adaptaci Homérovy *Odysey*, na níž má režisér i svůj autorský podíl. Vyšel i zde z individuality jednotlivců: přesný, spontaneitu však nesvazující herecký „úkol“ v představení totiž vychází ze zcela přirozeného, téměř hravého pochopení smyslu této činnosti. To je zřejmě tajemství Pospíšilova úspěchu v práci s neprofesionály, kteří pak dokáží na překvapivě vysoké úrovni divadelně (!) vyjádřit téma, které by bylo velkým soustem i pro soubor profesionální.

Co z uvedeného vyplývá? Předně to, že mladí divadelní režiséři se dostávají k samostatné tvůrčí práci spíše v souborech netradičního, experimentálního typu (z pražské perspektivy je to víc než zřejmé). Dále, že hry, které se z původní dramatické produkce objevují na repertoáru českých divadel, se přibližují jen zřídka k úrovni tvůrčích činů. Naproti tomu jako potěšující jev se ukazuje, že od dramaturgie v poslední době přece jen vycházejí jisté pozitivní impulsy, i když zatím ve vzácných případech se realizují v práci na původních titulech.

MS 4/80

DIVADELNÍ VÍKEND

**JIŽNÍ VÍTR
SKŘIVANY K NEBI Z BRÁZDY ZDVIH**

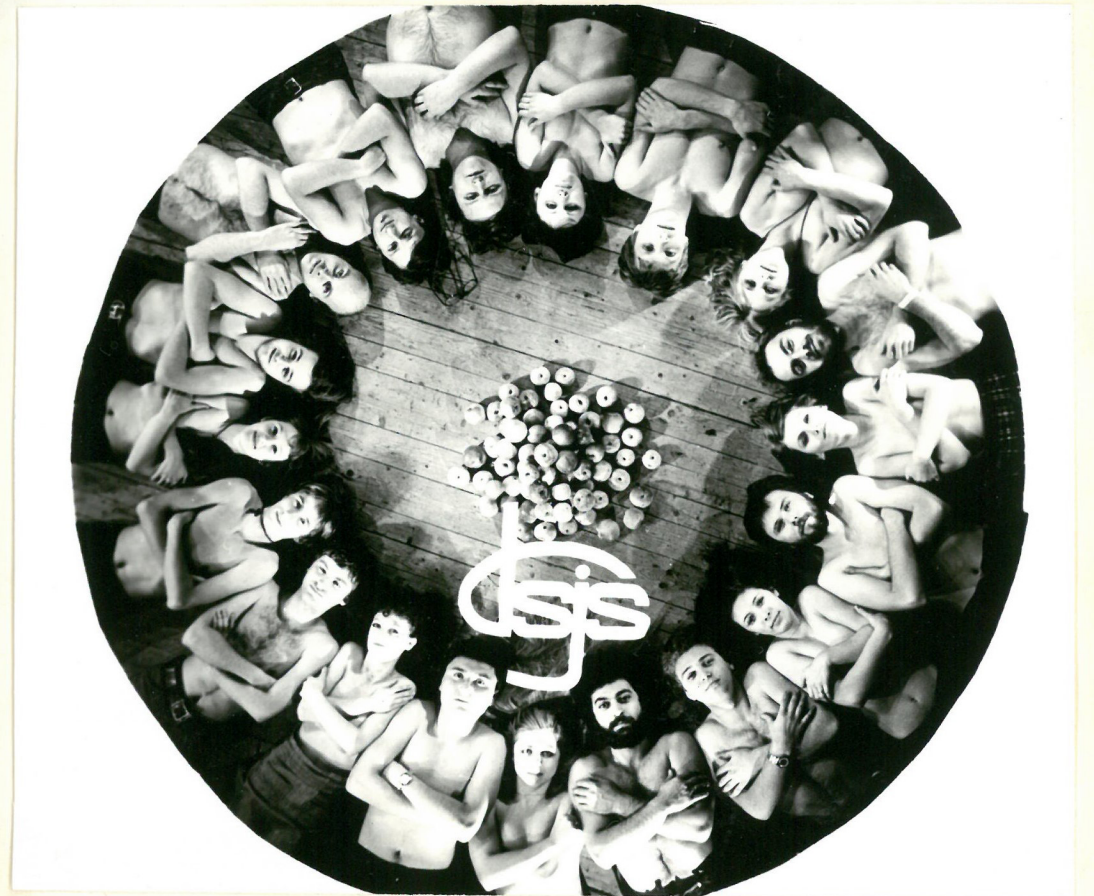
Přišel k nám BÁSNÍK

OPĚTOVNÁ PROVOKACE

Žádný strach

před prázdnými hledišti

Z historie slov a věcí

V SOUVISLOSTI se současnou představou Národního divadla nás může napadnout otázka, kdy se začalo užívat českého slova **divadlo** a co všechno toto slovo dříve znamenalo. První výskyty tohoto slova jsme sledali už ve staročeských biblických překladech. Olomoucká bible (z r. 1417) ho dosazuje za starší výraz **divanie** v překladu jedné z epistol, kde se čte: „divadlo sme [apoštolové] učiněni lidem“.

Divadlo

tj. poskytujeme lidem neobvyklou podívanou. V 15. století užila Padeřovská bible výrazu **divadlo** i v scéně Kristova ukřižování, a to ve významu „brůzná podívaná“. Podobně říká mistr Jan Hus, že v nemoci a ve stáří „libé tělo bude mrzké...“. Až dosti hrozné, namilejší, jest toto divadlo“ (Překlad Trojanův z přelomu 14. a 15. století naopak uvádí, že ozdobné zdi Prámovy hradu „každému divadlo z sebe přetřeseně vydává“, tj. skýtaly překrásnou podívanou. Ať už se jako divadla v 15. století označovaly výjevy pěkné nebo nepěkné, šlo vždy o podívanou nějak mimořádnou a udivující, k níž se tehdejší lidé rádi sbíhali. Tu to zálibu jim pochopitelně vytýkali karatelé jako Petr Chelčický, kterému se mj. přičítaly i honosné bohoslužby církevních prelátů, protože jim prostí lidé nerozuměli „majíce jako divadla těch mnohotvárných služeb Bohu“. Jan Rokycana varoval před různými podívanými světského charakteru především ženy: „panny, nechodte na divadla stojlec na rynecích, sem i tam hledlec“, ale nechváliť ani kněze, kteří „nedbali chrámu..., než šli na tulačky a na divadla“.

Ovšem už od 15. století se začalo užívat označení **divadlo** i pro zvláště pátáživou podívanou, jakou skýtaly tance, turnaje nebo jiné kratochvíle, zvl. dvorské. Rukopisný slovník z r. 1455 uvádí „divadla u tance neb u kolby“ a Martin Kabátník, líčící svou cestu do Jeruzaléma (v letech 1491–92), lituje, že nemohl v Egyptě spatřit u dvora mnohé „žerty“ (tj. výuku šermování a lukostřelbě), protože „na ta divadla nepustie neznámého, leč dá... peníze“. Odtud už není daleko k spojování výrazu **divadlo** s „hraní a komediemi“. V jednom ze slovníků Daniela Adama z Veleslavína (z konce 18. stol.) čteme jednak výklad: „plac a místo k divadlům obecných her a komedií“, (tj. ještě ve smyslu, podívané při zhlédnutí hry), jednak se tam na jiném místě už píše: „dům nebo plac k divadlům, kdež se divadla ukazují a strojí“ a míní se tím „provizované hry“.

Jako označení pro místo, kde se hry provozují, užil názvu **divadlo** Jan Amos Komenský ve svém spise Dvěře jazykův odevřené (z r. 1633): „divadlo odevřené jest, zavření (tj. jeviště) koltrami se opíná“. Nepochybně měl na mysli přírodní amfiteátr. Ovšem Václav Matěj Kramerius mluvil už v 2. polovině 18. století budovu divadla, když napsal, že „večer v divadle byl“.

StČS

Všichni chtějí Karla

KYKLOP

je sekáč

V koutku na Kavčích horách

ZA JANEM

FIALOU

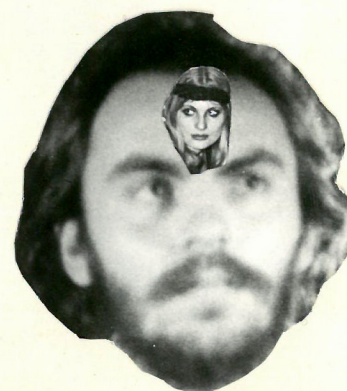
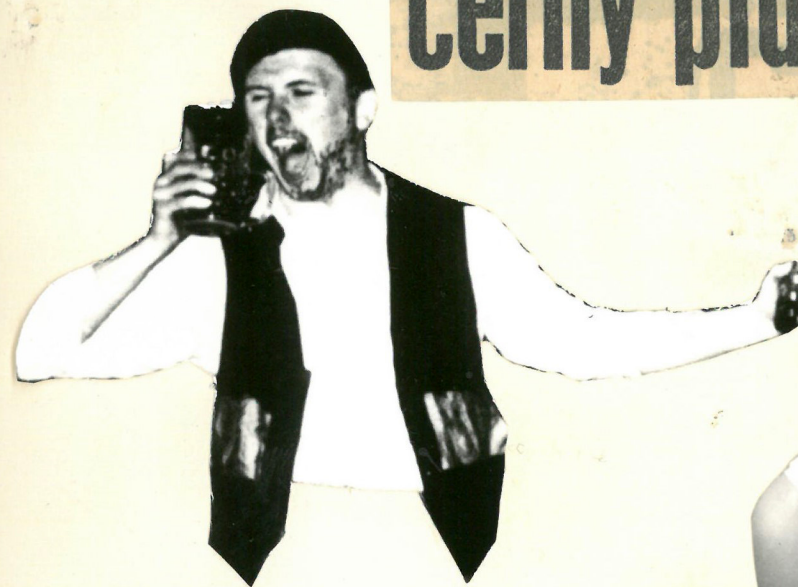
Plná ústa ohně

V St. Cloud (Minnesota) si přivodil 19letý mladík vážné popáleniny při pokusu o překonání rekordu v plivání ohně do dálky. Lehce hořlavá tekutina, kterou si nabral do úst, mu vytekla i na bradu a vznítla se, přičemž ožehla mladíkovi tvář a spálila vlasy. A ještě ke všemu jeho pokus byl o půl metru kratší než dosud platný nejlepší výkon. „Ale já to přece dokážu!“ prohlásil lékař, který ošetřoval jeho popáleniny. (sš)

černý pták

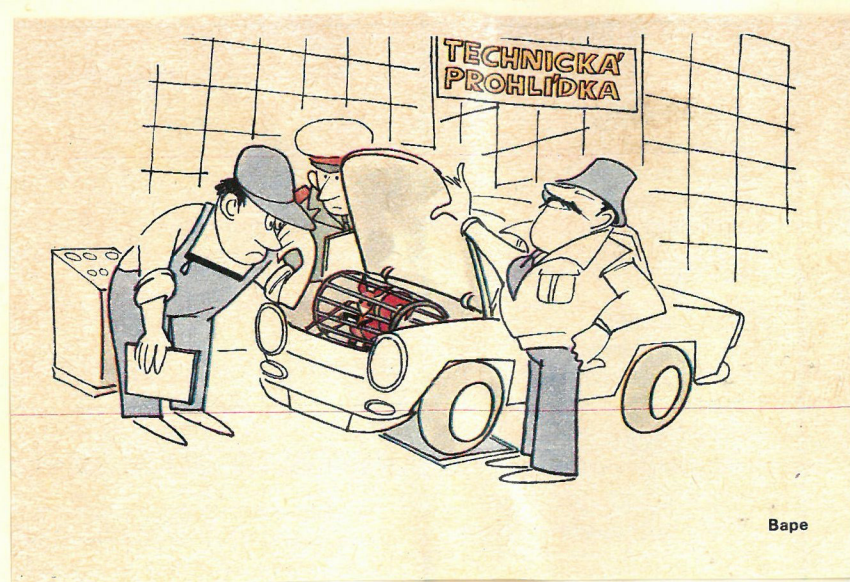
Ouveks Maugli

11.50 Paganini (I.). Italský seriál

Radši strč sosák do rumu
ať zase přijdeš k rozumu

Bape

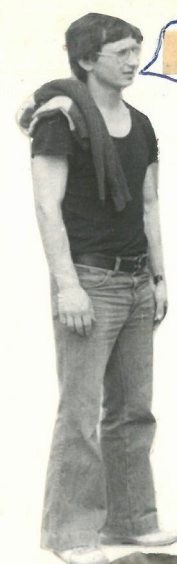
KDO PŘIJDE DO DIVADLA?

„Oslepils mě, Odyssee! Teď si nedokážu ani zapnout kyklopec!“

JAK ZVLÁDNOUT TAJE „HEJBLÁTEK“
se šňupákem
v cukru

SMUTNÁ BILANCE

Boženka vpadla do dědečkova pokoje jako puma.

HLAD

Dlouhý spánek škodí

Spánek je zdravý

Boj proti alkoholismu - trvalý úkol

V CHOMUTOVĚ

● Já piju, piju hodně, ale piju s odporem na rozdíl od těch alkoholiků.

Tahle fotografie není z prvního představení Divadelního studia Josefa Skřivana. Samberkova jedenáctého přikázání. Je ložiska. To je přece Solon a tohle Květa Arcanidisová, říká kolega, co nahlíží přes ramena. A já ho doplňuji: Ti dva jsou Odysseus a Pénélope, kteří se konečně shledali a poznali. Homérskou báji mají hluboce protitou, protože hráli loni v zari Odysseu v Recku, na Ithace.

Čtvrtstoletí »skřivanů«

Zítřka, už zítřka. Jak je ten text? Nesmím poplést repliku se scénátem, jinak se to celý veze. Ještě vyzehlit kostým a spát — zítřka je premiéra! Budík páli sen a v kalendáři je červeně zatržené datum 5. 1. 1955. Hrajeme Samberkovo jedenácté přikázání.

Ano, zítřka uplyne přesně dvacet pět let od prvního představení tehdy Divadelního odboru Josefa Skřivana, který od listopadu působil pod Závodním klubem Univerzitní knihovny v Brně. Od roku 1957 do pětadesátého se scho-

vali pod zřizovatelská křídla kulturního střediska Bedřicha Václavka a hráli 21 titulů, z toho 9 komedií, 5 vážných her, 7 her pro děti a mládež.

Šlo jim to a sbírali ceny, uznání, diplomy. Poprvé v roce 1957 za Legendu o lásce (3. místo na Jiráskově Hronově), o rok později »Zlatou« ve Svitavách za Tři medvídka. Další Jiráskovy Hronovy — 3. místo za hru bratří Čapků Ze života hmyzu, druhí byli za inscenaci Když kvetou růže a první za Hadriána z Římsu. Jako režisér a herec v jedné osobě vynikli během

Pokračování na str. 2

ČTVRTSTOLETÍ »SKŘIVANŮ«

ZADÁNO PRO ZÁJMOVOU UMĚLECKOU ČINNOST

Pokračování ze str. 1

svého sedmnáctiletého působení v souboru Leonard Walletzky. Z festivalů si odnášel často ceny za režii i nejlepší herecký výkon. — Např. v Longenově C. k. polním maršálkovi, Mrožkově Absurdní komedii nebo v Nušičových Truchlících pozůstalých. V osmašedesátém nastudovali »skřivani« Čechovovy Aktovky, Langerovu Dva sedmdesátka a v roce 1969 Robina zbojníka podle předlohy Voskovce, Wericha a Ježka.

Skřivani neslavili úspěchy jen doma, ale v pětadesátém si přivezli Zlatou medaili z monackého festivalu, v osmašedesátém mimořádné vyznamenání z belgického Gentu, hráli i na festivalech v Německé spolkové republice, Švédsku, Dánsku, Rakousku, NDR. Šlo jim o víc než o potlesk a medaile, vzdělávali se i teoreticky, v odborné divadelní škole, kterou vedl dr. Srna z JAMU. Od roku 1965 přešli pod ZKL Brno, od roku 1969 pracují pod OKVS Brno č. IV. A tady někde začíná historie dnešních »skřivanů«, z nichž jen dva pamatují éru Walletzkého. Nastává výměna názorů, po ní generální střídání.

Květa Arcanidisová (»skřivanka«) říká: »Vlastně jsme se tak dlouho hledali, až jsme se našli. Pár nás chodilo do maskérských a pohybových kursů pro amatér-

ské divadelníky, některé jsme vytáhli při konkurzech. Rozhodně mezi námi nejsou takové ty uřňukané typy, co čtou Sally a píšou do rubriky »Také se díváš sám z okna...« Pro divadlo jsou schopni obětovat hodně. Pro divadlo a dobrou partu, jakou jsme, přes polovinu souboru jsou studáci, zbytek lidí různých profesí — kuchař, číšník, mechanik, prodáváčka... Dost jich dojíždí a když se hraje o víkendech, nedostanou se pořádně domů.« — A co vaše zavřiny? — »Nejsme ani tak posedlí slávou, prostě je nám spolu prima, hrajeme, a u toho si hrajeme. Ceníme si účasti na Akademickém Prešově 78 s Ženou hašteřivou, v Němčicích na Krajském festivalu městských souborů (kde Květa dostala cenu za nejlepší herecký výkon, stejně jako při národní přehlídce zájmové umělecké činnosti studentů ve Vysokoškolském klubu). Letos získali nejvyšší ocenění za účast a tvůrčí kolektivní práci na Srámkově Písku za Odysseu, kterou porota prohlásila za seminární představení. Poslední a nejčerstvější úspěch — letošní zářijová cesta s Odysseou na Ithaku, kde hráli na Mezinárodním divadelním sympoziu. Slova profesora Aristoxena Skiada z Atén jsou nade všechny pochvaly:

»Učím v Aténách na filozofické fakultě studenty homérskou látku už léta. Kdybyste jim zahráli Odysseu vy, nemusel bych jím už nic vykládat. Rozuměl jsem všemu, i když herci mluvili česky. Překva-

Muž na stole v bílém není nikdo jiný než Solon Arcanidis, Odysseus ze hry Divadelního studia Josefa Skřivana. Nezachytil ho nikdy jiný než Jey Kratochvíl, kterému se do objektivu vešlo i pár dalších »skřivanů«.

BV 4.1.80

Představení pro OBNU BRNO IV (35 lidí)
přítomnost ředitel OKVS IV s. Müller

OKVS Brno IV Vás zve na divadelní představení

ODYSSEA

v provedení Divadelního studia Josefa Skřivana

Představení se uskuteční dne 5. 12. 1979 v 19.³⁰ hod.
v sále Vysokoškolského klubu, Gorkého 34, Brno

REPRIZU ÚSPESNĚ INSCENACE divadelního studia Josefa Skřivana ODYSSEA uvedl včera večer Vysokoškolský klub na Gorkého ulici v Brně. Homérův epos scénicky upravil režisér Zdeněk Pospíšil. FOTO: JOSEF KRATOCHVIL

MF 31.1.80

»Skřivani« pětadvacetiletí

Divadelní studio Josefa Skřivana v Brně oslavilo 25 let od svého založení. Z původních několika nadšenců, kteří kdysi hráli Šamberkovo jedenácté přikázání, vznikl vyspělý amatérský soubor. Vedl úspěchů na domácích festivalech si v roce 1965 přivezli zlatou medaili z Monaka, o tři roky později mimořádné vyznamenání z belgického Gentu, své umění předvedli ve Švédsku, Dánsku, NDR, NSR i jinde. Loni získali nejvyšší ocenění Za účast a tvůrčí kolektivní práci na Srámkově Písku za hru Odyssea, kterou s úspěchem prezentovali i na Mezinárodním divadelním sympóziu na Ithace. Jejich repertoár obsahuje kusy náročné i pro profesionály. Komediil Hanse Sachse Švec na střeše budou kolektivně režírovat, soběstační jsou v komponování scénické hudby i v navrhování kostýmů.

Práve 9.1.80

Odložená Odyssea

Dnešní představení Divadelního studia Josefa Skřivana ve Vysokoškolském klubu — Homérova Odyssea se pro onemocnění některých členů souboru nekona. Zakoupené vstupenky lze vrátit v kanceláři vedení Vysokoškolského klubu.

(več)

BV 22.2.80

Představujeme divadelní studio Josefa Skřivana

Pro tento rok jsme přichystali novinku. Seriál o nejlepších mladých souborech zájmové umělecké činnosti ze všech krajů CSR. Každý měsíc přineseme na tomto místě reportáž o jednom z nich. Během roku se tedy vystřídají z každého kraje dva, jeden z nejlepších pak vystoupí na podzimních Dnech Mladé fronty. Můžete nám posílat svoje tipy, my se přijdeme podívat. Dnes tedy začínáme.

ZUČ
hledáme aktivní

Tak jsem se je-la podívat, jak vypadá Odyssea, které tleskali ho-méristé z celého světa. Hrál se minu-lý pátek večer v brněnském vysokoškolském klubu SSM. Obrovský kulatý stůl a ko-lem něho osmnáct židlí pro osm-náct herců. Jediná rekvizita, nepo-čítáme-li sendviče, talíře vonící po-lévky a víno, suplované perlivou malinovkou. Stůl je střídavě sto-lem a lodí, pevninou i rozboufe-ným mořem, skálou i hodovní sí-ní, bojištěm i lůžkem. Tam proží-vá Odysseus drama své desetile-té cesty z Tróje na Ithaku. Ne-

ODYSSEA

bezpečné plavby i uvěznění, vášně i příkoří, tam se zpovídá ze svých lásek, smutků, z touhy po domo-vě i z dřívějších vítězství. Zdá se být tak odvážný a sebejistý... ale ta duše! Všudypřítomná, roz-poruplná, váhající, trpící, duše, která nenachází slitování a ne-dojde klidu ani ve chvíli Odysse-ova vítězství.

Neboť Odysseus byl sice háj-ný hrdina, ale především člověk, kte-rý si vedle síly, odvahy a mou-drosti nese životem i baterii po-chybností, vnitřních konfliktů, slabostí. Tedy žádný čítankový typ, ale člověk z masa a kostí ja-ko kdokoliv z nás.

Proto ta duše. Není třeba ji vy-tušit, je stále na jevišti a její ro-le je nejtěžší. Hraje ji Zdeněk Klos. Odyssea, který se v mnoha scénách svým postojem tolik liší od svého vnitřního já, hraje So-lon Arcinidis (ozajstný Grék, jak hlásí na Slovensku plakáty, kdy-koliv tam divadlo přijede hosto-vat).

„Ztělesnění duše, to byl nápad režiséra Zdeňka Pospíšila. Daleko plastičtěji tak bylo možné de-monstrovat všechny pocity a úva-hy Odyssea. Celá dramatizace by-la totiž podřízena myšlence uká-zat rozpornost a životnost i tak báje-né postavy, jakou je Odysseus, dát jí současnější vyznění, přiblí-žit ji dnešku.“ říká dramaturgyně souboru Jarmila Veselá.

Zdeněk Pospíšil, režisér Divadla na provázku, byl jediným profe-sionálem, který se souborem, je-hož zřizovatelem je Obvodní kulturně vzdělávací středisko v Brně 4, pracoval. Dlužno říci, že na nynější podobě představení má největší podíl, neboť hra o hrdinovi řeckých dějin, to je nekonečný řetěz režijních nápadů, důmyslnosti a chytrosti. „Chci-li jsem vyzkoušet, jaké možnosti lze najít u amatérského souboru,“ říká. „Co mohu čekat od profe-sionálních herců, to už vím.“

Co tak mohli najít u tohoto amatérského divadélka, které tvo-ří několik studentů, mladých dě-

níků i čerstvých absolventů vys-okých škol? Nejspíš asi ohromný elán, s nímž hrají jako o život. Možná i pečlivost, s níž k práci přistupovali.

„Pomáhala jsem Zdeňkovi s dra-matizací,“ říká Jarmila Veselá. „Vybrala jsem celou místní knihovnu, prohrabala deset pře-

tě s Odysseou na Ithace, natles-kali jim jenom ti, kteří se sem sjeli na homéristické sympozium. Ale i vesničané, turisté z růz-ných koutů světa. „Mnozí z nich,“ přiznává vedoucí souboru Květa Arcanidu, „přicházeli předem za-ujati, s úsměškem, že prý se jdou podívat na komunistické divadlo jako na atrakci. Pak nám chodili děkovat, gratulovat. Tahle cesta byla pro nás pro všechny nádherná. Mohli jsme se vykoupat v zátoce, kam připlul Odysseus, hráli jsme pod zářícím sluncem. Zpočátku ale s velkým strachem. Vždyť na Ithace je Odysseus sym-bol. A my jsme předváděli přece jen ne tradiční hru. O to jsme by-

Záběr z představení Odyssea

FOTO: MF — P. MOLT

kladu Homéra. Nakonec jsme zvo-lili Srámkův z roku čtyřicet. Je nejméně patetický, nejcitlivější a přitom krásný. Použili jsme kli-čové scény, jen málo textu jsme upravili do divadelního dialogu.“

Jarmila Veselá pohotově vtáhla do příprav i svého manžela Oldřicha Veselého ze skupiny Modrý efekt. Ten složil a podle stopek natáčel vynikající elektro-fonickou muziku.

Když byli „Skřivani“ loni v lé-

li šťastnější, když nás starosta prosil o představení navíc. Daro-val ho obyvatelům Ithaky.“

Tak jsem tedy viděla Odysseu, které tleskali vědci i řeckí rybá-ři, minulý pátek pak kluci a hol-ky z Brna. Tleskala jsem taky. A říkala jsem si, čím vším pro nás i dnes může být Homér, co všech-no může znamenat spontánní nadšení u těch, kteří mají divad-lo jako koníčka.

ZDENKA CERVENKOVÁ

MF 19.1.80